

No Maganay A Dāmag A Intolas Ni Matchew

No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Libro

No nangitolas so nyaya a libro, ki si Matchew a pangaranan da pas Lebi. Iya, ki asa Jodyo a pinagrebbeng no gobyirno do Roma a magsingsingir so bwis no tawotawo saw (10:3) do idi a Kapernaom do probinsya a Galilya. Si Matchew, ki kakteh ni Santiago a anak ni Alpeo (Mk. 2:14; 3:18). Aran naibidang dana a asa a naygaygatos a tawo a maynamot ta nairaman dana do gatos dan mangsingsingir so bwis, ki alit na tinawagan ni Jesos si Matchew a nayparin a asa a nanawhen na (Mt. 9:9; Mk. 2:14; Lk. 5:27), as kan nangay si Jesos a machakan do bayawaw ni Matchew (9:10).

Intolas ni Matchew nyaya a tolas maynamot ta chakey na a mapatakan da no manganohed saw a Jodyo a naiwaras do matatarek saw a nasnasyon a si Jesos dana si Kristo mana Mesias a iyaw mangisalakanaw a inkari ni Āpo Dyos do Adan a Tolag. On, ipaboya ni Matchew a si Jesos danaw pakatongpalan tabo naitolasaw do Adan a Tolag.

Myan matatarek a tima a naipaboya do nyaya a libro: No nanoma a tima, ki chakey ni Matchew a ipakatoneng a si Jesos a taga Nasaret, ki iyaw oyod a Āri dan Jodyo. Do nammaw a kapitulo, ki inpaboya na a si Jesos, ki yapo do kapotōtan Āri Dabid, as kan naywawaho a intolas ni Matchew nya (1:1; 9:27; 12:23; 15:22; 20:30-31; 21:9, 15). Sinpangan na, intolas naw maynamot dyirad masisirib saw a nangay a mangchichwas so āri daya daw no Jodyowaw (2:2). Asa pa, do nakaiyahesaw ni Pilato di Jesos an oyod a iya, ki āri da no Jodyo, ki binata ni Jesos dya a kāna, “Nabata mo na” (27:11). Myan paw inpaitolas ni Pilato do toknolenaw ni Jesos do kros a kāna, “IYAW NYA SI JESOS, IYAW ĀRI DAN JODYO” (27:37).

No chadadwa a tima do nyaya a libro, ki ipakatoneng ni Matchew a si Jesos katotohosanaw a maistro. Maynamot do matatarek saw a inanawo ni Jesos, ki myan dadima a naychakarwan no nya tolas: No asa a nanawo (5:1–7:27), ki maynamot do rebbeng kan kagāsat dan manganohed an mairaman sa do pagtorayan Āpo Dyos. Innanawo ni Jesos nyaya do kayan naw do tokonaw a masngen do Kapernaom.

No chedadwa a nanawo (10:5-42), ki maynamot do kainanawo ni Jesos dyirad nanawhen na saw do nakangay daw a mangasaba. No chatatdo a nanawo (13:3-52), ki siraw pangarig ni Jesos a maynamot do pagtorayan Āpo Dyos. No chapat a nanawo (18:3-35), ki maynamot do dadakay kan rebbeng dan manganohed.

No chedadima a nanawo (24:4–25:46), ki maynamot do kangayaw no pandan lobongaya kan iyaw no kapaybidyaw ni Kristo a mangitoray. Binata ni Jesos a do sakbay no nyaya a panongpalan, ki machita maikasaba a manma iyaw Maganayaya a Dāmag do tabo nasnasyon do lobongaya (24:14).

Aro paw naitolas do dyaya a libro a dyi na ibahey do kadwan saw a tolas. Kaspangarigan, inbahey ni Matchew a maynamot do kayamaw ni Pedro do hapotaw no tāw (14:28-31), no kapagbayad ni Pedro so bwis a nasarakan naw do dangoy no among (17:24-27), kan iyaw pangarig ni Jesos a maynamot do asa poho a babbalāsang a nanghap so riraken da a nangay a mangbayat so mahakayaw a mangabay (25:1-13).

No Naychakarwan No Nya Libro

- Siraw Kapoonan Ni Jeso-Kristo 1:1–2:23
  - No Kapangnanawo Ni Juan A Mamonyag 3:1-12
  - No Kapagbonyag Kan Kasoot Ni Jesos 3:13–4:11
  - No Kapangnanawo Ni Jesos Do Galilya 4:12–18:35
  - No Kangay Kan Kapangnanawo Ni Jesos Do Jerosalem 19:1–20:34
  - No Kadiman Ni Jesos 21:1–27:66
  - No Kapagongar Kan Kapanawdyan A Nanawo Ni Jesos 28:1-20
-

Siraw Kapoonan Ni Jeso-Kristo (Lk. 3:23-38)

1 ¹Iyaw nyaya, ki pakatonngan so kapoonan ni Jeso-Kristo a yapod kapotōtan ni Āri Dabid a kapotōtan ni Abraham.

²Siraw kapotōtan saya a somniknan di Abraham a nandad Dabid, ki siraw nya: Si Abraham, ki āmang ni Isaak. As si Isaak, ki āmang ni Jakob. As si Jakob, ki āmang ni Joda, magraman dyirad kakakteh na saw. ³As no somarono, ki sa Pares kan kakteh naw a si Sera a anak da Joda kan Tamar.^a Siraw kapotōtan a somniknan di Pares, ki si Esron a āmang ni Aram. ⁴As si Aram, ki āmang ni Aminadab. As si Aminadab, ki āmang ni Naason. As si Naason, ki iyaw āmang ni Salmon. ⁵As si Salmon, ki āmang ni Boas, as kan iyaw ānang ni Boas, ki si Rahab. Binaket ni Boas si Roth, as kan si Obed anak da. As si Obed, ki āmang ni Jesse. ⁶As si Jesse, ki āmang ni Āri Dabid.

---

^a 1:3 Singin sa Pares kan Sera, as iyaw ānang da a si Tamar, ki baket naba ni āmang da a si Joda. Gen. 38:29-30

Sinpangan na, naipōtot ni Dabid si Solomon do baketaw ni Orias.^b ⁷As si Solomon, ki āmang ni Rehoboam. As si Rehoboam, ki āmang ni Abias. As si Abias, ki āmang ni Assa.⁸ As si Assa, ki āmang ni Jehosapat. As si Jehosapat, ki āmang ni Joram. As si Joram, ki iyaw kapoonan^c ni Ossias.⁹ As si Ossias, ki āmang ni Jotam. As si Jotam, ki āmang ni Ahas. As si Ahas, ki āmang ni Hesekias.¹⁰ As si Hesekias, ki iyaw āmang ni Manases. As si Manases, ki āmang ni Amon. As si Amon, ki āmang ni Josias.¹¹ As si Josias, ki āpong da Jekonias kan siraw kakakteh naw a mahakay. Iya danaw nyaw chimpwaw a nakaadipen dan taga Babilonya siras Israelita saw, as nakahap da sira do tana da.^d

¹² Ranan nakaadipen daw do Babilonya, naipōtot ni Jekonias si Salatiel, kan Salatiel,^e ki si Serobbabel. ¹³ As si Serobbabel, ki āmang ni Abiod.^f As si Abiod, ki āmang ni Eliakim. As si Eliakim, ki āmang ni Asor. ¹⁴ Si Asor, ki āmang ni Sadok. As si Sadok, ki āmang ni Akim. As si Akim, ki āmang ni Eliod. ¹⁵ As si Eliod, ki āmang ni Eleasar. As si Eleasar, ki āmang ni Matan. As si Matan, ki āmang ni Jakob. ¹⁶ As si Jakob, ki āmang ni Jose a kabahay ni Maria, as kan si Maria danaw ānangaw ni Jesos a iyaw natawagan naya so Kristo.^g

¹⁷Dawa, myan saw asa poho kan apat a kapotōtan a yapod Abraham nandad Āri Dabid. As masaw a asa poho kan apat a kapotōtan nakayapo di Dabid a nandad nakahap daw no taga Babilonya saw siras Israelitaw. As asa poho kan apat a kapotōtan nakayapo do nakapakaro daw a nangay do Babilonya a nandad nakayanak danan Kristo.

No Kaiyanak Ni Jeso-Kristo (Lk. 2:1-7)

¹⁸ No pakatonngan nakayanak ni Jeso-Kristo, ki komwan: Si Maria, ki naitolag^h a maikabahay di Jose a nobyo na. Ki sakbay a naysin-asngen sa, ki natonngan da a mabogi dana sawen si Maria a maynamot do panakabalin no Ispirito Santo. ¹⁹ Ki maynamot ta malinteg a tawo si Jose, inplano na pasyayen si Maria a nobya na a akmas naikeddengaw do dadakay dan Jodyo saw. Ki aran komwan, alit na chakey naba

^b 1:6 Si ānang ni Solomon, ki si Batsiba a baket ni Orias a iyaw inpadiman ni Dabid. 2 Sam. 11   ^c 1:8 Si Joram, ki āpong do rapan ni Ossias. 1 Kron. 3:11-12

^d 1:11 2 Ār. 24:8-16; 1 Kron. 10-16   ^e 1:12 Si Salatiel, ki āpong ni Serobbabel. 1 Kron. 17-19   ^f 1:13 Ki do dawri a chimpo, narapit iyaw nakapalobos dan taga Babilonyaw siras taga Israel saw. Dawa, do Israel danaw nayrakorakohan Abiod a pōtot ni Serobbabel.

^g 1:16 “Kristo” mana “Mesias,” ki āwag no Jodyo do naikaryaw a matoboy a mangay do tanaya a mangisalakan.   ^h 1:18 Sigon do dadakay no linteg da no Jodyo, ki an myan magnobyo, ki naibidang dana sa a maychabahay a aran dyi pa sa nayasngen. Ki an chakey a pasyayen no mahakayaw iyaw nobya naw, machita naw mamarin so tolas a pirmaan dadwa saksi.

masnesnekan do salapen dan tawotawo. Dawa, inranta na pasayen so matayo. ²⁰Ki do kayan naw a mangiktokto an paypanghen na, napaboyaw asa anghil ni Āpo do tayēnep na, kan binata na dya a kāna, “Jose a kapotōtan ni Āri Dabid, mamo kaba omkabahay si Maria a nobya mo, ta kaparin Masantwan a Ispirito nakabogi naw. ²¹Iyanak nanchiw asa mahakay, ki pangararan monchis Jesosⁱ maynamot ta isalākan na sanchiw tawotawo na do gatogatos da.”

²²Naparin nyaya tabo tan matongpal inpaibaheyaw ni Āpo Dyos do asaw a propīta na a kāna, ²³“Manginaw anchiw asa balāsang a birhin, as kan iyanak nanchiw asa mahakay, ki mapangararan nanchis Immanyowel.” No chakey na batahen, ki “Myan dana dyaten Dyos.”^j

²⁴Ki do nakayokay danaw ni Jose, ki pinarin naw binataw no anghilaw ni Āpo dya, kan inkasar nas Maria. ²⁵Ki sinalisalid nabas Maria a nandad nakayanak danaw no anak na a mahakay, as pinangararan ni Jose so Jesos.

No Kapagsarongkar Daw No Mamasirib Saw

2 ¹Do nakayanak danaw ni Jesos do idi a Betlehem do Jodya do kapagāri ni Herodes,^k myan nawara do Jerosalem a mamasirib a mahahakay yapo do matatarek saw a nasyon do dāya a makapatak so pangancharan a maboya da do bitohen. ²As no inyahes da, ki “Dino paro a yanan nakayanakan āri daw no Jodoxy? Ta naboya namen bitohen naw a domada a pangilasinan so nakayanak narana. Dawa, cha kami dya tan mangay kami a magdaydayaw dya.”

³Ki do nakadamagaw ni Āri Herodes so nawri, nakamikamya paba. As aran siraw tabo tawotawowaw do Jerosalem, ki mananawa sa. ⁴Dawa, inpatawag san Āri Herodes tabo saw matotohosaw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, as nakaiyahes na sya dyira an dino kono yanan kaiyanakanaya no Kristwaya.

⁵ Ki inatbay da a kon da, “Do Jodya, do idyaw a Betlehem, ta nawri abawriw naitolasaw do tolas no propīta a kāna no Dyos:

⁶ ‘Imo Betlehem do tana a Jodya, sinsinan kaba a idi do Jodya, ta imonchiw pakayapwan asa pangolo a mapawnot siras tawotawo ko saw a Israelita.’ ”^l

⁷Sinpangan na, tinawagan san Āri Herodes so malimed masisirib saw a mahahakay a yapod dāya, as kan natonngan na dyira an

ⁱ 1:21 No ngaran a Jesos, ki yapod Griego a chirin. Ki do chirin Jodoxy, ki Joswe, as kan no chakey na batahen, ki “Dyos a Mangisalakan.” ^j 1:23 Isa. 7:14 ^k 2:1 Si Āri Herodes, ki nayanak do tawen 73 sakbay ni Kristo, as kan nayparin a āri do Jodya do tawen 40 sakbay ni Kristo. Iya, ki masikap kan maranggas. Nadiman do dya nahay a chimpo do nakatayoka no nakayanak ni Jesos. ^l 2:6 Mik. 5:2

kāngo nakapagparang no bitohenaw do nakadāmo daw a nakaboya sya. ⁸ Sinpangan na, tinoboy na sad Betlehem, as nakaibilin na sya dyira a kāna, “Yay nyo a kapyāhen a chichwasen adekeyaw ah, ta anchan madongso nyo, ki yangay nyo a ipakatoneng dyaken tan aran yaken, ki mangay akonchi a magdayaw dya.”

⁹⁻¹⁰ Do nakadngey daw so nawri a binata na, nayam sa. Ki do kayan daranaw do rarahan, naboya daranaw bitohenaw a napaboya dyira do kayan da paw do dāya. Dawa, taywara a soyot da a nakaboya sya. Iyaw bitohenaw napawnot dyira, kan nangay a nagsardeng do anmwaw no adekeyaw.

¹¹ Do nakapakaripit daranaw do Betlehem, somindep sad bahayaw a yanan dan may-ānangaw a sa Maria kan Jesos. Ki do nakaboya daw so adekeyaw, naydogod sa a nagdaydayaw dya, as nakapahtot da siras rigalo da saw a balitok, insinso, kan mabalor a bangbanglo a mayngaran so mirra, as nakaitoroh da sya dya.

¹² Ki do nakapaybidi daranaw do sigod a tana da, matarek danaw nayaman da, ta natayēnep da a binata no Dyos a dyi dana sa maybidi di Āri Herodes.

No Kangay Da Do Egipto

¹³ Do nakakaro daranaw no mamasirib saw, myan asa anghil ni Āpo a napaboya di Jose do tayēnep na, kan binata no anghilaya dya a kāna, “Mo Jose, maybangon ka, ta yangay mo saw may-ānangaya do Egipto, kan omyan kamo daw, ah, mandad kaibahey ko sya mayadis kamo, ta chichwasen Herodes adekeyaya a dimanen.”

¹⁴ Dawa, nanyeng a naybangon si Jose do dawri a ahep, as nakaiyangay na siras may-ānangaya do Egipto. ¹⁵ Minyan sa daw a nandad nakadiman Āri Herodes. Naparin nyaya tan matongpal danaw intolasaw no propīta a binata no Dyos a kāna, “Tinawagan ko anak ko a komaro do Egipto.”^m

No Kadiman Dan Adedekey

¹⁶ Ki do nakadlawaw ni Āri Herodes a sinikapan dan masisirib saw, oltimo nakasoli na. Dawa, inpadiman na sa tabo adedekey a mahahakay do Betlehem magraman dyirad masngen saw a idiidi do omdibonaw. Inpadiman na saw somiknan do dadwa so tawen a maypābodis, sigo do napatakan na saw a nayanak a adekey do nakapaboyaw no bitohenaw dyirad mamasirib saw a yapod dāya.

¹⁷ Dawa, naparin inpadtwaw ni propīta Jeremyas a kāna,

^m 2:15 Ose. 11:1

¹⁸ “Do Rama a tana, madngey kapagdongdong-aw kan makalidliday a katanyis, ta tanyisanayan Rakel anak na saw. Ari a tomanyis kan chakey nabaw mahwahok, ta nadiman dana sa tabo anak naw.”ⁿ

No Kapaybidi Da Yapo Do Egipto

¹⁹ Ki do nakadimanaw ni Āri Herodes, napaboyaw no asa anghil ni Āpo di Jose do Egipto do tayēnep na. ²⁰ Binata no anghilaw dya a kāna, “Oy, Jose! Maybangon ka na, ta paybidi mo na saw may-ānangaya do tana dan kapotōtan Israel, ta nadiman dana saw mangplanwaw a mangdiman so adekeyaya.”

²¹ As dawa, naybangon si Jose a nanghap siras may-ānangaw, as nakasabat darana do tana no Israel.

²² Ki do nakatoneng naw sya a si Arkelaos a anak ni Āri Herodes nachitadi a āri do probinsya no Jodya, namo sa Jose a omyan daw. Sinpangan na, maynamot do tayēnep ni Jose, myan danaw pakatoneng a yapod Dyos a mangay sad probinsya no Galilya. ²³ Nangay sa a minyan do idi a Nasaret do Galilya tan matongpal binata daw no propīta saw a kon da, “Matawagan nanchi so Nasareno.”

No Kapangasaba Ni Juan A Mamonyag

(Mk. 1:1-8; Lk. 3:1-18; Jn. 1:19-28)

3 ¹Ki do nakapakahabas no awan, nangay si Juan a Mamonyag a do ranranswaw do let-ang do Jodya a nangaskasaba siras tawotawo saw a nangay a nangadngey sya. ² Binatabata na dyira a kāna, “Magbabāwi kami dyirad gatogatos nyo maynamot ta īto danaw kapagtoryay no Dyos.” ³Iyaw nyaya Juan binataw ni propīta Isayas do kaychowa pa a kāna,

“Iyanchiw mangingengenget do let-ang a mangibahebahey so nya a kāna, ‘Mamarin kami so rarahan a para do Āpo, kan paysonongen nyo pakono ayaman na.’ ”^o

⁴Ki si Juan, naylaylay so naparinaw do boboh no kamilyo, kan iyaw barikis na, ki tod a nahathat a lalat. Kabaga kan tagapolot no yokan iyaw no chinabyay na. ⁵Ki aran komwan, alit na nangay sa dyaw reprep saw a tawotawo a yapo do Jerosalem kan yapo do intīro a probinsya do Jodya as kan aran sira pa tabo idiidi saw do maybitaw do oksong no Jordan. ⁶Inpodno daw gatogatos da, as kan binonyagan sa tabon Juan do oksongaw a mayngaran so Jordan.

⁷Ki do kaboyaw ni Juan siras aro saw a Parisyo kan Sadosyo a mangay a magpabonyag dya, binata na dyira a kāna, “Inyo a anak

ⁿ **2:18** Do kapangtokto ni Jeremiyas (Jer. 31:15), si Rakel, ki naibidang a ānang no tabo a Jodyo, as kan siraw anak naw, ki siraw kapotōtan no Israel a rinanggasan taga Babilonya. Dawa, inosar ni Matchew a pangarigan si Rakel dyirad aānang saw do Betlehem a inpadiman Āri Herodes so anak. ^o **3:3** Isa. 40:3

no karasaen! Sino nakabata dyinyo a maditditan nyo itwaya a soli ni Äpo Dyos an nabonyagan kamo? ⁸Nawri pakono ipaboya nyo do kaparin nyo a nagbabawi kamo do gatogatos nyo, ah! ⁹Chasaray nyo abaw kabata nyowaya sya a, ‘Ara, ta kapoonan namen si simna Abraham,’ ta ibahey ko dyinyo a maparin ni Äpo Dyos a payparinen bato saya dya a kapototan ni Abraham! ¹⁰Annadan nyo okom no Dyos a akmay wasay a nakasagana dana panongeh so kayowaw a dya omsi so maganay, as kapayongeb na syad apoy. ¹¹An yaken, ki bonyagan koynyo so ranom a pakaboyan sya a nagbabawi kamo na, ki myan anchiw manawnawdyi kan yaken a matortoray kan yaken, as kan maikari akwaba a manahabit so tokap na. Bonyagan nanchinyo so Ispirito Santo kan apoy. ¹²Ari dyaw akmay igaw a paytahpan na tan mapaytawa naw hopes kan nakabyasaw. Iyaw matahpanaw, kypyahen nanchi do agamangaw. As iyaw naytahpanaw, sosohan nas apoy a abos pandan.”

No Kapagpabyonyagaw Ni Jesos Di Juan (Mk. 1:9-11; Lk. 3:21-22)

¹³Sinpangan na, nawaras Jesos do dawri a Oksong a Jordan a yapo do Galilya tan mangay a magpabyonyag di Juan. ¹⁴Ki chakey ni Juan a baywan, kan binata na dya a kana, “Yaken pakono rebbeng na bonyagan mo ah! Ki angko ta mangay ka dyaken? Ay samna!”

¹⁵Ki initbay ni Jesos dya a kana, “Nolay mo a maparin nya sichangori ah, ta maganay an tongpalen taw tabo pinanggep no Dyos.” Dawa, nakey si Juan.

¹⁶Do nakabonyag naranaw sya, nanyeng a nakarayas Jesos. Ki do dawri, insigida naywangan hanyit, as kan naboya naw^p Ispirito no Dyos naypabodis a akmay boyit kan nangay a dominina dya.

¹⁷Sinpangan na, myan timek a yapod hanyit a nakabata so nya a kana, “Iyaw nyaw Anak ko a oyod kos chadaw. Oltimo a mahwahok ako a maynamot dya.”

No Kasoot Ni Satanas Di Jesos (Mk. 1:12-13; Lk. 4:1-13)

4 ¹Do katayoka nabonyagan Jesos, pinalongo no Ispirito Santo do naychabongbongrwaw a let-ang tan sooten Satan. ²Do kayan naw daw so apat a poho a karaw kan apat a poho a kahep, ki polos a dya komninan si Jesos, as kan do dawri, naptengan. ³Do dawri, nangay si Sairo, as nakabata na sya a kana, “An oyod a imo Anak no Dyos, mandaran mo paw nya saya bato a mayparin a tinapay.”

^p 3:16 Si Jesos nakaboya sya, ki aran si Juan, ki naboya na. Jn. 1:31-34

⁴Ki initbay ni Jesos a kāna, “Naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, ‘Tinapay aba lang manoroh so byay no tawotawo, an dya tabo chirin a inchirin no Dyos.’ ”^q

⁵Sinpangan na, inyangay ni Satanas si Jesos do Jerosalem iyaw masantwanaw a syodad, kan pinaytēnek na si Jesos do katotohosanaw a yanan do Timplo do Jerosalem, ⁶as nakabata na sya di Jesos a kāna, “An oyod a imo Anak no Dyos, gomtos ka pa, ta nawryaw naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, ‘Mandaran sanchi no Dyos anghilis na saw a omaywan dyimo, kan siranchi mangigpet dyimo tan dyi sa madonggyaran bato kokod mwaya.’ ”^r

⁷Ki tinbay ni Jesos a kāna, “Naon, ki naitolas paw do Masantwan a Tolas a, ‘Sooten mwabaw Āpo a Dyos mo.’ ”^s

⁸Sinpangan na, pinalongo ni Satanas si Jesos do taywaraw so katohos a tokon, as nakaiparang na dya so tabo saw a pagpagaryan do lobongaya kan aran iyaw no kabibileg da. ⁹Binata nad Jesos a kāna, “Ayket na! Itoroh ko sanchi a tabo dyimo nyaya an basta maydogod kad salapen kwaya kan magdayaw ka dyaken.”

¹⁰Sinpangan na, tinbay ni Jesos a kāna, “Komaro ka dyam Satanas! Taywaran dya naitolas do Masantwan a Tolas a ‘Pagdayawan mo si Āpo a Dyos mo, kan iya lang pagsirbyan mo?’ ”^t

¹¹Sinpangan na, komnaros Satanas. Ki do dawri, nawara saw anghil saw, as kan sinirbyan das Jesos.

No Kaisiknan Ni Jesos So Tarabako Na Do Galilya

(Mk. 1:14-15; Lk. 4:14-15)

¹²Do nakadamagaw ni Jesos a nabahod dana si Juan a Mamonyag, naybidi dana do Galilya.^u ¹³Ki minyan aba do idi Nasaret, an dya do Kapernaom niyanan na, iyaw asaw a idi do payisaw no Minanga a Galilya,^v no partis do tana do Sabolon kan Neptali. ¹⁴Naparin nyaya tan matongpal inpadtaw ni propita Isayas a kāna,

¹⁵“Siraw tawotawo saw do tana da no kapotōtan Sabolon kan Neptali do payisaw no minanga, kan sira do kabitang no Jordan, as kan sira do yanan dan Dya-Jodyo, ¹⁶siraw tawotawo saya, ki aran nahay dana sa do masari a kapangtokto a kominwan do nakararawayan da, ki myan dyira sichangoriw no kasesedangan a soho.”^w

^q 4:4 Deot. 8:3   ^r 4:6 Sal. 91:11-12   ^s 4:7 Deot. 6:16   ^t 4:10 Deot. 6:13; 10:20

^u 4:12 Mt. 14:3-5; Mk. 6:14-29   ^v 4:13 No Minanga a Galilya, ki malabit a 20 kakilomitos kanaro, kan 13 a kakilomitos iyaw kararahawanaw a parti na. An maypisa, pangaranan das “Minanga a Genesaret” (Lk. 5:1) mana “Tāw a Tiberyas” (Jn. 6:1; 21:1). Iyaw nya ngaran “Tiberyas,” ki yapod ngaran Impirador Tiberyo do Roma.   ^w 4:16 Isa. 9:1-2; Lk. 1:79

¹⁷Nakayapo do dawri, insiknan Jesos nangasaba a kāna, “Magbabāwi kamo do gatogatos nyo, ta īto danaw kapagtotoray no Dyos.”

No Kapanawag Ni Jesos Siras Apataw A Mangalap
(Mk. 1:16-20; Lk. 5:1-11)

¹⁸Do naypisa, do kayamaw ni Jesos do payisaw no Minanga a Galilya, naboya na saw dadwa saw a maykakteh a mangalap a sa Simon a mangararan so Pedro as kan kakteh na a si Andres. Myan sa magpakat so sigay.

¹⁹Ki binata ni Jesos dyira a kāna, “Onutan nyo yaken, kan payparinen koynyo a magkalap so tawo.”

²⁰Do nakadngey daw sya, nanyeng da kinarwan sigay da saw, as nakawnot da dya.

²¹Do dawri, tinongtong ni Jesos nayam, ki naboya na saw dadwa paw a mangalap a sa Santiago kan kakteh na a si Juan a siraw anakaw ni Sebedeo. Myan sa may-aāmang do abang daw a madama mapaysoysonong so sigay da saw, kan tinawagan san Jesos. ²²Nanyeng da kinarwan si āmang da kan abang daw, as nakawnot dad Jesos.

No Kapangasaba Kan Kapangparya Ni Jesos
(Lk. 6:17-19)

²³Do dawri, minidibidi si Jesos do tabo a yanan do probinsya a Galilya a nangnanawo do sinagoga da saw daw kan inkasaba naw Maganay a Dāmag a maynamot do pagtorayan no Dyos. Pinapya na paw tabo matatarek saw a ganyit kan kaynyin dan tawotawo. ²⁴Dawa, nagdinamag si Jesos do tabo tana dan taga Sirya, as kan inyangay da dya no tawotawo saw tabo saw a matatarek so ganyit kan kaynyin, siraw linoganan saw no marahet a ispirito, komsiksiw saw, kan paralitiko saw, ki pinapya na san Jesos a tabo.

²⁵Minonot sa dyaw reprep saw a tawotawo a yapo do probinsya saw a Galilya, Dekapolis, Jodya, do Jerosalem, kan siraw kadwan saw a idiidi do kabtangaw no Oksong a Jordan.

No Kapangnanawo Ni Jesos Do Tokon

5 ¹Do kaboyaw ni Āpo Jesos siras reprep saw a tawotawo, somnonget do asaw a tokon do dawri. Naydisna kan nachisngen sa dyaw nanawhen naw. ²Dawriw nangnanawan na sira.

No Kagāsat No Tawotawo
(Lk. 6:20-23)

Binata na a kāna, ³“Magasat saw mangrawat a mapobri sa do naispiritwan, ta mairaman sanchi do pagtorayan ni Āpo Dyos do hanyit.

4 “Magasat saw magmamayo a maynamot do gatos da, ta ahwahoken sanchi no Dyos.

5 “Magasat saw mapakombabaw, ta dyira danchiw inkari no Dyos dyirad tawotawo na.”^x

6 “Magasat saw malakamaw a mamarin so chakeyaw no Dyos, ta mapnek sanchi so kinalinteg.

7 “Magasat saw māsisyen, ta chāsi na sanchi no Dyos.

8 “Magasat pa saw masingpetaw a nāw da iktokto chakey no Dyos, ta maboya danchiw Dyos.”^y

9 “Magasat saw mapaychachapya, ta ibidang na sanchi no Dyos a anak na.

10 “Magasat saw maidadanes maynamot do katongpal das chakey no Dyos, ta mairaman sanchi do pagtorayan no Dyos do hanyit.

11 “On, magasat kamo an asnesnekan, iroromen, kan parahrahten daynyo a maynamot do kawnot nyo dyaken. 12 Charagsak nyo kasoyot nyo, ta rakkoh anchiw gon-gona nyo do hanyit, ta nairaman kamo do nakaparinan dan propita saw a nanmanma kan inyo.”

No Maynamot Do Asin Kan Soho

(Mk. 4:21-25; 9:50; Lk. 8:16-18; 14:34-35)

13 Tinongtong ni Jesos a kāna, “Mayarig kamo do asin a mapaganay so tabay no ichan, ta mapaganay kamo so kapangtokto dan tawotawo. Ki an tomnabang danaw asin, maybidi pawriw payit naw? Apabaw sirbi na do aran āngō, an dyi dana maipoha a matokatokapan no tawotawo.

14 “Masaw a inyo akmay soho no lobong a mangsedang so pangtoktwan tawotawo do lobongaya. Maiyarig kamo pa do asa syodad a napatnek do totok no tokon a maboya tabon tawotawo. 15 Pasgedan nyoriw soho, as katohong nyo syas bakag? Engga, basbāli a pangayen nyo do nairantaw a pakadatokan na tan masohwan tabo do irahemaw no bahay. 16 Komwan pakono parinen nyo do salapen tawotawo tan maboya daw maganay saw a kaparin nyo kan idaydāyaw daw Dyos a Āmang nyod hanyit.”

No Maynamot Do Linteg

17 Binata pa ni Jesos a kāna, “Iktokto nyo aba yangay kwa pakarohen Lintegaw ni Moyses kan intolas daw no propita kaychowa. Yay kwaba pakarohen, an dya mangay ako a mangtongpal so chakey naw a batahen.

18 No batahen kwaya dyinyo, ki oyod. Do kayan payan tana kan hanyit, ki abanchi a polos aran kanyinyidan a chirin mana asa katokel no linteg a mainonolay, ta gagāngay a matongpal lintegaya. 19 Dawa, aran sino a manginonolay so aran dēkey a yapo dya saya a bilbilin, mana iyaw

^x 5:5 Sal. 37:11   ^y 5:8 Sal. 24:1-6

mangnanawo siras tawotawo tan inonolay da, ki maibidang anchi a kabobodisan so saad do pagtorayan no Dyos. Akma saw a aran sino a mangtongpal kan mangnanawo pa so panganocheden na do dya linteg, iyanchiw matohos do pagtorayan no Dyos. ²⁰Ta nyaw bata ko dyinyo: Magannad kamo, ta makasdep kamo abanchi a polos do pagtorayan Dyos do hanyit, an dya rakorakoh paw katongpal nyos chakeyaw no Dyos kan no pariparineng daya no Parisyo kan siraw mangnanawo sayas linteg.”

No Maynamot Do Kapakasoli

²¹“Nadngey nyo na a naibahey dyirad tawotawo do kaychowa pa a ‘Mangdiman kaba, ta aran sino a mangdiman, ki atbayen na anchan maidarom.’^z ²²Ki sichangori, ibahey ko dyinyo a aran sino a makasoli do rarayay na, ki maidarom anchi do pangokoman. Mana aran sino a makabata do rarayay na a, ‘Abos sirsirbi,’ ki maiparawat anchi do katotohosan a pangokoman. Masaw a aran sino a makabata do rarayay na a, ‘Maymaha ka,’ ki dosäen nanchi no Dyos do impyirno. ²³Dawa, an myan däton mo do Dyos do Timplo, as manakem mo a myan kaynyin aktokto no rarayay mwaw dyimo, ²⁴bidinen mo däton mwaw do salapenaw no altar, as yangay mo pa panmahan machikapya dya sakbay a mangidäton ka.

²⁵“An myan makey a mangidarom dyimo, maganaganay an sakbay a maidarom ka do pangokoman, ki belan mo mangay a machikapya dya an myan paw oras mo. On, ta āngo nchan iparawat naymo do okom, as iparawat naymo no okomaw do polis a mamosek dyimo do bahoden. ²⁶Ibahey ko na dyinyo oyod a mabongtot kanchi daw a mandaad kaitarkas mo a tabo so ötang mo.”

No Maynamot Do Kapachikamalala

²⁷“Nadngey nyo na a naibilin do kaychowa pa a, ‘Machikamalala kaba.’^a ²⁸Ki changori, ibahey ko dyinyo oyod. Aran sino a mangmolmolagat so asa mabakes, as panggep na a laposan, ki nakagatos dana do kapachikamalala do irahem no aktokto na. ²⁹Dawa, an iyaw makanawan a mata mo pakayapwan kapaygatos mo, hawhawen mo, as kaipoha mo sya. Maganaganay an abo asa do inawan mo kan komplitwaw so inawan a maitapwak do impyirno.^b ³⁰Akma saw an iyaw makanawan a tanoro mo pakayapwan kapaygatos mo, akteben mo, as kaipoha mo sya. Maganaganay an pokol ka kan komplitwaw so inawan a mangay do impyirno.”

No Maynamot Do Kapaysayay No Maychabahay (Mt. 19:9; Mk. 10:11-12; Lk. 16:18)

³¹“Naibilin pa do kaychowa a aran sino a mapasyay so baket na, machita a torohan naw baket naw so tolas a pakaboyan a sira, ki naysayay

^z 5:21 Eks. 20:13   ^a 5:27 Eks. 20:14   ^b 5:29 Mt. 18:8; Mk. 9:43

sa.^c ³²Ki sichangori, ibahey ko dyinyo a no aran sino a mapasyay so baket na, malaksid an machikamalalaw mabakesaw, as nangabahay nawri a baket na so matarek, iyaw napaygatos sya kan iyaw somnaronwaw a kinabahay na do kapachikamalala.”

No Maynamot Do Kapagkari

³³“Asa pa, nadngey nyo pa a naibilin do kaychowa dyirad kapoonan ta saw a, ‘Tadyichokodan nyo abaw kari nyo, basbāli a tongpalen nyo tabo inkari nyo do Dyos.’^d ³⁴Ki ibahey ko dyinyo a magkari kamo aba polos. Pagkari nyo abaw hanyit, ta nawriw pagtorayan no Dyos, ³⁵mana pagkari nyo abaw tana, ta nawriw tokatokapan naw, mana do Jerosalem, ta dawriw syodad no kabibilēgan a Āri. ³⁶Asa pa, pagkari nyo abaw mismo a oho nyo, maynamot ta maparin nyo aba mapanyidak aran asa lang a boboh nyo, as kan mapaybidi nyo aba a akmas gagāngay naw. ³⁷Tod nyo a ibahey ‘On’ mana ‘Engga,’ ta an rapan nyo nawri, ki yapo dana di Satanas.”

No Maynamot Do Kapamahes

(Lk. 6:29-30)

³⁸“Nadngey nyo pa a naibilin kaychowaw a, ‘An hawhawen daw mata mo, machita mahawhaw mata da. An pakarohen daw nyipen mo, machita mapakaro nyipen da.’^e ³⁹Ki sichangori, ibahey ko dyinyo a bahsen nyo abaw aran sino a mangranggas dyinyo. An myan mamitpit so makanawan a pisnyi nyo, ki nonolay nyo a pabahsan nad bit. ⁴⁰Masaw an myan mangidarom dyinyo maynamot do kakey na manghap so kekeh nyo, nonolay nyo a pachahap na paw kekeh nyowaw. ⁴¹As aran sino a mamilit dyinyo a rarayayan nyo do asa kakilomitro, ki tongtongan nyo a rarayayan do aran dadwa kakilomitro. ⁴²An myan mangdaw dyinyo, torohan nyo. Masaw a an myan mamohod dyinyo, pabohodan nyo.”

Chadaw Nyo Saw Kabosor Nyo

(Lk. 6:27-28, 32-36)

⁴³“Nadngey nyo paw naibilinaw do kaychowa a, ‘Chadaw nyo saw sit nyo, ki ipsok nyo saw kabosor nyo.’^f ⁴⁴Ki nyaw ibahey ko dyinyo: Chadaw nyo saw kabosor nyo, as paydasal nyo saw mangidadanes dyinyo ⁴⁵tan anak naynyo ni Āmang nyo do hanyit. Parinen nyo komwan, ta kāliten na torohan so sedang no araw mamarin so marahet kan mamarin so maganay, as kan kāliten naw kapanoroh nas chimoy dyirad malinteg

^c 5:31 Deot. 24:1-4   ^d 5:33 Leb. 19:12; Nom. 30:2   ^e 5:38 Eks. 21:24; Leb. 24:20

^f 5:43 Abaw ibahey nad Adan a Tolag a “ipsok mo kabosor mo.” Paydab dab san Jesos mangtoktwaw so komwan. Leb. 19:18

kan dya malinteg. ⁴⁶Ta an sira lang madaw dyinyo chadaw nyo, aryoriw gon-gona nyo? Taywaran dya komwan parinen dan magsingsingiraw so bwis a sigod a ipsok nyo? ⁴⁷As aryoriw nachitarkan nyo dyira an sira lang kakakteh nyo saw sarsaritaen nyo? Ta aran siraw dya manganohed do Dyos, ki parinen daw komwan. ⁴⁸Dawa, machita a abo pakono pagkorāngan nyo a akmas kabwayan pagkorāngan Āmang nyod hanyit.”

No Maynamot Do Kapaglimos

6 ¹Tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “Magannad kamo, ah! Ipangas nyo abaw maganay a kaparin nyo do salapen dan tawotawo tan dayāwen daynyo. Ta an komwan parinen nyo, abanchiw rawaten nyo a gon-gona di Āmang nyod hanyit.

²“Dawa, an maglimos kamo, kalyaken nyo aba pagpangas a akmas pariparinen daw no maysinsisingpet saw do irahem no sinagoga da sa kan do kalkalsāda. On, parinen daw komwan tan idāyaw da san tawotawo. Ki ibahey ko dyinyo oyod a siraw mamarin so komwan, ki narawat daranaw komplito a gon-gona da. ³Ki an maglimos kamo, parinen nyo a dyi nyo a polos a ibahey a aran iyaw masingedaw a sit nyo ⁴tan abo makapapatak. Ta si Āmang nyod hanyit a makaboya so naitayowaw a pariparinen nyo, ki gon-gonaan nanchinyo.”

No Maynamot Do Kapaydasal

(Lk. 11:2-4)

⁵“Masaw, an maydasal kamo, tahatahan nyo sabaw maysinsisingpet saw. Chadaw daw maytēnek a maydaydasal do irahem no sinagoga da saw kan naychorosan dan rarahan tan maboya da san tawotawo. Ibahey ko dyinyo oyod a rinawat daranaw gon-gona dan komwan saw a tawotawo. ⁶Ki an maydasal kamo, somdep kamo do kwarto nyo, as kaneb nyo sya, as kan maydasal kamo di Āmang nyo a dyi nyo a maboya. Ta si Āmang nyod hanyit a makaboya so naitayowaw a pariparinen nyo, ki gon-gonaan nanchi inyo.

⁷“As iyaw kapaydasal nyo, tod kamo aba maychirin so aro kan mananaro a kapaychirin a ari nyo pad iniktokto chakey na batahen. On, parinen nyo abaw a akmas parinen daw no Dya-Jodoxy, ta kanarohen daw dasal da, ta batahen da a madngey no Dyos a maynamot do kanaro no dasal da, ki engga. ⁸Dawa, tahatahan nyo saba, ta sakbay a maydasal kamo, ki sigod a chapapatak ni Āmang nyod hanyit machita nyo. ⁹Dawa, an maydasal kamo, komwan batahen nyo:

‘Āmang namen do hanyit, madaydayaw iyaw masantwan a ngaran mo.

¹⁰ Mangay pakono kapagtoryay mo, as kan maparin pakono chakey mod tanaya a akmas kaparin nad hanyit.

- ¹¹ Torohan mo pa yamen so kanen namen do kararaw,
¹² as kan pakawanen mo yamen do naygatosan namen dyimo a akmas
     kapangpakawan namen siras nakagatos dyamen.
¹³ Palobosan mwaba yamen a masday do pakasolisogan, basbāli a
     paditchanan mo yamen do marahet!"
¹⁴ "An pakawanen nyo saw nakagatos dyinyo, pakawanen nanchinyo ni
     Āmang nyo do hanyit. ¹⁵ Ki an dyi nyo sa pakawanen nakagatos dyinyo,
     syimpri, pakawanen nabaynyo ni Āmang nyod hanyit do gatogatos nyo."

No Maynamot Do Kapagayonar

¹⁶ "An magayonar kamo, ipaboya nyo aba a maliday kapagropropa
     nyo a akmas pariparineng daw no maysinsīsingpet saw, ta ipaboya dad
     tawotawo a akmaw makakāsi sa tan mapatakan da a magayonar sa.
     Ibahey ko dyinyo oyod a siraw mamarin so komwan, ki narawat daranaw
     komplito a gon-gona da. ¹⁷ Ki an inyo, an madama kamo pa magayonar,
     mayramon kamo, as soroden nyo boboh nyo a akmas dadakay nyo. ¹⁸ Ta
     an komwan parinen nyo, abaw makatoneng so nakapagayonar nyo,
     malaksid di Āmang nyo do hanyit a dyi nyo a maboya. Ta si Āmang nyod
     hanyit a makaboya so naitayowaw a pariparineng nyo, ki gon-gonaan
     nanchinyo."

No Maynamot Do Kinabknang Do Hanyit

(Lk. 12:33-34)

¹⁹ "Mangpeh kamo abas warawara a kinabknang nyod tanaya, ta
     iyaw myan do tanaya, ki ohden anchi, omrachinchi, kan matakaw anchi.
²⁰ Maganaganay an mangpeh kamo so kinabknang nyonchi do hanyit.
     Ta do dawri, ki ohden paba, mana omrachi paba, as kan asdepen da
     paba takawen manakanakaw saw. ²¹ Ta an dino yanan hahawen nyo a
     kinabknang, dawriw yanan aktokto nyo."

No Maynamot Do Soho No Inawan

(Lk. 11:34-36)

²² "Iyaw mata, ki pinakasoho no inawan. Dawa, an maganay
     kapanyideb mo, masedang a tābo pangtoktwan mo kan inawan mo.
²³ Ki an madiw kapanyideb mo, masari dana tābo inawan nyo. Dawa, no
     chakey na batahen, an maynana sariw myan do aktokto nyo, syimpri,
     taywara dana masariw byay nyo!"

Maparin Abaw Magsirbid Dadwa A Āmo

(Lk. 16:13)

²⁴ "Abaw makapayrayay a magsirbi do dadwa a āmo, ta ipsok
     naw asaw, as chadaw naw asaw, mana dayawen naw asaw, as

pachimadekeyan naw asaw. Masaw a maparin nyo aba pagsirbyan Dyos kan kinabknang nyo.”

No Maynamot Do Kariribokan
(Lk. 12:22-31)

²⁵Ki tinongtong ni Jesos nangnanawo a kāna, “Nyaw paynamotan na a ibahey ko dyinyo a chabakel nyo abaw byay a maynamot do kanen kan inomen nyo, mana inawan nyo a maynamot do laylay nyo. Ta iyaw byay nyo, ki mapatpateg abawri kan isobo, as kan iyaw inawan nyo, ki mapatpateg abawri kan laylay? Syimpri! ²⁶Chiban nyo pa saw manomanok. Maymoha kan magranyi sabaya, as kan abaw agāmang da a pangapyan das kanen da. Ki alit na pakanan san Āmang nyod hanyit. Taywaran dyi kamo a mapatpateg kan sira? ²⁷Sino dana dyinyo makapanaro so byay na do asa kaoras a maynamot lang do nakabakel na? Polos!

²⁸“As āngo ta pakariribokan nyo laylay nyo? Chiban nyo saw sabong saya a bakong an maypāngō kapaypararakoh da do katokotokonan saya. Asyo sa maytarabako, kan asyo sa mayrayirayit? ²⁹Ki chiban nyo pas Āri Solomon a kababaknangan an myan laylay na a mapinpintas pa kan siraw nya sabong? ³⁰Ki an laylayan san Āpo Dyos tametamek sayad lobongaya a magla sichangori kan kahayo nan delak a masosohan, inyo dananchiw dyi na malaylayan a masisisita kamo a adayo kan siraw nya tamek? Oltimwaya kadēkey no kapanganohed nyo!

³¹“As dawa, mabakel kamo aba ah! Batahen nyo aba, ‘Namna! Dinonchiw panghapan namen so kanen namen, inomen namen, kan laylay namen?’ ³²Ta iyaw kapaychichwasaya so tabo nawri, iyaw chabalay dan dyi saya manganohed do Dyos. As dawa, tahatahan nyo saba, ta si Āmang nyod hanyit, ki chapatak na itoroh tabo machita nyo. ³³Ki nawri pakono manma chichwasen nyo pagtorayan no Dyos kan katongpal nyos chakey na tan tabo masisita saya machita nyo, ki itoroh na sanchi a tabo dyinyo. ³⁴Dawa, mariribokan kamo aba an āngo nchiw kalidyatyan nyo an delak. Panayahen nyo mabekas a somalap so kalidyatyan a mangay do dawri a araw. Ta iyaw kalidyatyan do asa karaw, ki makapnek dana, kan machita nyo paba rapan.”

No Maynamot Do Kapangokom
(Lk. 6:37-38, 41-42)

7 ¹“Okomen nyo abaw kapayngay nyo a tawo tan dyi naynyo a okomen no Dyos. ²Ta an āngo no kapangokom nyo do kapayngay nyo a tawo, komwan anchiw kaokom nyo. Ta no rokod a osaren nyo do kapangokom nyo so kapayngay nyo a tawo, ki nawrinchiw pangrokod no Dyos dyinyo. ³Āngo ta dilawen mo akmay dedeng a podin do mata

no kakteh mo, an dyi mo a madlaw a akmay toroso podin mo? ⁴On, maypāngō kaibahey mo syad kakteh mwaw a, ‘Oy, palobosan mo pa yaken, ta pakarohen ko podin mwaya,’ an myan akmay toroso a podin no mismo a mata mo? ⁵Maysinsisingpet kaya! Pakarohen mo pa manma iyaw akmayay toroso a podin mata mo tan masedang kapakaboya mo, as kapakaro mos podinaw no kakteh mwaw.”

⁶Sinpangan na, binata ni Jesos a kāna, “Itoroh nyo abad chito masantwan, ta āngo nchan lakanan daynyo a sonyiten. As masaw a itoroh nyo abaw kwarta nyo do bago, ta tod da lasalasagan. Komwan parinen da no maskeh saw a mangadngey so chirin Āpo Dyos.”

No Maynamot Do Oyod A Kapaydasal
(Lk. 11:9-13)

⁷“Chaōma nyo abaw mangdaw do Dyos, ta syirto a itoroh nanchi dyinyo akdawen nyo. Chaōma nyo abaw maychichwas so machita nyo a yapo dya, ta sidongan nanchi inyo a omsarak sya. As chaōma nyo abaw magtoktok, ta iwangan nanchiw pantaw dyinyo. ⁸Ta aran sino a mangdaw, matorohan anchi, as no maychichwas, ki makasarak anchi. Masaw, no aran sino a magtoktok, ki maiwangan anchiw pantaw dya. ⁹Ta ari danawri dyinyo a āmang manoroh so bato do anak na an mangdaw so tinapay? ¹⁰Mana manoroh so marem an mangdaw so among? ¹¹Inyo paya tawo a aros gatos, an chapatak nyo manoroh so maganay do anak nyo, mangamangay panchi si Āmang nyo do hanyit a manoroh so maganay dyirad mangdawaw dya!

¹²“Dawa, iyaw chakey nyowaw do inawan nyo, ki nawriw parinen nyo do kapayngay nyo a tawo, ta nawri lang chakey na batahen Linteg ni Moyses kan intolas daw no propīta saw do kaychowa.”

No Malopit A Rarahan
(Lk. 13:24)

¹³“Somdep kamdo malopit a rowangan a asdepan do hanyit. Ta iyaw maydamnayaw kan marahawaw a rowangan, ki komwan do abos pandan a kararayawan, as kan aro saw makey a mayam daw. ¹⁴Ki malopit rowangan, as kan malidyat paw ayaman a lomongo do abos pandan a byay. As dawa, tomayisa lang makadongso sya.”

No Kayo Kan Asi Na
(Lk. 6:43-44)

¹⁵“Magannad kamdo dyirad sinan propīta saw, ta mangay sanchi a akmay oyod sa manganoched. On, malinay kapaychirin da tan batahen nyo a masingpet sa a akmay karniro. Ki no kaoyodan na, ki akma say maranggas a lobo. ¹⁶Ta akmas kailasin mo an āngo kakayo na sigon

do asyaw no nawri a kayo, komwan kaimangmang nyo so dadakay da do kaparin da. Ta ari danawriw hateng a nay-asi so obas, kan ari danawriw kwantong a nay-asi so asin igos? ¹⁷Ta kāda maraboy a kayo, ki omsi so maganay. Masaw nahoto a kayo, syimpri, omsi so makwan. ¹⁸An magla kayo, omsi abas makwan. Masaw a an narokop a kayo, omsi abas maganay. ¹⁹Kāda kayo a dya omsi so maganay, ki matongeh, as kapayongeb na do apoy. ²⁰Komwan kalasinan nyo siras sinan propīta saw a maynamot do kaparin daw a marahet!”

Chapapatak Kwaba Inyo

(Lk. 13:25-27)

²¹“Tabo abanchi a makabata dyaken so, ‘Āpo, Āpo,’ ki makasdep do pagtorayan no Dyos, an dya sira lang magtongpalaw do chakey ni Āmang ko do hanyit. ²²Ta anchan marapit kapangokom no Dyos, ki aro sanchiw makabata dyaken so, ‘Āpo, Āpo, maynamot do ngaran mo, taywaran dyi namen a inpakatoneng Maganay a Dāmag? As taywaran dyi namen sa pinaksyat marahet saw a ispirito maynamot do nakaosar namen so ngaran mo? Asa pa, maynamot pad ngaran mo, taywaran dyi kami a nakaparin so aro a milagro?’ ²³Ki batahen konchi dyira a kon ko, ‘Sino kamo? Chapatak ko abaya inyo. Komaro kamo dya, inyo a marahet so dadakay.’”

Siraw Dadwa A Napatnek A Bahay

(Lk. 6:46-49)

²⁴“No aran sino a makadngey so chirinen kwaya as tongpalen na, ki akmas asaw a masirib a tawo a napatnek so bahay na do pinasaw a bato. ²⁵As do dawri, myan mawyas a chimoy, ayo, kan mayit a salawsaw a nanghorihoris so bahayaw. Ki aran komwan, polos a dya nalasa, ta maganay nakaisedsedan batwaw. ²⁶Ki no mangadngey so chirin kwaya as dyi na tongpalen, ki maipariho do salanga a tawo a napatnek so bahay na do kahmanayan tana. ²⁷Ta do kangayaw no mawyas a chimoy, ayo, kan mayit a salawsaw a nanghorihoris so bahayaw, ki nalasa kan makamwamomo nakalasa naw.” Nawri danaw binatan Jesos.

²⁸Ki do katayokaw ni Jesos a nangibahey so tabo nyaya inanawo na, nasdaawan saw tawotawo saw do akmaya syay a kapangnanawo na. ²⁹Ta no kapangnanawo naw, ki myan toray na sign do kapaychichirin naw, kan akmaba siras mangnanawowaw so linteg.

Pyahen Ni Jesos Asa Nagliproso

(Mk. 1:40-45; Lk. 5:12-16)

8 ¹Do kawsokaw ni Jesos do tokonaw, ki aro saw tawotawo a minonot dya. ²Ki nangay dyaw asaw a nagliproso, as nakapaydogod na do

salapen naw, as nakabata na sya a kāna, “Āpo, an chakey mo a mapyan ako, masigorādo ko a maparin mo.” ³Ki tinodah ni Jesos tatchay naw a sinalid, as nakabata na sya dya a kāna, “Naon, chakey ko. Mappyan ka na!”

Ki nanyeng a napyan ganyit naw a liproso. ⁴Sinpangan na, binatan Jesos dya a kāna, “Ibahebahey mwabaw nya naparin dyimo do aran sino, ah, basbāli a nyeng ka mangay a mapaboyad padyaw tan sakangwan maboya na a napyan ka na. As katayoka no nawri, mangidāton ka so dāton mo a para do nakapakadalos mo a akmas inbilinaw ni Moyses do kaychowa pa a pangipaneknek mo do tawotawo a napyan ka na.”

Pyahen Ni Jesos Asaw A Adipen (Lk. 7:1-10)

⁵Do nakasabataw ni Jesos do Kapernaom, binayat no asa a kapitan no soldado saw a yapod Roma kan nangdaw di Jesos so sidong. ⁶Binata nad Jesos a kāna, “Āpo, myan adipen kwaw do bahay a naparalitiko danaw, kan aryaw sichangori a taywara malidyatian.”

⁷Ki binatan Jesos dya a kāna, “Yangay kwa pyahen.”

⁸Ki initbay no kapitanaw a kāna, “Ay, mo Āpo, maikari akwaba mapasdep dyimo do bahay ko. Tod mo na lang a ibilin, ki mapyan anchiw adipen kwaw. ⁹Ta aran yakenaw, ki adngeyen ko bilbilin no matwatohos kan yaken. Masaw dyirad soldado ko saw a itorayan ko a tongpalen daw ibahey ko dyira. An mangmandar ako so asa a, ‘Mangay!’ ki mangay. Do matarekaw, bilinen ko a, ‘May ka pa dya!’ ki tongpalen na. An ibilin ko do adipen ko a, ‘Parinen mo nya,’ parinen na. As dawa, nawriw itaha kwaya dyimo, mo Āpo.”

¹⁰Do nakadngeyaw sya ni Jesos, ki chinasdaaw naw kapitanaw, as nakabata nas nya dyirad tawotawo saw a minonot dya a kāna, “Ibahey ko dyinyo oyod. Ari ko pad nachichwasan dyinyo a Jodyo a kapotōtan Israel iyaw kapanganohed a akma syay so kayit. ¹¹Ibahey ko dyinyo a aro sanchiw Dya-Jodyo a yapod dāya kan laod a machisalap do kanan da simna Abraham, Isaak, Jakob do pagtorayan no Dyos do hanyit. ¹²Ki siraw sigodaw a Jodyo a inplano no Dyos a mairaman do pagtorayan na, ki mapaksyat sanchi a mangay do mamansokelaw a kasarisaryan a yanan dan tomanyitanyis saw kan mayngaletnget a tawotawo do lidyat da.”

¹³Ki do dawri, binatan Jesos do kapitanaw a kāna, “Sigi, somabat ka na, ta naparin danaw akmas kapanganohed mwaya.” Ki nanyeng do nawri lang a oras, ki napyan adipen naw no kapitanaw.

Pyahen Sa Ni Jesos Aro A Tawotawo (Mk. 1:29-34; Lk. 4:38-41)

¹⁴Sinpangan na, do kangayaw ni Jesos do bahay ni Pedro, naboya naw katoganganaw ni Pedro a mabakes a naypoktad a maganyit a

magbāra. ¹⁵ Do dawri, sinalid ni Jesos tanorwaw no mabakesaya, ki nyeng na binawan. Naybangon kan nakangay dana nangidasar so kanen da Jesos.

¹⁶ Ki do dawri a ahep, inyangay da san tawotawowaw di Jesos aro saw a sindep no marahet a ispirito kan siraw maganyit saw. Ki maynamot lang do toray no chirin na, pinaksyat naw aro saw a marahet a ispirito, as nakapapya na tabo siras maganyit saw. ¹⁷ Pinarin naw komwan tan matongpal inpadtaw ni propīta Isayas a kāna, “Iyaw mismo a mangisabhay so tabo lidyat kan ganyit ta tan mapakaro sa dyaten.”^g

Siraw Makey A Mayparin A Nanawhen Jesos
(Lk. 9:57-62)

¹⁸ Do nakaboyaw ni Jesos siras reprep saw a tawotawo a omdibon dya, binata na dyirad nanawhen na saw a mamtang sad minangaw. ¹⁹ Ki do sakbayaw no kangay da, naypasngen dyaw asaw a mangnanawo so linteg, as nakabata na sya a kāna, “Maistro, monot ako dyimo a aran dino angayan mo.”

²⁰ Inatbay ni Jesos a kāna, “Myan abab a pakaychehan bolaw, as masaw a myan binahayan dan manomanok, ki abaw pakaychehan kan paynahahan ko a Tawo a Yapod Hanyit.”

²¹ Ki binatan asaw daw a nanawhen na a kāna, “Āpo, somabatak pa manma ah, ta yangay ko pa itabon si āmang ko.”

²² “Nolay mo na,” initbay ni Jesos dya, “ta siraw naibidang danaw a nadiman, sira danaw makatoneng a mangitabon so minatay. As imo, basta onotan mo yaken.”

No Kapangheteng No Salawsaw Kan Kapagtalna No Kelsang
(Mk. 4:35-41; Lk. 8:22-25)

²³ Ki do dawri, somnakay sa Jesos kan siraw nanawhen naw. ²⁴ Ki do kayan daranaw do almidyo, nyiknyinan a naypayit salawsaw kan naypararakoh iyaw kelsang, as kan makalo dana mapno abang daw. Ki do dawri, myan a makaycheh si Jesos. ²⁵ As dawa, yay da yinokay si Jesos, as nakabata da sya dya a kon da, “Mo Āpo, somidong ka ah, ta makey danaya maarinebneb abang taya! Ih, mahmes ta na!”

²⁶ Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Napangayan nyos katored nyo? Aysa! Kadēkey pan anohed nyo!” Ki do dawri, naybangon si Jesos, kan inmandar na do salawsawaw kan kelsangaw. Ki nanyeng a nangheteng kan taywara dana matalna.

²⁷ Ki chinasdaaw da, as kan binatabata da, “Āngo katatawo no nyaya a aran salawsaw kan kelsang, ki manganohed sa dya?”

---

^g 8:17 Isa. 53:4

No Dadwa Saw A Mahakay Do Geresa A Sindapan Marahet A Ispirito
(Mk. 5:1-20; Lk. 8:26-39)

28 Do nakapakabtang daw da Jesos do tana daw no tawotawo a Gadareno,^h ki binayat dan dadwa saw a mahakay a yapod aschip a pagtatanman. Siraw nya, ki sindep san marahet saw a ispirito, kan oltilmo a tangsit da. Dawa, abaw makaitored a manghabas sira do dawri a rarahan.

29 Ki do kasngen daranaw di Jesos, nangney sa, kan binata da dya a kon da, “Imo a Anak no Dyos, anghen mo yamen?ⁱ Yangay mori yamen a dosäen sakbay no arawaw a naikeddeng?”

30 Ki iyaw midyowaw so mabawas dëkey dyira, myan daw asa matokpoh a arban a bago a maysaysabok.

31 Dawa, nachikakaäsi saw marahetaw a ispirito di Jesos a kon da, “An paksyaten mo yamen, tobuyen mo pa yamen a somdep do bago saya.”

32 “Ngay! Mangay kamo na,” binata ni Jesos. Ki do dawri, minohtot sa, as nakangay da a somindep dyirad bago saw. Sinpangan na, naychapayapayayo sa tåbo arban saw no bago a nandad nakatapwak dad pangpangaw a nachinmo do minangaw, kan nahmes sa tabo bago saw.

33 Ki siraw mangonongaw siras nawri a bago, naychapayapayayo sa a nangay a nangibahebahey do tawotawo saw do idi da maynamot do tabo naparinaya kan naparinaw dyirad dadwaw a mahakay a sindep no marahet saw a ispirito. **34** As dawa, binayat dan tabo omidi saw daw si Jesos. Ki do nakaboyaw daw sya, ki chindaw da dya a komaro do logar daw.

Pyahen Ni Jesos Asaw A Paralitiko
(Mk. 2:1-12; Lk. 5:17-26)

9 **1** Do dawri, somnakay dana sa Jesos do abangaw, as nakapaybidi da do kabtangaw no minanga a mandad nakarapit narana do idi na. **2** Ki do dawri dana, myan saw nawara di Jesos a nangisiw so asaw a paralitiko a pinaypoktdad pinarin daw a pakaychehan na a dohod. Ki do nakaboyaw ni Jesos so kapanganoched daw dya, binata nad paralitikwaw a kāna, “Payiten mo kapangtokto mom anak ko. Napakawan ka na do gatogatos mo.”

3 Ki do dawri, binata dan kadwan saw a mangnanawo so linteg do aktokto da, “Aysa! Maddiw nya tawo, ta tod naya dyābat si Āpo Dyos do kapachiyengay na so toray do Dyos!”

4 Ki maynamot ta chinapatak ni Jesos myanaw do aktokto da, binata na dyira a kāna, “Āngó ta mangtokto kamos marahet? **5** Āngó

^h **8:28** “Gadareno” mana “Geraseno” mana “Gergeseno.” Mk. 5:1; Lk. 8:26

ⁱ **8:29** Mk. 1:24

maydaydamnay a batahen ko: ‘Napakawan ka na do gatos mo,’ mana ibahey kwa, ‘Maytēnek ka, as kayam mo na?’⁶ Ki tan chapatak nyō a yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki myan toray ko do tanaya a mangpakawan so naygaygatos, paytēneken ko paralitikwaya.” Sinpangan na, binata nad paralitikwaw a kāna, “Maytēnek ka, as kakatkat mos nakaychehan mwaya, as kasabat mo na.”

⁷Do dawri, naytēnek paralitikwaw, as nakayam na a somabat do bahay na. ⁸Do nakaboya daw no tawotawo saw so nawri a naparin, nananawa sa, kan indaydāyaw da si Āpo Dyos, ta intoroh naw komwan a toray do tawo.

Tawagan Ni Jesos Si Matchew (Mk. 2:13-17; Lk. 5:27-32)

⁹Komnaros Jesos do dawri a yanan. Ki do kayam naw, naboya naw asaw a tawo a mayngaran so Matchew^j a asa magsingsingir so bwis a maydisna do opisina naw a pagsingsingiran na. Binata ni Jesos dya a kāna, “Ka pa dya! Pachisyayan mwaba yaken.”

Nanyeng a naychakatkat si Matchew, as nakawnot na sya.

¹⁰Sinpangan na, do nakapachakanaw ni Jesos kan nanawhen na saw do bahayaw ni Matchew, aro saw nachihanghang dya a magsingsingir so bwis kan tawotawo saw a naibidang a aro so gatos.^k

¹¹Ki do nakaboya daw sya no kadwan saw a Parisyo a machihanghang sa Jesos dyira, inyahes da dyirad nanawhen na saw a kon da, “Āngo ta machihanghang maistro nyowaya dyirad magsingsingir saya so bwis kan dyirad naibidang saya a aros gatos?”

¹²Ki nakadngeyaw sira ni Jesos, inpangarig na dyira a kāna, “Sirabaw masalon-at makachitas mangagas, an dya siraw maganyit. ¹³Yangay nyō a nanawhen chakeyaya batahen myanaya do Masantwan a Tolas a kāna, ‘Iyaw kāsisyen nyō do kapayngay nyō a tawo chakey no Dyos, kan iyabaw dāton nyowaw a masosohan.’^l On, nangay akwaba mangrara so tawotawo saw a malinteg, an dya siraw myan so gatos.”

No Kapanahahes A Maynamot Do Kapagayonar (Mk. 2:18-22; Lk. 5:33-39)

¹⁴Katayokan nawri, nangay sad Jesos nanawhen saw ni Juan a Mamonyag, as nakabata da sya dya a kon da, “Āngo ta magayonar kami kan siraw Parisywaw, ki siraw nanawhen mwaya, ki enggaya?”

¹⁵Ki tinbay san Jesos do pangarig a kāna, “Namna! Maparinawri a magmamayo tawo a naawis dana do kasaran, naten dana an myan paw

^j 9:9 Mana “Lebi.” Mk. 2:14; Lk. 5:27   ^k 9:10 Siraw nya tawo a naibidang a aros gatos, ki siraw dya nakatongpal so kadwan a Linteg ni Moyses.   ^l 9:13 Ose. 6:6; Mik. 6:8

nobyowaw do yanan daw? Ki īto araw a maikaro dyiraw nobywaw, kan do dawrinchiw kapagayonar da.”

¹⁶ Tinongtong ni Jesos nagpangarigan dyira a maynamot do adanaw kan bayo a nanawo a dya maparin a maysagel. Binata na dyira a kāna, “Abaw mangitakop so bayo a lamit do adan a laylay, ta komsen anchiw no naitakopaw, kan marohnwan piritaw no adanaw a laylay. ¹⁷ Mana maparin aba pangayen mawnged a palek do adan a sopot a lalat. Ta an komwan, mabtak anchiw sopotaw, as madonchiw palek, as kan mararayaw anchiw sopotaw. On, machita mapangay mawnged a palek do bayo a sopot a lalat tan dya mado palekaw, as kan mararayaw abaw sopotaw.”

**No Anak No Magtorayaw Kan Mabakesaw A Nangsalid So Laylay Ni
Jesos**

(Mk. 5:21-43; Lk. 8:40-56)

¹⁸ Myan pa madama inanawo ni Jesos nyaya pangarig do nakangayaw no asaw a apohen dan Jodyo saw. Naydogod do salapenaw ni Jesos, as nakabata na sya a kāna, “Kapaybitos paw no byay no anak kwaw a balasītang, mo Āpo. Ki pachiyangay mo pa saliden, kan syirto a mirwanchi a mabyay.”

¹⁹ Do dawri, naytēnek si Jesos, as nakawnot nad magtorayaw. Aran siraw nanawhen naw, ki nangay sa.

²⁰ Ki myan daw asa mabakes a malidyatan a nāw na marodit do asa poho dana kan dadwa katawen. Naypasngen do dyichodanaw ni Jesos, as nakasalid nas sayranaw no kekeh na. ²¹ Ta no myan do aktokto na, ki nyaya: “Aran nawri lang masalid ko laylay naya, sigorādo a mapyan ako.”

²² Ki do nakasalid naw sya, nanyeng a minidit si Jesos. Ki do nakaboya naw sya, binata na dya a kāna, “Payiten mo kapangtokto mom balāsang ko, ta maynamot do nakapanganohed mwaya, ki napyan ka.” Ki do dawri a oras, insigida a napyan danaw mabakesaw.

²³ Sinpangan na, do nakapakarapit daw da Jesos do bahayaw no magtorayaw, ki naboya na saw magpītwaw a magtokar an myan minatay, kan naboya na paw aro a tawotawo a magringringgor. ²⁴ Ki do dawri, binata na dyira a kāna, “Mohtot kamo a tabo do bahayaya, ta nadiman abaw nya balasītang, ta tod a nakaycheh.”

Ki chinamyeng das Jesos.

²⁵ Ki do nakanahbot daranaw, somindep si Jesos do kwartwaw a yanan nadimanaw. Ki do nakarapit naw sya, inigpet naw tanorwaw no balasītangaw, as nakapaybangon na sya, ki nanyeng a naybangon a sibibyay.

²⁶ Iyaw nawri a naparin, ki nagwaras a dāmag do tabo omdibon saw a idiidi.

Pyahen Ni Jesos Dadwa Saw A Bolsek

²⁷Ki do katayokaw no nawri, komnaro sa Jesos do dawri a yanan. Do kadama daw a mayam, myan saw dadwa minonot dya a mahahakay a bolsek, kan inngengey da dya a kon da, “Kapotōtan ni Āri Dabid,” chāsim pa yamen!”

²⁸Ki do nakapakasdep danaw ni Jesos do bahayaw a yanan na, ki somindep saw bolsek saw. Do dawri, inyahes ni Jesos dyira a kāna, “Anohdan nyori a maparin koynyo a pakaboyahen?”

Ki, “Naon mo Āpo ah,” kon da.

²⁹Sinpangan na, sinalid ni Jesos mata daw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Maparin nyaya akmas ninamnama nyowaya.”

³⁰Do dawri, nakaboya dana sa, ta napya dana sa. Ki inmandar ni Jesos dyira a abo pakono pangibaheyan das nawri a naparin. ³¹Ki do nakakaro daranaw do dawri, nāw da inpadpadāmag do tabo omdibon saw a idiidi iyaw maynamot di Jesos.

Pyahen Ni Jesos Mahakay A Omel

³²Do nakakaro daranaw no dadwa saya a mahahakay, ki myan pa saw nangyangay di Jesos so asa omel a mahakay a sindépan marahet a ispirito. ³³Ki do nakapaksyat danaw no marahetaw a ispirito, ki nakapaychirin danaw tawowaw. Chinasdaaw dan tawotawowaw, kan binata da a kon da, “Ari ta payad nakaboyas komwan so panakabalin do Israel.”

³⁴Ki binata dan Parisyo saw a kon da, “Ay! Iyayaw pangolo daw no dimonyo saw manorotoroh dya so panakabalin a mangpaksyat so marahet saya ispirito.”

Chāsi San Jesos Tawotawo

(Lk. 10:2)

³⁵Do dawri, minidibidi si Jesos do tabo idiidi kan barbaryo a nangnanawo do sinagoga da saw daw, kan nangasaba so Maganay a Dāmag a maynamot do pagtorayan no Dyos, as kan nangpapya so tabo matatarek saw a ganyit kan kaynyin dan tawotawo.

³⁶Taywaraw nakāsi ni Jesos siras tawotawo do nakaboya naw sira a pirmi sa mariribokan kan malidyatan, ta akma saw karniro a abo mangonong dyira.

³⁷Sinpangan na, binata na dyirad nanawhen naw a kāna, “Arwayaw ranyen, ki taytayisa lang magranyi. ³⁸As dawa, akdawen nyo si Āpo a iyaw akin dyiraw so ranyen saya tan manoboy so arwaro pa a magranyi.”

---

^m 9:27 No chakey a batahen Kapotōtan ni Āri Dabid, ki iyaw nyaw āwag dad Mesias.

Siraw Asa Poho Kan Dadwa Nanawhen
(Mk. 3:13-19; Lk. 6:12-16)

10 ¹Do asa karaw, tinawagan san Jesos siraw asa poho saw kan dadwa nanawhen na, as nakaitoroh na dyira so toray da a mangpaksyat so marahet saw a ispirito kan iyaw kapangpapya so tabo matatarek saw a ganyit kan kaynyin.

² Siraw nyaw ngarangaran dan asa poho saya kan dadwa nanawhen: no manma, ki si Simon a mayngaran so Pedro, kan si Andres a kakteh na; kan siraw maykaktehaw a sa Santiago kan ādi na a si Juan a anak ni Sebedeo; ³sa Pilipi kan Bartolome; si Tomas kan si Matchew a magsingsingir so bwis; kan si Santiago a anak ni Alpeo, kan si Tadeo; ⁴si Simon a mangispal so kaidyan na, kan Jodas a yapod Iskariote, iyaw nyaw nanglipotaw di Jesos.

No Katoboy Ni Jesos Siras Dosi Saw A Nanawhen Na
(Mk. 6:7-13; Lk. 9:1-6)

⁵Tinoboy san Jesos asa poho saya kan dadwa nanawhen na, kan inbilin na dyira a kāna, “Mangay kamo abad aran dino a idiidi dan Dy-Jodyo mana somdep kamo aba do aran āngo a idiidi da no Samaritano, ⁶basbāli a mangay kamo lang dyirad rarayay ta saw a kapotōtan Israel a akmay nabo a karniro. ⁷On, yangay nyo a ikasaba dyiraw nya: ‘Īto danaw kapagtotoray no Dyos.’ ⁸Pyahen nyo saw maganyit, pagongaren nyo saw nadiman, pyahen nyo saw nagliproso, as kan pakysaten nyo saw marahet a ispirito. Maynamot ta abo pinanadi nyos inanohdan nyowaya, ipatadi nyo abaw itoroh nyowaya dyira. ⁹Ki mangyonot kamo abas so aran āngo a kita kwarta do bolsa nyo. ¹⁰Masaw a mangyonot kamo abas bayon nyo, mana pagsokatan nyo, mana risirba no tokap nyo, mana sarokod nyo, ta no maytarabakwaw, ki maikari a matorohan so kanen na.

¹¹“An makarapit kamo do aran āngo a idi mana baryo, maychichwas kamo so makey a mangpadagos dyinyo. Omyan kamo daw a mandan komaro kamod dawri a yanan. ¹²An somdep kamo do asa bahay, ki bindisyonian nyo sa a kon nyo a, ‘Dyos pakono manoroh so talna na dyinyo.’ ¹³Ki an rawaten daynyo do dawri a bahay, tokosen nyo dyiraw inbahey nyowaw a talna da. Ki an dyi daynyo a rawaten, ki ibabāwi nyo.

¹⁴“As an makarapit kamo do bahay mana idi a dya mangrawat mana dya mangadngey dyinyo, wakwaken nyo ahbek no kokod nyo,” as kakaro nyo sira.

ⁿ **10:14** Mk. 6:11; Ara. 13:51

¹⁵“Ibahey ko dyinyo oyod a iyaw idyaw a dya mangrawat dyinyo, ki malidyalidyat anchiw dosa dan tawotawo a omyan daw kan siraw yapo do idi saw a Sodoma kan Gomorra^o anchan araw a kapangdosa no Dyos.”

Siraw Īto A Kalidyatan
(Mt. 24:1-14; Mk. 13:9-13; Lk. 12:12-17; 21:12-17)

¹⁶Binata pan Jesos dyira, “Mangadngey kamo, ta tobuyen koynyo a akma siras karniro saw do payayahatangan dan mararanggas saw a lobo. Dawa, makasikap kamo a akmay marem, ki masingpet kamo a akmay boyit. ¹⁷Magannad kamo dyirad tawotawo, ta tiliwen kan idarom danchinyo. Saplitan danchinyo do sinagoga da saw, ¹⁸kan maidarom kamonchi do salapen dan magtotoray kan ar-āri maynamot do kawnot nyo dyaken. Ki iyanchiw nawriw gondaway nyo a mangipaneknek dyira kan siraw Dya-Jodyo so Maganay a Dāmag. ¹⁹Ki do katiliw daw anchi dyinyo a idarom, mabakel kamo aba an maypāngonchiw kaikalintegan nyo so inawan nyo, mana chabakel nyo aba an āngō nchiw itbay nyo dyira. Do dawrinchi, matorohan kamonchi so ichirin nyo anchan marapit nawri a oras, ²⁰ta inyo abanchiw maylililyakaw, an dya Ispirito ni Āmang nyo do hanyit manoroh so pabatahen nyo.

²¹“Myan sanchiw tawotawo a mangipadiman so mismo da a kakakteh, as kan komwan anchiw parinen inyapwan dyirad anak da. Siranchiw anak, ki machikontra sanchi do inyapwan da, kan ipadiman da sanchi. ²²Ipsok danchinyo no tabo tawotawo maynamot do kapachichasa nyowaya dyaken. Ki maisalakan anchiw makaibtor so kapanganoched na mandad pandan. ²³An idadanes daynyo do asa idi, mayyayo kamo do matarek a idi. No bata ko dyinyo, ki oyod a dyi nyo panchi a tayokaw tarabako nyo do tabo a idiidi do Israel sakbay a mangay no Tawowaw a Yapod Hanyit.^P

²⁴“Aryoriw machinanawo a masirsirib kan mangnanawowaw sya, mana aryoriw toboboyen a matortoray kan āmo naw? Syimpri aba! ²⁵On, mapnek danaw nachinanawowaw an mayparin dana akmas mangnanawowaw. Komwan pakono kapnek no toboboyenaw an mayparin dana akmas āmo naw. Ta yaken Āpo nyo, ki an batahen da a yaken si Beelsebob a āpo dan dimonyo, maypaypangay danaw kaipsok da dyinyo a manganoched dyaken?”

No Oyod A Chamo
(Lk. 12:2-7)

²⁶“As dawa, mamo kamo aba dyira, ta abaw naitayo a dyinchi a maipaboya, mana palimed a dyinchi a mapatakan. ²⁷Ta no inbahey ko

---

^o **10:15** Siraw tawotawo do Sodoma kan Gomorra, ki akmay siraw pinakainawan dan tabo tawotawo a mamarin so marahet kan mangipsok so Dyos. Gen. 19:1-29; Isa. 1:9-10; 3:9; Jer. 23:14; Pal. 11:8   ^P **10:23** Mt. 16:27-28; 24:27-44; 25:31

dyinyo sichangori a inyō lang, ki ibahey nyonchi do tabo tawotawo. As no iyarasāas ko dyinyo, ki ingengey nyo do katawotawowan. ²⁸As chamo nyo sabaw mangdimanaw so inawan, ki maparin daba dimanen pahad. Ki nawri pakono chamo nyo Dyos, ta maparin na rarayawen inawan kan pahad do impyirno. ²⁹Ta chiban nyo saw billit toleng saya a sinsinan so balor, asa lang a kaplataw balor dan dadwaw. Asyo a masday aran asa dyirad dyaya, an dya ipalōbos ni Āmang nyod hanyit, ta ay-aywanan na sa. ³⁰Ki aran siraw boboh nyo, ki chapatak danan Dyos bidang da. ³¹As dawa, mamo kamo aba, ta mapatpateg kamo kan aro saw a billit toleng.

³²“Ta aran sino a mangipodno do salapen dan tawotawo a manganohed dana dyaken, ki ipodno konchi do salapen Āmang kod hanyit.

³³“Ki no mangilibak so kapanganohed na dyaken do salapen dan tawotawo, ilibak konchi do salapen Āmang kod hanyit.” Nyaw innanawo ni Jesos.

No Kapanganohed A Aran Pakadimanan

(Lk. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴“Iktokto nyo aba a nangay ako a mangyangay so kapaychachapya do lobongaya. On, mangyangay akwabas kapaychachapya, an dya kapaydidiman. ³⁵Nangay ako tan inyangay ko kapachikontran anak a mahakay do āmangaw, as kan anakaw a mabakes do ānang naw. Masaw manogangaw a mabakes di katogangan na a mabakes. ³⁶Ta siraw kabosor no asaw a tawo a manganohed dyaken, ki siraw myan do mismo na a pamilya.^q

³⁷“Ta no aran sino a rakorakoh so adaw di āmang kan ānang na kan adaw na dyaken, ki polos a maikari aba dyaken. Masaw a no rakorakoh so adaw do anak na kan adaw na dyaken, abaw sinpangan na, dyaken.

³⁸Ta aran sino a dya maysabhay so kros na,^r as kawnot na dyaken, polos a abos sinpangan dyaken. ³⁹Ta no mangipateg so byay nad tanaya, alit na mabo na. Ki no tawo a madiman a maynamot do kapanganohed na dyaken, myan anchiw byay na abos pandan a itoroh anchi no Dyos dya.”

Siraw Gon-gona

(Mk. 9:41)

⁴⁰“No mangrawat dyinyo, bāli yaken danaw rinawat na. As no mangrawat dyaken, ki iya danaw rinawat naw nanoboyaw dyaken a si Āmang kod hanyit. ⁴¹As no mangrawat so asa propīta maynamot ta iya, ki mangipakatoneng so maynamot do Dyos, magon-gonaan anchiw

^q 10:36 Mik. 7:6; Mt. 10:21   ^r 10:38 No chakey na batahen maysabhay so kros, ki iyaw tawowaw a nāw na monot di Jesos a aran kalidyatán na mana nawriw pakadimanan na.

nawri a tawo a akmas gon-gona naw no nawri a propita. Masaw a no mangrawat so asa malinteg a tawo maynamot do kalinteg naw, ki magon-gonaan anchi a akmas gon-gona naw no malintegaw a tawo.⁴² As no aran sino a mapaynom so aran asa kabaso a mahanebneb a ronom do asa dyirad mabobodis saw so saad maynamot ta nanawhen ko sa, sigorādo a rawaten nanchiw gon-gona na,” binatan Jesos.

Siraw Tinoboyaw Ni Juan A Mamonyag
(Lk. 7:18-35)

11 ¹Do nakatayokaw ni Jesos a nangibilin dyirad dosi saw a nanawhen na so tabo nyaya, ki komnaro si Jesos do dawri a yanan kan nangay a mangnanawo kan mangasaba dyirad masngen saw daw a idiidi. ²Ki do dawri a chimpō, myan si Juan a Mamonyag do bahodan. Ki do nakadamag naw so pinariparinaw ni Kristo, tinoboy na saw nanawhen naw a mangay di Jesos a manahahes dya a kon da, ³“Imo danawriw hahawen namenaw a mangay anchi, mana mangnanaya kami pas matarek?”

⁴Ki tinbay san Jesos a kāna, “Maybidi kamo di Juan, as kaibahey nyo sya dya siras nadngey nyo kan naboya nyo saya: ⁵Makaboya dana saw bolsek kan makayam dana saw piday, napyan saw nagliprosyaw kan makadngey dana saw toleng, kan nagongar saw nadiman, as maikasaba danaw Maganay a Dāmag dyirad mapopobri. ⁶Magasat tawo a dya maycharwa so kapangtokto a maynamot dyaken!”

⁷Ki do nakapakayam daw no nanawhenaw ni Juan a Mamonyag, nyaw binata ni Jesos dyirad tawotawo saw a maynamot di Juan: “Do nakangay nyowaw di Juan do let-ang, āngō hahawen nyo a maboya? Asawri a tawo a tod a madyiwadyiway so kapangtokto a akmay bochid a pablobloten salawsaw? Syimpri engga! ⁸Āngō saw yangay nyo a chiniban? Yay nyori a chiniban asa a tawo a naylaylay so mapintas kan mangina? Engga, ta palasyo iyaw yanan dan maylaylayaw so malamoyot a mangina.

⁹Ngay, Ibahey nyo pa! Āngō ta nangay kamo daw? Nangay kamo āno a nanyideb so asa propīta? Naon, masyirto nawri! Ki no ibahey ko dyinyo, ki masisisīta pa a adayo kan asa a propīta. ¹⁰Ta si Juan chakeyaw a batahen myanaw a naitolas do Masantwan a Tolas a kānan Āpo Dyos,

‘Panmahan konchi a tobuyen asaw a pachirawatan ko tan yay na paysonongen ayaman mo.’^s

¹¹“Adngeyen nyo nya, ta oyod. Tabon nayanak a tawo, ki abaw akmas kasisita ni Juan a Mamonyag. Ki aran komwan, siraw kabobodisanaw a naibidang dana do pagtorayan Āpo Dyos, ki masisisīta sa kan iya.

¹²Ta nakayapod nakainanawowaw ni Juan so minsahi na a mandan

^s 11:10 Mal. 3:1; Mk. 1:2

sichangori, nawriw nakairogin tawotawo a maswasodib kan posposan daw somdep do pagtorayan no Dyos.¹³ Ta somniknan do chimpaw ni Moyses kan siraw propita saw do kaychowa, ki inpadto da a tabo a maynamot do pagtorayanaya no Dyos kan iyaw kangayaw ni Juan sakbay iyaw Mesias.¹⁴ As an chakey nyo a anohdan propita saw, ayket na, naawatan nyo pakono a si Juan, ki iyaw Elyasaw^t a naipadto a mangay anchi.¹⁵ Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo, ah,” binata ni Jesos.

¹⁶ Ki tinongtong ni Jesos naychirin a kana, “Ango paro pangiparihwan kos tawotawo sichangori? No kapariho da, ki akma saya siras adedekey saw a maychadisdisna do plasa a polos a dyi sa mapnek. Maysin-aagay a kon da dyirad maskehaw a gomtal,¹⁷ An magtokar kami so pito, ki tomada kamo abaya! An magkanta kamyayas para minatay, ki magdongaw kamo abaya!”

¹⁸ “Ta si Juan, ki nangay a nagayonar kan mininom aba so palek. Ki aran akma syaw, binatabata da a iya, ki linoganan no marahet a ispirito!

¹⁹ “Ki yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki nangay ako a nachakan kan nachinom dyinyo. Ki alit na batabatahen da a kon da, ‘Chiban nyo nya tawo, masarawayaya kan maybobokaya. Sit dayan magsingsingirayas bwis kan siraw maibidang saya a aro so gatos!’ Ki aran komwan batabatahen nyo, ki kosto kan oyod sirib no Dyos, as kan maipaboyaw nyaya do kabibiyay dan manganohedaw dya.”

Siraw Tawotawo Do Idi Saw A Dya Magbabawi (Lk. 10:13-15)

²⁰ Do dawri, insiknan ni Jesos a pinaydabdab tawotawo saw do ididi saw a namarinan nas aro a milagro maynamot ta nakey saba nagbabawi do gatogatos da.²¹ Binata na a kana, “Kapakasi nyo pa, inyo a taga Korasin kan taga Betsayda! Aro makaskasdaaw a pinariparin ko do idi nyo saya, ki alit na dyi kamo a nagbabawi! Amnan do ididi sawen a Tiro kan do Sidon^u namarinan ko siras nya milagro, ayket, ari dana sa nahay a naylaylay so kostal kan naydisnad ahbek a pangipaboya da so oyod a nakapagbabawi da.²² As dawa, ibahey ko dyinyo a anchan araw a kapangokom, ki malidyalidyat anchiw dosa nyo kan iyaw dosa da do ididi a Tiro kan Sidon.

²³ “As inyo a tawotawo a yapod Kapernaom, bata nyori an maidayaw kamonchi do hanyit? Polos, basbali a maitapwak kamonchi do impyirno!^v Ta an naparin saw nya milagro do Sodoma a akmas naparin saya dyinyo, masigorado a magbabawi sa, as kan myan paw syodad daw sichangori.

^t 11:14 Mal. 4:5-6   ^u 11:21 Siraw nyaya a Tiro kan Sidon, ki idi sa do tana dan Dya-Jodoxy. Esek. 28:2; Sak. 9:1-4   ^v 11:23 Mana “Hades.”

²⁴Ki ibahey ko dyinyo a malidyalidyat anchiw dosa nyo kan siraw yapo do Sodoma^w anchan marapit nawri a araw a kapangdosa no Dyos.”

Paynahahen Ni Jesus Siraw Manganohedaw Dya
(Lk. 10:21-22)

²⁵Do katayokaw ni Jesus a nangibahey so nya, insiknan naw maydasal a kāna, “Āmang, imo Āpo do hanyit kan do tana! Magyaman ako dyimo, ta inpakatoneng mo dyirad abos ādal iyaw intayo mwaya dyirad mamasirib kan myan so ādal. ²⁶On mo Āmang, ta nawriw chakey mo kan makahwahok nawri do salapen mo.”

²⁷“Intalek dyaken Āmang tabo a panakabalin a mangitoray. Abaw makapatak so maynamot dyaken a Anak no Dyos, an dyi lang a si Āmang ko. Masaw a abo makapatak so maynamot di Āmang, an dya yaken lang a Anak na kan siraw tawo a pidyen ko a pangibaheyan so maynamot dya. ²⁸Dawa, mangay kamo dyaken, inyo a tabo a mayrara so marahmet kan inyo a tabo a mahopag, ta paynahahen koynyo. ²⁹Apen nyo nanawo ko kan machinanawo kamo dyaken maynamot ta maanos ako kan matangsit akwaba, as kan makadongso kamonchi so kaydamnayan no kapangtokto nyo.^x ³⁰Ta no nanawo a itoroh ko, ki maydamnay, kan iyaw raraya a iparara ko dyinyo, ki marahmet aba.”

No Kapanahes Maynamot Do Araw No Kapaynaynahah
(Mk. 2:23-28; Lk. 6:1-5)

12 ¹Do dawri, do asaw a Araw a Kapaynaynahah, nayam sa Jesus do asaw a bengkag a namohan so trigo. Ki maynamot ta naptengan saw nanawhen naw, nanghokhot sas dāwa a kinan da. ²Ki do nakaboya daw no Parisyo saw so nawri, binata dad Jesus a kon da, “Chiban pa! Parinen dayan nanawhen mwayaw mabaywanaya a kaparin do Araw a Kapaynaynahah?^y Mapsekawriw nawri?”

³Ki tinbay san Jesus a kāna, “Namna! Ari nyo pawryad nabāsaw no pinarinaw ni Dabid do nakapteng daw kan siraw kinayrayay naw? ⁴Taywaran dya somindep si Dabid do pagdaydayāwan daw so Dyos, as nakapanghap nas kinan na tinapay a naidāton do Dyos? Sigon do linteg ta, mabaywan a kanen na kan siraw rarayay na saw, an dya sira lang papadi saw.^z ⁵Mana nabāsa nyo abawriw Lintegaw ni Moyses a makagatos sabaw papadi saw an maytarabako sad irahem no Timplo do Araw a Kapaynaynahah, ta nawriw kapagsirbi da do Dyos?^a ⁶No ibahey ko dyinyo, ki ari dyaw asa masisisīta pa kan do Timplowaya. ⁷As an

^w 11:24 Mt. 10:15   ^x 11:29 Jer. 6:16   ^y 12:2 Sigan do naitolasaw do Eks. 34:21, ki mabaywan tawo a magarado mana magranyi do Arawaw a Kapaynaynahah. Ki sigo do kapakaawat dan Jodyo saw, an manghot sa so aran asa lang a botoh, ki bāli nakagatos dana sa do dawri a linteg, ta akma kono kitán kapagranyiw nawri.   ^z 12:4 1 Sam. 21:1-6
^a 12:5 Leb. 24:8-9

oyod a chapatak nyo chakey a batahen naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, ‘Chakakey ko kāsi kan no dātonaw a masosohan,^b ayket na, pagatosen nyo sabaw abos gatos. ⁸Ta yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki yaken myan so toray a mangeddeng so maparin do Araw a Kapaynaynahah.’

No Mahakay A Singkol
(Mk. 3:1-6; Lk. 6:6-11)

⁹Sinpangan na, komnaro sa Jesos, as nakangay da a somindep do sinagoga daw daw. ¹⁰Ki do dawri, myan asa mahakay a singkol. Ki tan myan pamagatosan da sya, inyahes dan kadwan dya a kon da, “Nainkalinteganoriw mapapya do Arawayan Kapaynaynahah mana engga?”

¹¹Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Kaspangarigan, an asa dyinyo masday so asa a karniro do aridos do Araw no Kapaynaynahah, yangay nyo abawri a awnen? ¹²Samna! Mabawa a mapatpateg tawo kan karniro! Dawa, nawriw paynamotan na a naipalobos do linteg kapamarin so maganay do Araw no Kapaynaynahah.”

¹³Sinpangan na, binatan Jesos do singkolaw, “Lonaten mo tatchay mwaya.” Do dawryaw a inbahey ni Jesos, linonat na kan nyeng a napyan a nachalit do asaw a tatchay na.

¹⁴Ki maynamot do nyaya, minohtot saw Parisyowaw do sinagoga daw, kan nagplano sa an maypāngō iyaw no kadiman das Jesos.

No Tobotoboyen A Pinidi No Dyos

¹⁵Ki chinapatak ni Jesos iyaw plano daw no Parisyo saw, dawa, komnaro do dawri. Ki minonot dyaw aro saw a tawotawo, as kan pinapya na san Jesos a tabo do aran āngō a ganyit da. ¹⁶Ki inbahey na dyira a ibahebahey daba an sino iya. ¹⁷On, tan matongpal binataw no Dyos do intolasaw ni propita Isayas a maynamot dya a kāna,

¹⁸“Cha dyaw tobotoboyen ko a pinidi ko a chadaw ko, as kan nahwahok ako na a maynamot dya. Itoroh konchi dyaw Ispirito ko, as ipakatoneng nanchiw malinteg a kapangokom ko dyirad tawotawo saw a Dya-Jodyo.

¹⁹No nya tobotoboyen ko, ki nachidiman aba. Masaw a madngey aba do kalkalsāda a mangagagay.

²⁰Siraw tawotawo saw a akmay naydonggok a byawo do kapanganohed da, ki pototen na saba. Komwan saw makakāsi saw a akmay makodrep a soho,^c ki ospen na saba a mandanchan paytēneken naw kinalintegaw no Dyos.

---

^b 12:7 Ose. 6:6; 1 Sam. 15:22   ^c 12:20 No chakey na batahen naydonggok a byawo mana makodrep a soho, ki siraw makapsotaw so kapanganohed a tawo, as kan tadyichokodan na saba ni Jesos mana karwan na saba.

²¹ As iyanchiw chasaray dan tabo a tawotawo a aran sino a Dya-Jodyo.”^d

Si Jesos Kan Beelsebob
(Mk. 3:20-30; Lk. 11:14-23)

²² Sinpangan na, inyangay dan kadwan saw a tawotawo di Jesos asaw a mahakay a bolsek kan omel maynamot ta sindep no marahet a ispirito. Ki pinapya ni Jesos nawri a mahakay, as kan nakapaychirin kan nakaboya danaw mahakayaw. ²³ Ki chinasdaaw dan tabo a tawotawo, kan binata da a kon da, “Iya abawriw Kapotōtan ni Āri Dabid, iyaw naikaryaw a mangay a mangisalakan?”

²⁴ Ki do kadtney daw no Parisyo saw so bata daw no tawotawo saw, ki binatabata da a kon da, “Ay, engga ah! Si Beelsebob lang a pangolo da no dimonyo saw manorotoroh dya so panakabalin a mangpaksyat so marahet saya a ispirito.”

²⁵ Ki chapatak ni Jesos myanaw do aktokto da, kan binata na dyira a kāna, “An mayayarap tawotawo do asa kapagaryan, manayonoriw nawri a pagaryan? Masaw asa idi mana kapamilya an maglalaban sa, makapaytēnek pa saba. ²⁶ Masaw an maysinpapaksyat saw myanaw do pagaryan ni Satanas, makapaytēnekoriw pagtorayanaw ni Satanas? ²⁷ An oyod nya batahen nyo a yapod panakabalin ni Beelsebob kapaksyat kwaya so marahet saya a ispirito, sino paro nanoroh so panakabalin dan nanawhen nyowaya a mapaksyat so akma syay? On, sira mismo mangipaneknek dyinyo so riro nyo. ²⁸ Ki an maynamot dyaken, no kaoyodan na, ki paksyaten ko saw marahet a ispirito a maynamot do Ispirito no Dyos, as kan nyaw pakaboyan a nawara dana dyinyo kapagtorya no Dyos,” binatan Jesos dyira.

²⁹ Ki tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “Maypāngō iyaw tod a makasdesdep do irahem no bahay no mayit a tawo a akmas Satanas kan manakanakaw siras dyira na saw, an dyi pa manma mabahod nya mayit a tawo? Amnan nabahod dana, libri danaw tod a manghap siras dyira na saw.

³⁰ “No dya machitonos dyaken, ki machikontra dyaken. Masaw no dya somidong a machipangpeh dyaken, mapawpit. ³¹ Nawriw paynamotan kaibahey kwaya sya dyinyo a mapakawan tawotawo do tabo a pakagatosan da mana kapaychirin da so maikontra do Dyos, ki mapakawan abaw maychirin so maikontra do Ispirito Santo. ³² As no aran sino a maychirin so maikontra dyaken a Tawo a Yapod Hanyit, maparin pa a mapakawan. Ki no aran sino a maychirin so maikontra do Ispirito no Dyos, mapakawan abanchi a polos sichangori mana do masakbayan.”

^d 12:21 Isa. 42:1-4

No Kayo Kan Asi Na
(Lk. 6:43-45)

³³Tinongtong ni Jesos nagpangarig dyira a kāna, “An ibidang nyo a maglaw asa kayo, syimpri, omsi so maganay. Ki an ibidang nyo a nayhahāyo asa kayo, ibidang nyo pa a makwan asi na. Ta sigon do asyaw no kayowaw, mailasin mo an āngo kakayo na. ³⁴Pakawanem, akma kamo kapotōtan marem! Maypāngō kapaychirin nyos maganay an maynana marahet kapangtokto nyo? Ta iyaw dangoy, ki mapahtot so kinapya na do aktokton tawo. ³⁵No tawowaw a maganay so dadakay, ki nawriw pahtoten naw maganay. Masaw a an marahet so dadakay; nawriw pahtoten naw marahet, ta nawriw kinapya na do aktokto na.

³⁶“Ibahey ko dyinyo oyod. Anchan araw a kapangokom, ki kāda asanchi, ki atbayen nanchiw inchirin na a abos sinpaspangan a chirin.

³⁷Ta siraw mismo chirin mwaw, ki siranchiw pangikeddeng no Dyos an nakagatos ka mana engga,” binata ni Jesos.

No Kapangdaw Das Kaipaboyan Jesos So Milagro
(Mk. 8:11-12; Lk. 11:29-32)

³⁸Sinpangan na, naychirin saw kadwanaw a mangnanawo so linteg kan siraw rarayay da saw a Parisyo a kon da, “Maistro, paboyan pa yamen so makaskasdaawaw a kaparin a pakaboyan an oyod a yapod Dyos toray mo.”

³⁹Ki tinbay san Jesos a kāna, “Ay samna! Oltimwaya so karahet no tawotawo sichangori kan abayaw kapanganohed nyo, ta tinadyichokodan nyo Dyos. Oltimwayaw kakey nyo a makaboyas milagro, ki abanchi a polos maitoroh a milagro, malaksid do naparinaw di propīta Jonas.

⁴⁰Akmas nakayanaw ni Jonas do irahemaw no bodekaw no royong a nakapahabas so tatdo a karaw kan ahep, ki komwan anchiw kahay ko a Tawo a Yapod Hanyit a maitabon.^e ⁴¹Ta anchan araw a kapangokom, maytēnek sanchiw taga Ninebe a mapagatos dyinyo do dya kapotōtan. Ta sira, ki nagbabāwi sa do nakapangasabaw ni Jonas.^f Ki inyowaya, ki anohdan nyo abayaw ibahey kwaya a aran matwatohos ako kan Jonas. ⁴²Asa pa. Do arawayan kapangokom, maytēnek anchiw Rēyna do Abagātan^g do kaychowa pa tan pagatosen na saw tawotawo do dya kapotōtan maynamot ta iya, ki yapod katetengan a yanan a mangay a

^e **12:40** Myan matarek a nakaiyologan “maitabon,” ki “do irahem no tana,” mana “do irahem no Hades a yanan nadiman.” Asa pa, sigon do dadakay dan Jodyowaw, ki ibidang daw asa karaw a aran asa lang a horas napahabas do dawri a araw. Dawa, sigon do dadakay da, maparin a maibahey a nadiman si Jesos do tatdo a karaw. ^f **12:41** Jon. 3:5

^g **12:42** 1 Ar. 10:1-10

mangadngey so kasirib ni Āri Solomon. Ki inyo, ki manganohed kamo abaya aran myan mangnanawo dyinyo sichangori a masirsirib pa kan si Āri Solomon.”

No Kapaybidi No Marahet A Ispirito
(Lk. 11:24-26)

⁴³ Sinpangan na, tinontong ni Jesos naychirin dyira so nya pangarig: “An mohtot asa marahet a ispirito do asa tawo a sindepan na, midibidi anchi a maychichwas do let-ang so matarek a paynahahan na, ki makadongso aba. ⁴⁴ Sinpangan na, batahen na do inawan naw a kāna, ‘Āy, maganay āno, an paybidi ko nakayapwan kwaw a bayah?’ Do kapaybidi naw, masarakan na a madalos kan maornos, as kan apabaw omyan daw. ⁴⁵ Do dawrinchi, ki mangay a manghap so rarayay na a papito pa a ispirito a maraherahet kan iya, as kan somdep sanchi a tabo do dawri a tawo. As no kayayan no nawri a tawo a sindepan da, ki mangamangay pa makakāsi kan iyaw sigodaw a kayayan na. Komwan anchiw payparinan dan tawotawo sichangori a ultimo danas karahet.”

Si Ānang Kan Kakakteh Saw Ni Jesos
(Mk. 3:31-35; Lk. 8:19-21)

⁴⁶ Ki myan pa maychiy chirin si Jesos dyirad tawotawo saw do kawara daw da ānang na kan no kakakteh na saw. Ki myan sa do gaganaw no bayah, as kan inpatawag das Jesos, ta chakey da kasarita. ⁴⁷ Dawa, binatan asaw a tawo daw a kāna, “Aryaw si ānang mo kan kakakteh mo saw a maytēnek do gagan. Chakey da, kono, imo a kasarita.”

⁴⁸ Ki tominbay si Jesos a kāna, “Sino paro ānang ko, kan sino paro saw kakakteh ko?”

⁴⁹ Sinpangan na, tinongo san Jesos nanawhen naw, as nakabata na sya a kāna, “Cha saya dyaw ānang kan kakakteh ko! ⁵⁰ Ta aran sino a mamarin so pagayatan ni Āmang kod hanyit, ki iya danaw kakakteh kan ānang ko.”

No Pangarig Maynamot Do Maymohamoha
(Mk. 4:1-9; Lk. 8:4-8)

13 ¹ Do dawri a araw, komnaros Jesos do bahayaw, as nakangay na naydisna do payisaw no minanga a nangnanawo. ² Ki maynamot do kārwaw no tawotawo a mindibon sya, nangay si Jesos a somnakay a naydisna do sihahatawaw a abang. Ki siraw tawotawowaw, nāw dad payisaw no minanga a nangadngey sya. ³ Aro innanawo na a inpangarig dyira.

Binata na dyira a kāna, “Myanaw asa maymohamoha a nangay a nangiwaris so botoh. ⁴ Do kayan naw a magwaris, myan saw

napaychahesday na do rarahan naw, kan kinan san manomanok.⁵ Myan paw kadwan sa a botoh, ki naychahesday sa do mabato saw a yanan. Maynamot do kadēkey no tana, nalisto sa naycharoroting.⁶ Ki do nakaabilag daranaw do araw, nahayo sa, ta nakarahem abaw yamot da saw.⁷ Myan pa saw kadwan a botoh, ki naychahesday sa do katamtamkan a manolok. Ki do kapayparakoh daranaw a nachisagesagel do tametamek, ki nahonghongan sa.⁸ Ki myan saw botoh a naychahesday do maganayaw a tana. Tomnobo sa, kan minsi sas aro. Siraw kadwanaw, ki mayid, kan myan saw kadwan a mangengen. Siraw kadwanaw, ki mawpayang so dāwa.”

⁹ Do nakatayokaw ni Jesos so nya pangarigan na, binata na, “Inyo a myan so tadyinya, kадngeyen nyo ah.”

Siraw Dya Makaāwat So Pangariganaya (Mk. 4:10-12; Lk. 8:9-10)

¹⁰ Do nakatayokan Jesos so nya nanawo, nangay sad Jesos nanawhen naw, as nakaiyahes da sya dya a kon da, “Mo Āpo, āngo ta mangosar kas pangarig saya an maychirin ka dyirad tawotawo saya?”

¹¹ Ki tinbay san Jesos a kāna, “Inyo nakaitorohan no kapakatoneng so palimedaya a maynamot do pagtorayan no Dyos. Ki siraw kadwan saw a tawotawo, ki engga. ¹² Ta no makaāwat, ki arwaro maitoroh dya tan magsobra. Ki no dya makaāwat, aran iyaw dēkeyaw a myan dya, ki mapakaro panchi dya. ¹³ Dawa, nawriw osaran kwayas pangarig an siraw paychirinan ko, ta aran manyideb sa, ki makalasin saba, kan aran mangadngey sa, ki makadngey saba mana aba polos kapakaāwat da. ¹⁴ Ta an maynamot dyira, natongpal danaw inpadtwaw ni propita Isayas a kāna,

‘Pirmi kamonchi a mangadngey, ki makaāwat kamo aba. Pirmi kamonchi a manyideb, ki makalasin kamo aba.

¹⁵ As maynamot ta matwaw oho dan nyaya tawotawo, sinesengan daw tadyinya da, kan pinayreket daw mata da. Ta an dya komwan, ayket, makaboya sa kan makadngey sa, as makaāwat sa, as āngo nchan maybidi sa dyaken, as pyahen ko sal?^h Nawriw binata no Dyos.^h

¹⁶ “Ki inyo, ki magasat kamo, ta makaboya kan makadngey kamo. ¹⁷ Ibahey ko dyinvo oyod a aro saw propita kan siraw masingpetaw kaychowaw taywara mangahahay a manyideb so maboyaboya nyowaya, ki naboya daba, kan chakey da adngeyen iyaw madngedngey nyowaya, ki nadngey daba.”

Ipalawag Ni Jesos Pangarig Maynamot Do Maymohamoha (Mk. 4:13-20; Lk. 8:11-15)

¹⁸ “Sichangori, adngeyen nyo chakey na batahen pangarigaya maynamot do kapaymohamoha.

^h 13:15 Isa. 6:9-10

¹⁹“No mangadngey so chirinaya a maynamot do pagtorayanaya no Dyos as dyi na maawātan, ki maipariho do payisaya no rarahan a naychahesdayan botoh. Nangay si Sairo, as kan sinodib naw maganayaw a naimoha dya. ²⁰As no kabatwanaya a naychahesdayan botoh, ki nawriw pachiyengayan tawowaw a nyeng a masoyot a mangrawat an madngey naw chirin no Dyos. ²¹Ki maynamot ta nakarahem abaw yamot na do aktokto na, manayon aba. Ta an myan kalidyatana kan kaidadanes a maynamot do chirinaya a nadngey na, chaōpay narana kan malisto a tomadyichokod do kapanganohed naw. ²²As no kanonolokanaya a naychahesdayan no botoh, ki maipariho do tawowaw a mangadngey so chirin no Dyos. Ki iyaw chirinaya nadngey na, makalo na mabo a maynamot do kabakel na makayapo do problema do byay kan no pangawis no kinabknang. Nya sayaw manghonghong so chirinaw a nadngey na, kan may-asi aba. ²³As iyaw maganayaw a tana a naychahesdayan no botoh, ki mayarig do tawowaw a mangadngey so chirin no Dyos kan maawātan na. As siraw naimohaw dya a botoh, ki nay-asi sa. Myan saw mayid, mangengen, kan mawpayang so dāwa.”

No Pangarig A Maynamot Do Tamek

²⁴Myan paw matarek a pangarig a inbahey ni Jesos dyira a kāna, “Maiyarig iyaw pagtorayan ni Āpo Dyos do naparinaya do asaya a tawo a nagwaris so maganay a botoh do bengkag na. ²⁵Do asa kahep do kapakaycheh daranan akin bengkagaw, nangay kabosor naw, as kan naymohas tamekⁱ do payapayawan daw no mohamoha naw a trigo, as nakayam narana. ²⁶Ki do nakapayparakoh daranaw no mohamohaw kan somiknan dana sa magdāwa, madlaw danaw kayan tamekaw. ²⁷Sinpangan na, nangay saw toboboyen naw no akin mohamohaw, as nakabata da syad āmo daw a kon da, ‘Āpo, maganay saw botoshaw a inmoha mod bengkag mwaya, ki āngō ta ari danayaw tamek na?’

²⁸“Ki binatan āmo daw a kāna, ‘Kaparin kabosor ko nawri.’

“Ki inyahes daranan toboboyen naw a kon da, ‘Chakey mori, ta yay namen sa bagoten tamekaya?’

²⁹“Ki binatan āmo daw, ‘Ay! Engga, ta āngō nchan makaparapas kamo so mohamoha kwaw. ³⁰Nolay nyo a mayrayay sa mayparakoh tamekaya kan mohamohaya. Ta anchan araw no kapagranyi, ki ibahey konchi dyirad pagranyen kwaw a panmahan da sa bagoten tamekaya, as kasosoh da sira. As anchan tayoka no nawri, ranyen darananchiw mohamoha kwaya, as kakapya darana sya do agāmang kwaw.’ ”

ⁱ 13:25 Iyaw nya immoha no kabosoraw, ki akmas bogibogyaw a dya mailasin, an dyi dananchi lang a iyaw dāwa naw.

No Pangarig Maynamot Do Botoh No Mostasa
(Mk. 4:30-32; Lk. 13:18-19)

31-32 Myan paw asa pangarig a inbahey ni Jesos dyira a kāna, “Maiyarig paw pagtorayan ni Āpo Dyos do dēkey a botoh no mostasa^j a akmay kadedēkeyan a botoh a inwaris no asa tawo do bengkag na. Ki tomobo kan mayparin a akmas kararakohanaw a mohamoha. No karakoh na, ki akmas asa kayo a maparin a payketketan manomanok sangasanga na saw.”

No Pangarig Maynamot Do Yapo
(Lk. 13:20-21)

33 Myan paw asa pangarig a inbahey ni Jesos dyira a kāna, “Maiyarig paw pagtorayan ni Āpo Dyos do yapo a pasaglen mabakes do aro a arina tan pabsogen na tabo.”

No Kapangosar Ni Jesos So Pangarig
(Mk. 4:33-34)

34 Nyaw binata ni Jesos dyirad tawotawowaw, kan inosar naw pangarig do tabo a nakapachisarsarita na dyira, ta nachisarsarita aba do dawri, an dya nangosar so pangarig. 35 Pinarin naw nya tan matongpal iyaw padtwaw no propita a kāna:

“Osaren konchiw pangarig an machisarita ko dyira. Ki aran komwan, ibahey konchi dyiraw no dyi pa napapatakan a kayapo pad nakaparswa no lobong.”^k

Ilawlawag Ni Jesos Pangarig Maynamot Do Tamek

36 Do dawri, kinarwan sa ni Jesos tawotawo saw, as nakasdep nad bahayaw daw. Ki naypasngen sa dyaw nanawhen naw, as nakabata da sya dya a kon da, “Ipalawag mo pa dyamen, mo Āpo, chakey a batahen pangarigaw do tamekaw do bengkag.”

37 Binatan Jesos dyira a kāna, “No tawowaya a maymoha so maganay a botoh, ki yaken a Tawo a Yapod Hanyit. 38 As no bengkagaya, ki siraw tawotawo saya do lobongaya. As no maganay saya botoh, ki siraw anak saya do pagtorayan ni Āpo Dyos. As siraw tamekaya, ki siraw anakaya no marahet. 39 As no kabosoraya a naymohas tamek, ki si Satanas. No kapagranyaya, ki iyaw panongpalan lobongaya, as kan no magranyi saya, ki siraw anghilis saw. 40 Akmas naparinaw do tamekaw a nakpekpeh a nasosohan, komwan anchiw maparin an araw no panongpalan lobongaya

^j 13:31-32 No katohos no nyaya mostasa dan Jodoxy, ki pasaray myan dosi a kadapan.

^k 13:35 Sal. 78:2

dyirad nachirarayay saw di Satanas. ⁴¹Ta yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki tobuyen konchiw anghilis ko saw a mangay a mapakaro do pagtorayan ko so tabo mapaygatos saw so kapayngay da tawo kan sira tabo mamariparin saw so marahet. ⁴²Payongben da sanchi no anghilis ko do somgesged a apoy kan dawriw yanan dan tomanyitanyis saw kan mayngaletnget a tawotawo do lidyat da. ⁴³Komwan abaw masingpet saw a tawotawo, ta maranyag sanchi a akmay araw do pagtorayan ni Amang da. Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo ah.”

No Pangarig Do Nailabeng A Balitok

⁴⁴“Maiyarig paw pagtorayan ni Ápo Dyos do balitok a nailabeng do asa a bengkag. Myan tawo a nakadongso sya, ki tod na pinonan. Sinpangan na, nayyayo a siraragsak a nangilako so tabo warawaraw na, as nakangay na a nanggatang so bengkagaw tan madyira naw pinonan naw a balitok.”

No Pangarig Maynamot Do Mangina A Alahas

⁴⁵“Maiyarig paw pagtorayan ni Ápo Dyos do asa magnigosyo a pirmi a maychichichwas so mangina a alahas. ⁴⁶Ki do nakadongso naranaw so oltimwaw so kangina a alahas, ki inlāko naw tabo warawara naw, as nakangay na a nanggatang sya.”

No Pangarig Maynamot Do Sigay

⁴⁷“Maiyarig paw pagtorayan ni Ápo Dyos do asa nakapakat a sigay a makahap so tabo a kita no among. ⁴⁸Ki do nakapno danaw no sigayaw, ki inākas dan magkalapaw, as inyangay dad aptanaw, as kapaydisna da a mamidi siras magaganayaw a among. Ikalapay da saw maganayaw, as ipoha da saw dyaw a maganay. ⁴⁹Komwan anchiw maparin an araw no kapangokom. Mohtot sanchiw anghilis saw a mapaychapidi so marahet kan malinteg saw a tawotawo. ⁵⁰Siranchiw marahetaw, ki payongben da sanchi no anghil saw do somgesgedaw a apoy, kan dawriw yanan dan tomanyitanyis saw kan mayngaletnget a tawotawo do lidyat da.”

Iyaw Bayo Kan Adan Saw A Nanawo

⁵¹Ki inyahes ni Jesos dyirad nanawhen na saw a kāna, “Maawātan nyoriw nya a tabo?”

Ki binata da dya, “On.”

⁵²Sinpangan na, binatan Jesos dyira a kāna, “No chakey na batahen, ki kāda asa mangnanawo so linteg a manganoched do inanawo kwaya a maynamot do pagtorayan Dyos, ki maiyarig do asaw a akin bahay a makapatak a mangosar so bayo kan adan a warawara na a kinapya na do agāmang naw.”

Ipsok Da Si Jesos Do Nasaret
(Mk. 6:1-6; Lk. 4:16-30)

⁵³ Do katayokaw ni Jesos a nangnanawo so nawri sa a pangarig, ki komnaro dana do dawri a idi. ⁵⁴ Do dawri, naybidi do mismo naw a idi do Nasaret, as kan nangnanawo do sinagoga daw daw. Ki do nakadngey daw so inanawo naw, nasdaawan saw tawotawo saw daw, as kan naysin-liyahes sa a kon da, “Dino paro nanghanghapan na so nyaya sirib kan panakabalin na a mamarin siras milagro saya? ⁵⁵ Iyabawriw barwaw ni Jose a karpintiro? As si Maria abawriw ānang naw, kan sa Santiago, Jose, Simon, kan Jodas, sira abawriw kakakteh naw? ⁵⁶ Asa pa, siraw tabo kakakteh naw a mababakes, ki taywaran dyi sa omyan dya a masngen dyamen? Ay samna! Dino paro nanghapan nas tabo nyaya?” ⁵⁷ Do dawri, inipsok das Jesos. Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Iyaw propīta no Dyos, ki anyiben da do aran dino a logar, malaksid do bokod na idi kan pamilya.” ⁵⁸ Ki dēkey inpaboya na milagro daw maynamot do dyi daw a panganohdan.

No Nakadiman Ni Juan A Mamonyag
(Mk. 6:14-29; Lk. 9:7-9)

14 ¹Ki do dawri a chimpo, nadamag ni Āri Herodes^l no torayen do Galilya iyaw maynamot di Jesos. ²Binatan Āri Herodes dyirad tobotoboyen naw a kāna, “Iyaw nya, ki si Juan a Mamonyag a minirwa nabyay. As dawa, myan dyaw panakabalin a mamarin so komwan saw a milagro.”

³Nyayaw binatan Herodes maynamot ta iyaw nangpatiliw kan nangpakawar, as kan nangpabahod di Juan. Pinarin Herodes nya maynamot do nakapachikontraw ni Juan di Herodes do nakakabayhay naw so ipag naw a si Herodyas a baket ni ādi nas Pilipi. ⁴Ta do nakarahan, binata ni Juan di Herodes a kāna, “Maikontraw do linteg pinarin mwaya.”^m ⁵Ki do dawri, chinakey ni Herodes a dimanen, ki namo dyirad Jodyo saw, ata, inbidang dan tawotawo saw a asa propīta si Juan.

⁶Ki do kapagkomplyaw ni Āri Herodes, tomnadaw balāsangaw a anak ni Herodyas do salapen na kan siraw bisīta na saw, ki nahwahok si Āri Herodes a maynamot dya. ⁷Dawa, nagkari si Herodes dya a aran āngō a akdawen na, ki itoroh nanchi dya.

⁸Ki do dawri, minandaran ānang naw a ibahey na di Herodes a kāna, “Yangay mo sichangori iyaw ohwaw ni Juan a Mamonyag a mapadatok do tatakan.”

---

^l 14:1 Iyaw nya a Āri Herodes, ki si Āri Herodes Antipas a iyaw anakaw ni Āri Herodes do chimpon nakayanak ni Jesos. No āwag na, ki “tetrako,” as kan no toray na, ki akmay gobirnador. ^m 14:4 Leb. 18:16

⁹Maynamot do dawri, chinaynyin aktokto no āryaw, ki maynamot do kari naw kan maynamot ta myan pa saw bisīta na, inbilin na a tongpalen daw yahesaw no balāsangaw. ¹⁰Do dawri, inapapotoh nas Juan do nakabahodan naw.

¹¹Sinpangan na, inyangay daw ohwaw ni Juan a napadatok do tatakanaw kan inparawat dad balāsangaw, as kan iya danaw nanoroh syad ānang na.

¹²Katayoka no nawri, yangay da inhap no nanawhen naw ni Juan iyaw bangkay naw, as nakaitanem da sya. Do dawri, yangay da inbahey di Jesos.

Pakanen San Jesos Nasorok A Dadima Ribo A Tawo

(Mk. 6:30-44; Lk. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

¹³Do nakadamatgaw ni Jesos so nawri a naparin di Juan, nayabang sa Jesos a nangay do logaraw a kabwan tawo tan myan sa daw a sirā. Ki do nakatoneng daw no tawotawo saw so nakakarwaw ni Jesos, komnaro sad ididi da, as nakapaglikaw da a nanakey a minonot di Jesos.

¹⁴Do nakagchinaw ni Jesos do abangaw, naboya naw riniboribo saw a tawotawo. Taywaraw nakāsi na sira, as kan pinapya naw ganyit da saw.

¹⁵Ki do kamakoyab naranaw, nypsngén sa di Jesos nanawhen naw, as nakabata da sya a kon da, “Īto danayaw kasdep no araw kan abayaw pagyanan dan tawotawo saya do dya ranso. Dawa, payamen mo na saw tawotawowaya tan mangay sa gomātang so kanen dad masngen saya barbaryo.”

¹⁶Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Machita paba komaro sa, ta inyo manoroh so kanen da.”

¹⁷“Namna! Dadimaya katinapay kan dadwa among lang myanaya dyaten dya,” initbay dan nanawhen naw.

¹⁸Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Yay nyo a apen dya.”

¹⁹Ki inbilin ni Jesos dyirad tawotawo saw a maychadisdisna sa do katamtamkanaw. Sinpangan na, inhap naw dadimaw a tinapay kan dadwaw a among, as nakatangay nad hanyit a nagyaman do Dyos. Sinpangan na, inakchikchid naw tinapayaw, as nakaitoroh na sya dyirad nanawhen naw. As siraw nanawhen naw, ki indasar da dyirad tawotawo saw. ²⁰Ki komninan sa tabo, kan nabsoy sa. Ki myan paw kinonokon dan nanawhen naw a panda da, as kan nakapno pad asa poho kan dadwa kakalapay. ²¹As no bidang dan mahahakay lang a komninan do dawri, ki dadima a ribo. Ki siraw mababakesaw kan adedekey, ki binidang da pa saba.

No Kayam Ni Jesos Do Hapotaw No Ranom

(Mk. 6:45-52; Jn. 6:15-21)

²²Do dawri, pinayabang ni Jesos nanawhen na saw a nanma sa a mamtag do dawri a minanga, as iya, ki nabidin pa. Sinpangan na,

pinaybidi na saw tawotawowaw do bahabahay da. ²³Do nakapakayam daranaw, somnonget si Jesos a maychatanyi do asaw a tokon a naydasal. Ki do kapaysarisari naranaw, maychatanyi pas Jesos do tokonaw. ²⁴Ki do dawri, maydawod danaw abangaw a nagloganan dan nanawhen naw, kan malidytan sa maynamot ta songat daw salawsaw.

²⁵Ki do kaparbangon naranaw, romnapit si Jesos dyira, kan nayam do hapotaw no ranom. ²⁶Ki do nakaboya daw no nanawhen na saw si Jesos a myan a mayam do hapotaw no ranom, chināmo da. Inyagay da a, “Oy, samna, anyitwaya!” kon da do taywara a kāmo da.

²⁷Ki do dawri, nyeng a naychirin si Jesos dyira a kāna, “Patoreden nyo aktokto nyo! Mamo kamo aba, ta yaken si Jesos.”

²⁸Sinpangan na, binatan Pedro dya a kāna, “On, mo Āpo, an oyod a imo, tawagan mo pa yaken a mangay dyimo do hapotayan ranom.”

²⁹“Mangay ka dya,” binata ni Jesos. Dawa, gominchin si Pedro do abangaw, as nakayam nad hapotaw no ranom a nangay do yananaw ni Jesos. ³⁰Ki do kadlaw naw so salawsawaw, ki namo dana. Do dawri, somiknan dana omned, as kan nanyeng nangngengey a kāna, “Mo Āpo, isalākan mo pa yaken!”

³¹Ki insigīda inigpet ni Jesos tanoro naw, as nakabata na sya dya a kāna, “Kadēkey pan anohed mo. Āngo ta magmangamanga ka?”

³²Ki do dawri, somnakay sad abangaw, ki nyeng a nangheteng.

³³Ki siraw myan saw do abangaw, ki dinaydāyaw das Jesos a kon da, “Oyodaya imo Anak no Dyos.”

Pyahen San Jesos Maganyit Saw Do Genesaret (Mk. 6:53-56)

³⁴Do nakapakabtang daranaw, nakadok sa Jesos do tana a Genesaret.

³⁵Sinpangan na, siraw tawotawo saw daw, ki nalasin das Jesos. Dawa, inpatawag da sa tabo maganyit saw daw, as nakaiyangay da sira dya.

³⁶Nachikakaāsi sa dya a aran iya lang sayranaw no laylay naw masalid da no maganyit saw tan mapyan sa. Do dawri, tabo san nakasalidaw, ki napyan dana sa.

No Nanawo Dan Parisyo Kan No Linteg No Dyos (Mk. 7:1-13)

15 ¹Sinpangan na, nawara saw kadwan saw a Parisyo as kan mangnanawo saw so linteg a yapod Jerosalem a mangay di Jesos, kan inyahes da dya a kon da, ²“Ango ta pawadinan dan nanawhen mwayaw dadakay dan kapoonan ta? Ta chiban mo, maybanaw sabaw a akma so dadakay ta an sakbay a koman sa.”

³Ki binata ni Jesos dyira a kāna, “Samna, aran inyo! Āngo ta pawadinan nyo bilin no Dyos do kagaget nyowaya mangtongpal so

inpatāwid daw no kapoonan nyo? ⁴Ta inbilin no Dyos a kāna, ‘Dayāwen mo sa āmang mo kan ānang mo.’ⁿ As ‘no aran sino a mangibahey so marahet a maynamot do inyapwan na, ki machita dimanen nyo.’^o ⁵Ki no inanawo nyowaya, ki matarekaya. Batahen nyowaya a an myan iyaw no maisidong no asa a tawo do inyapwan na, ki maparin a dyi na itoroh. On, tod na ipambar a batahen dyira a iyaw isidong naw dyira, ki maitoroh do Dyos. ⁶Dawa, an maynamot do inanawo nyowaya, ki pinayparin nyo a abos sinpangan no chirin no Dyos. ⁷Maysinsisingpet kamo! Oyod sawen binataw ni Āpo Dyos a maynamot dyinyo do inpapadto naw di propīta Isayas a kāna,

⁸ ‘Siraw nya tawotawo, dayāwen da yaken do dangoy da, ki mabawaw aktokto da dyaken.

⁹ Abaw sirbin kaidaydāyaw da dyaken, ta inanawo daw linteg a pinarin tawo, kan batahen da a iyaw oyod a bilin no Dyos.’ ”^p

Siraw Makararayaw So Tawo (Mk. 7:14-23)

¹⁰ Do dawri, pinaypasngen san Jesos tawotawo saw dya, as kan binata na dyira a kāna, “Adngeyen nyo yaken, kan iktokto nyo a maganay tan maawātan nyo batahen kwaya. ¹¹ Makagatos abaw tawo do isobo na, an dya iyaw marahetaw a kapangtokto na a ihwa no dangoy na.”

¹² Sinpangan na, nangay sa dyaw nanawhen naw, as nakabata da sya dya a kon da, “Mo Āpo, chapatak mo abawri a maynyinan saw Parisyo saya do inchirin mwaya?”

¹³ Ki inatbay san Jesos a kāna, “Aran āngo a mohamoha a dya inmohan Āmang kod hanyit, ki mabagot anchi. ¹⁴ Nolay nyo sa, ta bolsek sa, as kan padasen da a ipangōlwan kapayngay da a bolsek. Ki an maysinkaday pariho sa bolsek, ki mahay abas kasday da dadwa do aridos.”

¹⁵ Ki binatan Pedro dya a kāna, “Na, ilawlawag mo pa dyamen nawri a pangarig!”

¹⁶ Binata ni Jesos dyira a kāna, “Namna! Aran inyo, ki naawātan nyo pabawri? ¹⁷ Chapatak nyo abawri a tabo kanen a isobo nyo, ki somdep abaw nawri do aktokto, an dya do bodek, as kan maipoha anchi. ¹⁸ Ki no pahtoten dangoy, ki siraw nawriw yapod kapangtokton tawo, kan taywaran dya pakagatosan nawri? ¹⁹ On, no pangtoktwan tawo, ki nawriw paypātobwan paygatosan a akmas marahet a kapangtokto, kapangdiman, kapachikamalala, kapaychakatekateh a machoknod, kapanakanakaw, kapangipaneknek so bayataw kan kapamaraherahet. ²⁰ Siraw nyaw mapaygatos so tawo. Ki an iyaw bata daya a dya maybanaw an sakbay a koman, ayket, nawri abaw pakagatosan asaw a tawo.”

ⁿ 15:4 Eks. 20:12; Deot. 5:16   ^o 15:4 Eks. 21:17; Leb. 20:9   ^p 15:9 Isa. 29:13

No Kapanganohed No Asa Mabakes A Dya-Jodyo
(Mk. 7:24-30)

²¹ Do dawri, komnaro sa Jesos daw, as nakangay dad matarek a probinsya do idiidi saw a Tiro kan Sidon. ²² Ki nangay dyaw asaw a mabakes a Dya-Jodyo a taga Kanaan, as nachikakaāsi dya, kan inngey na a kāna, “Mo Āpo a Kapotōtan Āri Dabid, chāsim pa yaken, ta sindepaw no marahet a ispirito balāsang kwaw, kan oltimwaw a kalidyat nas changori.”

²³ Ki polos a dya tinbay ni Jesos. Dawa, nangay sa dyaw nanawhen naw, as kan binata da dya a kon da, “Āpo, atbayan mo na tan dya mononot dyaten a mangagagay.”

²⁴ Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Natoboy ako lang dyirad tawotawo saw a kapotōtan Israel a maiyarig do karniro saw a nabo dana.”

²⁵ Ki do dawri, naypypasngen mabakesaw a naydogod do salapenaw ni Jesos, as nakabata na syad Jesos a kāna, “Ayya, mo Āpo, sidongan mo pa yaken!”

²⁶ Ki inatbay ni Jesos a kāna, “Machita pakanen a manmaw adedekey, ta maparin aba sodiben kanen daw a ipakan dyirad chito.”

²⁷ “Na, oyod nawri mo Āpo,” initbay no mabakesaw. “Ki aran siraw chito, ki dididen dabawriw maychahesday saw a yapo do lamisaan no āmo da?”

²⁸ Ki do dawri, binatan Jesos dya a kāna, “Oyodaya rakkoh anohed mo! Maitoroh dyimo akdawen mwaya.” Ki do dawri, nanyeng a napyan anak naw.

Pyahen Jesos Aro Saw A Tawotawo

²⁹ Ki do dawri, komnaros Jesos daw, as nakayam nad payisaw no Minangaw a Galilya. Sinpangan na, somnonget do asaw a paytokonan, as nakapaynahah na daw a naydisna. ³⁰ Sinpangan na, nangay sa dyaw reprep saw a tawotawo, kan inyangay da saw piday, bolsek, logpi, omel, kan aro pa saw kadwan a maganyit a pinay dad salapen naw. Ki pinapya na sa tabo.

³¹ Oyod a nasdaawan saw tawotawo saw, kan indaydāyaw daw Dyos no kapotōtan Israel do nakaboya daw a nakapaychirin dana saw omelaw, maganay dana saw logpyaw, makayam dana saw pidayaw, as kan makaboya dana saw bolsekaw.

Pakanen San Jesos Nasorok A Apat A Ribo A Tawo
(Mk. 8:1-10)

³² Do dawri, tinawagan san Jesos nanawhen naw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Chāsi ko sayaw nyaya tawotawo, ta napatawsan dana

sayas bahon, kan tatdo danaya karaw da dyaten do dya. Chakey ko saba paybidihen a mapteng, ta angwan mahohed kadwan do rarahan.”

³³Ki binata da dya no nanawhen naw a kon da, “Dino paro panghapan namen dya ranso so pamakan so akmaya syay a reprep a tawo?”

³⁴Ki binata ni Jesos dyira a kāna, “Papira paw tinapay nyowaya?”

Ki initbay da, “Ari paw papito kan papere dana a dedekey a natapan a among.”

³⁵Do dawri, inmandar ni Jesos dyirad tawotawowaw a maychadisdisna sa do tana. ³⁶Sinpangan na, inhap na saw papito saw a tinapay kan siraw amongaw, as nakapagyaman na di Āpo Dyos. Ki do nakatayoka naw, inakchikchid na, as nakaitoroh na sya dyirad nanawhen naw. As siraw nanawhen naw, ki nangidasar sa dyirad tawotawo saw.

³⁷Ki komninan sa tabo, kan nabsoy sa. Ki myan paw kinonokon dan nanawhen naw a panda da, as kan nakapno pad papito a kakalapay. ³⁸As no bidang dan mahahakay lang a komninan do dawri, ki apat a ribo. Ki siraw mababakesaw kan adedekey, ki binidang da pa saba.

³⁹Ki do katayokaw no nawri, pinayam dana san Jesos tawotawo saw, as nakasakay nad abangaw, as nakangay da Jesos do sakop naw do idyaw a Magadan.^q

Mangdaw Saw Parisyo Kan Sadosyo Saw So Milagro Ni Jesos (Mk. 8:11-13; Lk. 12:54-56)

16 ¹Do dawri, nangay kadwan saw a Parisyo kan kadwan saw a Sadosyo^r di Jesos maynamot ta chakey da sooten si Jesos. Inakdaw da pa dya a mapaboyas milagro tan pangipaboya na an iya, ki yapod Āpo Dyos mana engga.

²Ki initbay ni Jesos dyira a kāna, “An somdep araw, as maboya nyo a manyibyaw asdepan, batahen nyo a, ‘Mahangan anchi an delak.’

³As an mabekas, as maboya nyo a manyibyaw araw maynamot ta makonem, ibahey nyo a, ‘Ay! Machimoy anchi sicharaw!’ Chapatak nyo mangikeddeng so kāwan do kaboya nyo so pangilasinan do kademdeman, ki maawātan nyo abaw chakey a batahen no pangilasinan saya a pariparinēn Āpo Dyos sichangori a maynamot dyaken. ⁴Oltimwaya so karahet tawotawo sichangori kan abyaw kapanganohed nyo, ta tinadyichokodan nyo Dyos. Oltimwayaw kakey nyo a makaboyas milagro, ki abanchi a polos maitoroh a milagro, malaksid do naparinaw a milagro di propita Jonas.”

Do katayokaw ni Jesos a nangibahey syaw, kinarwan na sa.

^q 15:39 Mana “Madala” a masngen do idyaw a Dalmanota. Mk. 8:10   ^r 16:1 Siraw Sadosyo, ki siraw Jodyo saw a makabata a dya mirwa mabyay nadiman.

No Inanawo Dan Parisyo Kan Sadosyo
(Mk. 8:14-21)

⁵Ki do kapakarapit daranaw do kابتangaw no minanga, ki nanakem dan nanawhen naw a nawayakan daw naybahon so tinapay.

⁶Ki do dawri, binatan Jesos dyira a kāna, “Magannad kamo do yapo daw no Parisyo saw kan yapo daw no Sadosyo saw.”

⁷Ki do nakaibaheyaw ni Jesos so nya, naysin-iiyahes saw no nanawhenaw ni Jesos a kon da, “Komwan āno batan Jesos, ata, abayaw inhap ta tinapay ta?”

⁸Ki nadlaw ni Jesos iyaw no kapagsasarita daw. As dawa, binata na dyira a kāna, “Ay samna! Taywara kamwaya! Āngō ta nawriw pagsasaritaan nyo kabon tinapay nyo? Kadēkey pan anohed nyo! ⁹Ari kamo pawri a dya makaāwat? Napangayan nyos aktokto nyo? Manakem nyo pabawriw no nakapayparwaw no dadimaw a tinapay a kinan dan dadimaw a ribo a mahahakay, kan papira kakalapay panda nyowaw a kinonokon nyo do dawri? ¹⁰Mana iyaw papitwaw a tinapay a kinan dan nasorokaw a apat a ribo a tawotawo, kan papira kakalapay panda a kinonokon nyo daw? ¹¹Samna! Taywaran tinapay chakey ko a batahen? Āngō ta dyi nyo a maawātan? Pirwahen ko na ibahey dyinyo a annadan nyo yapo daw no Parisyo kan Sadosyo,” binata ni Jesos dyira.

¹²Ki do dawri, naawātan dan nanawhen naw a iya sawen abaw yapwaw a pamarin so tinapay batabatahenaw ni Jesos dyira, ta iya sawen inanawo daw no Parisyo kan Sadosyo.

Paneknekan Ni Pedro An Sino Si Jesos
(Mk. 8:27-30; Lk. 9:18-21)

¹³Do kapakarapit daw da Jesos do sakop no idi a Sesarea Pilipos, inyahes ni Jesos dyirad nanawhen naw a kāna, “Sigon do aktokto dan tawotawo, sino kono bata da a maynamot dyaken a Tawo a yapod hanyit?”

¹⁴Initbay da dya a kon da, “Na, binata daw no kadwan a imo kono si Juan a Mamonyag a minirwa nabyay, kan myan paw nakabata sya a imos Elyas. As siraw kadwan saw, ki batahen daw a imo si Jeremyas mana asa ka kono a propita ni Āpo Dyos do kaychowa.”

¹⁵“Ki inyo,” binata ni Jesos dyira, “sino ako do kapangtokto nyo?”

¹⁶Ki initbay ni Simon Pedro a kāna, “Namna! Taywaran dya imos Kristo,^s iyaw Anakaya no sibibay a Dyos?”

¹⁷Ki initbay ni Jesos dya a kāna, “Magasat kam Simon a anak ni Jonas! Tawo abaw nakayapwan nawri a inbahey mo, an dya si Āmang

---

^s 16:16 “Kristo” mana “Mesias.”

kod hanyit nangibahey so nawri a oyod a myan dyimo.¹⁸ No mabata ko dyimo, ki Pedro^t kaya, as no hapotayan bato, ki patnekan konchis iglisya ko, as kan abaken naba polos no kadiman.^u ¹⁹ Itoroh konchi dyimo tolbek saw no pagtorayan Āpo Dyos, kan aran āngo a baywan mod tanaya, ki baywan nanchin Āpo Dyos do hanyit. Akma saw a aran āngo a ipalōbos mod tanaya, ki ipalōbos nanchin Āpo Dyos do hanyit.”

²⁰ Do nakatayoka naw a nangibahey so nawri dyira, ki inmandar na dyirad nanawhen naw a dyi da ibahebahey a iya, ki si Kristo.

**No Kaipakatoneng Ni Jesos So Kadiman Kan Kapagonggar Na
(Mk. 8:31–9:1; Lk. 9:22–27)**

²¹ Do dawri, insiknan ni Jesos mangipakatoneng dyirad nanawhen na saw a kāna, “Machita mangay ako do Jerosalem kan aro pasaren ko daw a panglidyalidyat da dyaken siraw panglakayen saw, siraw matotohos saw a papadi, as kan siraw mangnanawo saw so linteg. Dimanen danchi yaken, ki makarahan iyaw tatdo a karaw, ki mirwa akonchi a mabyay.”

²² Do dawri, pinachibawa ni Pedro so dēkey si Jesos, as nakapaydabdab na sya a kāna, “Ay samna, Āpo! Taywaran palobosan Āpo Dyos nawri? Polos anchi a dya maparin dyimo komwan ah!”

²³ Ki inidit ni Jesos, as nakabata na syad Pedro a kāna, “Komaro ka dyam Satanas! Imo asa manengseng do rarahan ko, ta nawryayaw iktokto mo chakey no tawotawo; iyabayaw chakey no Dyos!”

²⁴ Do dawri, binatan Jesos dyirad nanawhen naw a kāna, “No aran sino a makey a monot dyaken, ki machita a penpenen naw chakey na, isabhay naw kros na, as kawnot na dyaken. ²⁵ Ta no sino a mangipateg so byay nad tanaya, alit na mabo na. Ki no tawo a madiman a maynamot do kapanganohed na dyaken, myan anchiw byay na abos pandan a itoroh anchi no Dyos dya. ²⁶ Ta aryoriw magon-gona no tawo a madyira na tabo iyaw no myan do lobongaya, ki mabo naw byay na abos pandan do impyirno? Polos! Mana, aryoriw maitoroh no asa tawo a panadi so byay na? Polos! ²⁷ Ta mahay paba, ki maybidi akonchi a Tawo a Yapod Hanyit kontodo siraw anghilis saw, kan mangipaboya ako so dayag ni Āmang ko. As kāda asanchi, ki gon-gonaan ko sigon do pinarin na. ²⁸ Oyod nyaya ibahey ko dyinyo a siraw kadwan saya dyinyo a maytēnek dya sichangori, ki madiman sabanchi a mandad kaboya da dyaken a Tawo a Yapod Hanyit a mapaboya do pagtorayan ko,” binatan Jesos.

---

^t **16:18** No chakey na batahen Pedro do chirin Griego, ki “bato.” ^u **16:18** No naitolas do Griego, ki “Rowangan no Hades” a yanan nadiman. No chakey na batahen rowanganaya, ki “toray” mana “bileg” no kadiman.

No Kapagbalbaliw No Inawan Ni Jesos
(Mk. 9:2-13; Lk. 9:28-36)

17 ¹Nakapakarahanaw no anem a karaw, inhap ni Jesos sa Pedro, Santiago, kan si Juan a kakteh ni Santiago a sirā lang, kan somnonget sa do asaw a matohos a tokon. ²Do nakapakarapit daranaw daw, nyiknyinan a nagbalbaliw inawanaw ni Jesos do salapen daw, kan mamoyat mostra na a akmay araw, as makapoyat laylay naw do oltimo a kaydak na. ³Sinpangan na, nagparang dana sa Moyses kan Elyas, kan myan sa machisarsarita di Jesos. ⁴Ki binata ni Pedro di Jesos a kāna, “Apo, ay, angwa kagāsat no kayan taya dya! An chakey mo, maganay ngata an mamarin akos tatdo a bengbeng dya: asa dyimo, asad Moyses, kan asad Elyas.”

⁵Ki myan pa maychiy chirin si Pedro, ki nyiknyinan a inabongan sa no demdem, kan myan timek a yapod demdemaw a naychirin a kāna, “Iyaw nyaw Anak ko a oyod kos chadaw. Oltimo a mahwahok ako a maynamot dya. Adngeyen nyo ibahey na!”

⁶Ki do nakadngey daw so chirinaya, taywaraw nakamo dan nanawhen naw, as kan naysasakeb sa do tana.

⁷Ki naypasngen si Jesos dyira, as nakasalid na sira, as nakabata na sya a kāna, “Maybangon kamo, as kan mamo kamwaba ah!”

⁸Ki do nakatangay daw, abaw matarek a naboya da, an dyas Jesos a maychatanyi.

⁹Sinpangan na, do kawsok daranaw, inbilin Jesos dyira a kāna, “Ibahey nyo abaw naboya nyowaya do aran sino a mandanchan kapagonggar ko a Tawo a Yapod Hanyit.”

¹⁰Ki do dawri, inyahes dan nanawhen naw di Jesos a kon da, “Na, āngō paro batan da sya no mangnanawowaya so linteg a machita manma mangay si Elyas sakbay a mangay si Kristo?”

¹¹“Naon,” initbay ni Jesos. “Kosto nawri a kapangnanawo da a mangay a manmas Elyas, kan pagsagānaen naw aktokto dan tawotawo. ¹²Ki ibahey ko dyinyo a nangay danas Elyas, kan nailasin daba, basbāli a pinarin da dyaw aran āngō a chinakey da. Ki komwan anchiw parinan da dyaken a Tawo a Yapod Hanyit.”

¹³Ki do dawri, naawātan dan nanawhen naw a si Juan a Mamonyag batabatahen naw dyira.

Pyahen Jesos Adekey A Sindep No Marahet A Ispirito
(Mk. 9:14-29; Lk. 9:37-43a)

¹⁴Do nakapaybidyaw ni Jesos kan siraw tatdwaw a kinayrayay na do katawotawowan, nangay asaw a mahakay a naydogod do salapenaw ni Jesos. ¹⁵Binata nad Jesos a kāna, “Mo Āpo, chāsim paw baro kwaw

a abos arang, ta komsiksiwaw kan taywara danaw a kalidyat na, kan masanyibaw a masday do apoy kan ranom. ¹⁶Inyangay kwaw dyirad nanawhen mwaw, ki mapapaya dabaw.”

¹⁷Do dawri, initbay ni Jesos dyira a kāna, “Ay samna! Inyo a kapotōtan a abos anohed kan madyido so pangtoktwan, anchan āngō kapanganohed nyo a aran nahay ako na minyan dyinyo? Mango pas kahay kaan-anos ko dyinyo? Iyangay nyo pa dyaw adekeyaw.”

¹⁸Do dawri, pinaydabdab ni Jesos marahetaw a ispirito, ki komnaro do adekeyaw, kan nanyeng a napyan adekeyaw.

¹⁹Sinpangan na, nahay abas dekey, sililimed saw nanawhen naw a nangay di Jesos, as nakaiyahes da sya a kāna, “Āngō ta napaksyat namen abaw marahetaw a ispirito?”

²⁰Ki binatan Jesos dyira a kāna, “On, ata, iyaw kadēkeyayan anohed nyo. Ta ibahey ko dyinyo oyod a an myan kapanganohed nyo a akmas kadēkeyaw no botoh no mostasa, maparin nyo a ibahey do dya tokon a, ‘Komaro ka, as mangay ka daw,’ ki syirto a mayadis anchi. On, maparin nyonchi a parinen aran āngō, ki basta manganoched kamo.”

[²¹“Ki no kapaksyatan no nya kitian marahet a ispirito, ki maparin lang maynamot do kapaydasal kan kapagayonar.”]^v

No Kapirwa Kaibahey Ni Jesos So Kadiman Kan Kapagonggar Na (Mk. 9:30-32; Lk. 9:43b-45)

²²Do kapaychipeh daranaw no nanawhen na saw do Galilya, binatan Jesos dyira a kāna, “Yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki mahayak paba maiparawat dyirad tawotawo a omdiman dyaken. ²³Ki aran komwan, mirwa akonchi a mabyay do chatatdo naw a karaw.”

Ki do dawri, taywaraw nakapagmamayo dan nanawhen naw.

No Kapagbayad So Bwis Do Timplo

²⁴Do nakangay da Jesos do Kapernaom, nangay sad Pedro magsingsingir saw so bwis dad Timplo, as nakayahes da sya dya a kon da, “Magbayadoriw maistro nyowayas bwis nad Timplo?”^w

²⁵“On,” binata ni Pedro dyira, as nakasdep nad bahayaw.

Ki sakbay a ibahey nad Jesos maynamot do dawri a inyahes da, binatan Jesos dya a kāna, “Āngō mabata mom Simon? Sino magbayad so bwis dyirad āri sayad lobongaya, sirawriw myan do pamilya da saw mana siraw kadwan?”

²⁶Ki initbay ni Pedro, “Na, siraw kadwan saw.”

^v 17:21 Nya a birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto. ^w 17:24 Do dawri a chimpō, machita bayādan tawo bwis da do gobirnador do Roma, as kan akma saw do Timplo do Jerosalem.

Dawa, binata ni Jesos dya a kāna, “An komwan, machita pawri a magbayad saw anak? ²⁷Ki chakey taba a myan kaynyin aktokto dan nya tawotawo, dawa, mangay ka mamasid do minangaw. As iyaw manōmaw a mapasidan mwa among, ki paytagadahen mo dangoy naw. Maboya monchi daw asaw a plata a manawob a pagbayad tas bwis ta. Ahapen mo, as kangay mwa magbayad so bwis ta yaten a dadwa.”

Sino Kasisitaan

(Mk. 9:33-37; Lk. 9:46-48)

18 ¹Ki do dawri, naypasngen saw nanawhenaw ni Jesos, as nakaiyahes da sya a kon da, “Sino kasisitaan do pagtorayan ni Apo Dyos?”

²Sinpangan na, nanawag si Jesos so adekey, as nakapatēnek na sya do kahahatangan daw, as kan binata na dyira a kāna, ³“No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Makasdep kamo abanchi a polos do pagtorayan no Dyos, an dyi nyo a tadyan kapangtokto nyo, as kan mayparin kamo a akmas siras adedekey saw. ⁴Aran sino a mapakombaba a akmas nya adekey, ki iyaw kasisitaan do pagtorayan no Dyos. ⁵No aran sino a mangrawat so mabodis so saad a akmas nyaya adekey a maynamot do kapanganohed na dyaken, yaken rawaten na,” binatan Jesos.

Siraw Pakayapwan Kapaygatos

(Mk. 9:42-48; Lk. 17:1-2)

⁶Do dawri, tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “No aran sino a mangsolisog tan makagatos aran asa lang dyirad nyaya mawnged pa so kapanganohed dyaken, ki magananaganay pa adayo an mapaytanan so rakoh a bato a gilingan lagaw naw, as kaitapwak na do karahman tāw. ⁷Makasyāsyiw tawotawo do lobongaya maynamot do kārwayan pakasolisogan da! Sigorado a mangay saw nya pakasolisogan, ki kapakāsi pan tawowaw a pakayapwan dan nyaya!

⁸“As dawa, an tanoro mana kokod mwaw pakayapwan kapaygatos mo, akteben mo, as kaipoha mo sya. Magananaganay an pokol mana piday ka a somdep do hanyit kan iyaw myanaw dadwa tanoro mana dadwa kokod mo a maitapwak do yanan apoy a dya mawsepan. ⁹Masaw an iyaw mata mwayaw pakayapwan kapaygatos mo, hawhawen mo, as kaipoha mo sya. Magananaganay a bolsek ka a somdep do byay a abos pandan kan myanaw so dadwa mata a maitapwak do impyirno a yanan abos pandan a apoy.”

No Pangarig Do Nabo A Karniro

(Lk. 15:3-7)

¹⁰Tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “Chiban nyo, ta iroromen nyo abaw aran asa dyirad nya saya adedekey, ta ibahey ko dyinyo a siraw

anghil saw do hanyit a mangaywan sira, ki nāw da do salapen ni Āmang kod hanyit. [11 Ta yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki iyaw nyaw nangayan ko dya lobong tan isalākan ko saw nabo.]^x

12 “Āngō mabata nyo an myan asa tawo a myan so asa gasot a karniro, as naiwawaw asa? Syimpri, karwan na saw sasyam saw a poho kan sasyam do pagaraban dad songesonget, as kangay na maychichwas so naiwawaw. 13 On, ibahey ko dyinyo oyod a do kaboya na sya, ki rakorakoh anchiw soyot na do naiwawaw kan siraw sasyamaw a poho kan sasyam a dya naiwawa. 14 Komwan si Āmang nyod hanyit. Chakey naba myan mabo a aran asa lang akmas nya saya adedekey,” binatan Jesos.

Iyaw Kakteh A Makagatos

15 Sinpangan na, binata ni Jesos a kāna, “An makagatos dyimo kakteh mo, mangay ka dya, as kaibahey mo dya so nakagatosan naw. Ki parinen mo an dadwa kamo lang ah. An mangadngey dyimo, as naychapyā kamo, ki napabidi mo naw kapaysit nyo. 16 Ki an dyi naymo a adngeyen, ki manghap kas asa mana dadwa rarayay mo tan tabo ichirin mo dya, ki mapaneknekan a maynamot ta masaksyan dadwa mana tatdo.^y 17 Ki an dyi naynyo a adngeyen, ki ibahey mo na do salapen iglisya. Ki an alit na dyi na pa adngeyen iglisya, ibidang nyo naw nawri a kakteh a asa dya manganoched mana asa magsingsingir so bwis.”

No Dadāgen Kan Kapangipalobos

18 Binata pan Jesos, “Ibahey ko dyinyo oyod. Aran āngō a baywan nyod tanaya, ki baywan nanchin Āpo Dyos do hanyit. Akma saw a aran āngō a ipalōbos nyod tanaya, ki ipalōbos nanchin Āpo Dyos do hanyit.^z

19 “Pirwahen ko na ibahey dyinyo a an pagtonosan dadwa dyinyo do tanayaw kapangdakdaw nyo di Āmang kod hanyit, ki itoroh nanchi dyinyo. 20 Ta aran dino yanan dadwa mana tatdo dyinyo a masalasalap a maynamot do kapanganoched nyo dyaken, ki myan akonchi daw a machirayay dyinyo.”

No Pangarig Do Tobotoboyen A Dya Mangpakawan

21 Sinpangan na, nangay si Pedro di Jesos, as nakaiyahes na sya dya a kāna, “Mo Āpo, maypipira makagatos dyaken kakteh ko, as kapagsardeng ko na mangpakawan sya? Maypapitor?”

22 Ki binatan Jesos dya a kāna, “Tod aba papito lang, an dya maypapito a poho kan papito.^a 23 Ta no pagtorayan no Dyos, ki maipariho do

^x 18:11 Nya a birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto. ^y 18:16 Deot. 19:15; Jn. 8:17; 2 Kor. 13:1; 1 Tim. 5:19; Heb. 10:28 ^z 18:18 Mt. 16:19 ^a 18:22 Do kadwan saw a manyoskripto, ki batahen na a “maypapito a papito a poho.” No chakey a batahen, bidangan nyo aba aran maypipira.

pagtoryanaya no asaya āri a chakey naw machikwinta dyirad opisyalis^b naw. ²⁴Do kayan naranaw a mangisiknan so machikwinta, ki naiyangay dyaw asaw a opisyal a nakaōtang dya so minilmilyon^c a kwarta. ²⁵Ki do dawri, abaw manawob a pagbayad na. Dawa, inbilin no āryaw a ilāko da tabo warawara no opisyalaw kontodo inawan na kan kapamilyaan na tan makabayad. ²⁶Ki naydogod opisyalaw do salapenaw no āryaw, as nakabata na sya dya a kāna, ‘Anōsan mo pa yaken, mo Āpo, ata, bayādan konchi a tabo ūtang kwaw dyimo.’

²⁷“Ki taywaraw nakāsi syan āpo naw, kan pinonas naranaw tabo ūtang naw, as nakapayam narana sya a abos ūtang.

²⁸“Sinpangan na, do nakapakahtot naranaw no opisyalaw, nadongso naw kapayngay naw a opisyal a nakaōtang dya so asa lang a gasot a dinaryo. Ki ginamātan na, as nakapех na sya, as nakasingir na syad ūtang naw a kāna, ‘Bayādan mo naw ūtang mwaw sichangori!’

²⁹“Ki naydogod nakaōtangaw, as nakapagpapkakaāsi na dya a kāna, ‘Anōsan mo pa yaken ah, ata, magbayad akonchi dyimo.’

³⁰“Ki polos a dyi na chināsi, as basbāli a inpabahod na a mandan makabayad do ūtang naw.

³¹“Ki do nakaboya daw no rarayay na saw a opisyalis so nyaya a naparin, taywara nariribokan sa. Dawa, yay da inbahey di āpo daw no naparinaya.

³²“Do dawri, inpatawag no āryaw opisyalaw a pinakawan na so ūtang, as nakabata na sya dya a kāna, ‘Taywara kayas karahet a tobotoyoen!

Inpabāyad kwaba dyimo tabo ūtang mwaw maynamot ta nachichāsi ka.

³³Na, āngo ta chināsi mwabaw rarayay mwaw a akmas nakāsi kwaw dyimo.’

³⁴“Do dawri, taywara nakasoliw āryaw. Inpabahod naw opisyalaw kan nalala a mandan makabayad so tabo ūtang naw.

³⁵“Komwan anchiw parinen Āmang kod hanyit do katakatayisa dyinyo, an dyi nyo a pakawanen nakagatos dyinyo a yapo do makatayrahem a kapangtokto nyo,” binata ni Jesos.

No Kapangnanawo Ni Jesos Maynamot Do Kapaysay No Maychabahay (Mk. 10:1-12)

19 ¹Do nakatayokaw ni Jesos a nangibahey syaw, komnaro dana do Galilya, as nakangay nad probinsya a Jodya do kabtangaw

^b **18:23** Do chirin Griego, ki batahen na “adipen sa.” No chakey na batahen dya, ki siraw opisyalis na a mangigpet so kwarta no āri. ^c **18:24** Do chirin Griego, ki batahen na “asa poho a ribo a talento.” No balor no asa talento, ki maipariho do anem a ribo a dinaryo. No asaw a dinaryo, ki kosto a tangdan no maytarabkwaw do asa karaw. Dawa, no ūtang no nyaya opisyal, ki dēkey aba, ta minilmilyon a dinaryo.

no Oksong a Jordan. ²Ki reprep saw tawotawo a minonot dya, as kan pinapya na saw maganyit saw daw.

³Ki do dawri, naypasngen di Jesus kadwan saw a Parisyo tan sooten da do kapanahes da dya a kon da, “Ipalobosori no linteg kapasyay no mahakay so kabayah na do kompormi a pamosposan?”

⁴Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Nabāsa nyo abawriw do Masantwan a Tolas a no pinarin Napaytawo do nakapamarswa na, ki pinarin na sa mahakay kan mabakes?^d ⁵As binataw no Dyos do dawri a kāna, ‘Dawa, nyaw paynamotan na a karwan mahakay āmang kan ānang na an machikabahay. Tan komwan, komplito kapayrapa da kan baket na, as kan sira dadwa, ki mayparin dana sa asa bayo a pamilya.’^e ⁶Dawa, dadwa pa sabanchi, ta asa dana sa. As dawa, no pinayrapan Dyos a pinayparin a asa, dyi pakono a paysyayen tawo.”

⁷Ki inatbay dan Parisyowaw a kon da, “Na, āngō ta inbilin Moyses a torohan no mahakayaw baket naw so tolas a pakaboyan a sira, ki naysyay sa?”^f

⁸Ki tinbay san Jesus a kāna, “On, maynamot do katwayan oho nyo, nawriw inpalobōsan ni Moyses so nawri a kapasyay nyo so baket nyo. Ki do nanman pan araw, ki abaw komwan. ⁹Ki no bata ko dyinyo a no aran sino a mapasyay so baket na, as mangabahay so matarek, ki makagatos so kapachikamalala, malaksid an masawek baket naw.”

¹⁰Ki binata dan nanawhen naw, “An komwan dana a dyi da mapaysyay maychabahay, maganaganay dana an abo danaw mangabahay.”

¹¹Ki binatan Jesus dyira a kāna, “On, iyaw nya nanawo a dya pangabahayan, ki maparin aba rawaten tabon tawotawo, an dya siraw tawowaw a tinorohan no Dyos so komwan a kapangtokto. ¹²Ta myan matatarek a paynamotan dya pakakabahayan mahahakay. Myan dya makakabahay a maynamot ta nakayanakan daw kayan kōrang no kamahakay da, as myan saw dya makakabahay maynamot ta nakapon sa. An siraw kadwan, ki maynamot do kakey da a magsirbi lang do Dyos. An sino makatongpal syay a nanawo, ki onotan na pakono.”

Bindisyonian Ni Jesus Siraw Adedekey (Mk. 10:13-16; Lk. 18:15-17)

¹³Sinpangan na, do asa karaw, myan saw tawotawo a nangyangay di Jesus so adedekey da tan palapawan nas tanoro na kan paydasal na sa. Ki pinaydabdab da san nanawhen naw do dawri a parinen da.

¹⁴Ki binata ni Jesus dyira a kāna, “Palobosan nyo saw adedekey saya a mangay dyaken, kan baywan nyo saba, ta siraw akma syay a adedekey akin dyira so pagtorayan no Dyos.”

^d 19:4 Gen. 1:27   ^e 19:5 Mana “mayparin dana sa a asa inawan.” Gen. 2:24

^f 19:7 Deot. 24:1-4

¹⁵Ki do nakatayoka naw a napalapaw so tanoro na kan nangbindisyon sira, komnaro do dawri.

No Mabaknangaw A Nangay Di Jesus
(Mk. 10:17-31; Lk. 18:18-30)

¹⁶Do naypisa, nangay di Jesus asaw a mahakay, as nakabata na sya a kāna, “Mo Maistro, āngo maganay a machita a parinen ko tan madyira ko byay a abos pandan?”

¹⁷Ki binata ni Jesus dya a kāna, “Āngo ta yahes mo dyaken maynamot do maganay? Myan asa lang a maganay, si Āpo Dyos. An chakey mo byay mwa abos pandan, tongpalen mo saw bilbilin na.”

¹⁸Ki inyahes na, “Āngo saw nawri a bilin?”

Ki initbay ni Jesus a kāna, “Mangdiman kaba, machikamalala kaba, manakanakaw kaba, mangipaneknek kabas bayataw. ¹⁹Magdayaw ka dyirad inyapwan mo, as kan chadaw nyo kapayngay mo a tawo a akmas kadaw mo so inawan nyo.”^g

²⁰Ki binatan mahakayaw a kāna, “Na! Tinongtongpal ko na sa tabo nyaya bilbilin, ki āngo paw pagkorāngan ko?”

²¹Ki binatan Jesus dya a kāna, “An chakey mwa abo kōrang mo, yangay mwa ilāko kinabknang mwaw, as kaitoroh mo sya dyirad mapopobri saw so naglakwan mwaw tan myan anchiw kinabknang mod hanyit. Katayoka na, monot ka dyaken.”

²²Ki do nakadngeyaw syan mahakayaw, nagsmamayo a komnaro daw a maynamot ta taywaras kabaknang. ²³Sinpangan na, binatan Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Oltimwaya a malidyat kasdep no mabaknang do pagtorayan no Dyos. ²⁴On, pirwahan ko na ibahey dyinyo a maydaydamnay kapayhawos no binyay a kamilyo do wayan rayem kan kasdep no mabaknang do pagtorayan no Dyos.”

²⁵Ki taywaraw nakasdaaw dan nanawhen naw do nakadngey daw syaw, as nakaiyahes da sya dya a kon da, “Na, an komwan, sino dana paronchiw maisalakan?”

²⁶Ki pinereng san Jesus, as nakabata na sya dyira a kāna, “Maparin aba polos no tawo nyaya do aran āngo a pamosposan. Ki no Dyos, maparin na a parinen aran āngo.”

²⁷Sinpangan na, tominbay si Pedro a kāna, “Namna! Maypāngō kami na? Kinarwan namen dana saya tabo do nakawnot namenaya dyimo, ki āngo gon-gona namen?”

²⁸Ki binatan Jesus dyira a kāna, “Ibahey ko dyinyo oyod a anchan napabayo danaw lobongaya, as kan naydisna ako a Tawo a Yapod Hanyit do makaskasdaawaw a pagtorayan ko, ki aran inyonchi, ki maydisna

^g 19:19 Eks. 20:12-16; Leb. 19:18

kamonchi do katakatayisa a trono nyo. On, inyo a nanawhen ko a minonot dyaken, maydisna kamonchi do asa pohwaw kan dadwa trono a mangitoray siras asa pohwaw kan dadwa tribo no Israel. ²⁹ As no aran sino a omkarso so bahay na, kakakteh na saw mana inyapwan na, anak na saw mana tana na a maynamot do kapanganoched na dyaken, ki masorsorok panchi kan ginasgasot rawaten na kan iyaw kinarwan naw, kan myan panchiw byay na abos pandan. ³⁰ Ki aro saw nanmanma sichangori a maybadiw a manawdyinchi, kan myan saw nanawdyi a manmanma anchii.”

Siraw Machitangtangdan Do Kaobasan

20 ¹ Tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “Maiyarig pagtorayan ni Āpo Dyos do tawowaw a akin dyira so asaw a bengkag a kaobāsan. Asa karaw, minhep a minohbot a nangay a naychichwas so tangdanan na a maytarabako do kaobāsan naw. ² Nachitolag dyirad tawotawo saw a tangdanan na so asa kwarta a dinaryo, as katoboy na sira a maytarabako do kaobāsan naw.

³ “Do kaalas nwebi, nangay a minidibidiw akin kaobāsanaw do plasa, ki naboya na saw tawotawo saw a maychatetēnek a abos chabalay. ⁴ Binata na dyira a kāna, ‘Mangay kamo a maytarabako do kaobāsan kwaw, ta tangdanan konchi nyo so kostwaw a panangdan.’

⁵ “Dawa nangay sa. Ki do kaalas dosi kan ālastres naranaw, ki minohbot akin kaobāsanaw, kan nangay dana naychichwas. ⁶ Ki do kakalo naranaw a ālassingko, nangay danad plasa, as kan do nakaboya naw so kadwan pa saw a maychatetēnek a ditā da daw, inyahes na dyira a kāna, ‘Āngo ta maychasaryan kamwaya mangronot so oras nyo a abos chabalay?’

⁷ “Ki inatbay da a kon da, ‘On, ata, abaw paytarabakwan namen, as dawa.’

“Do dawri, binata no akin kaobāsanaw dyira a kāna, ‘Ngay, mangay kamo, ta maytarabako kamod kaobāsan kwaw.’

⁸ “Ki do kapaysarisari naranaw, binatan akin dyiraw so kaobāsanaw do matalek naw a tobotoboyen na a kāna, ‘Tawagan mo na saw naytarabakwaya, ta tangdanan mo na sa. Ki panmahan mo saw nanawdyaw a mandad siraw nanmaw a somindep ah.’

⁹ “Ki do dawri, tinorohan na sa, siraw somindepaw do ālassingko so asa kwarta a dinaryo a tangdan da. ¹⁰ Ki do kaitoroh naranaw so tangdan daw no nanomaw a naytarabako, hahawen da a arwaro tangdan da, ki engga, ta nachipariho a asa dinaryo tangdan da dyirad nanawdyi saw a nangay. ¹¹ Dawa, do nakarawat daw so tangdan daw, dinabadabay daw napaytarabakwaw sira. ¹² Binata da dyirad akin kaobāsanaw a kon da, ‘Asaya kaoras lang nakapaytarabako dan nanawdyi saya, ki pinapariho

mwayaw tangdan dad tangdan namenaya a yamen, ki nakakāsi kami a naychasaryan a nakohakohatan.’

¹³“Ki binatan akin dyiraw so kaobāsanaw do asaw dyira a kāna, ‘Namna! Sit, komwan kaba, ata, taywaran dyi ta nagtolag kabekas a nawri lang tangdan mo? Dawa, batahen mwaba madi ako. ¹⁴Apen mo naw tangdan nyowaya, ta mayam kamo na. Sigon do chakey ko ah, an pinapariho ko tangdan dayan nanawdyi saya do tangdan nyowaw. ¹⁵Ta apabawriw toray kod kwarta ko a manoroh do chakey kwa torohan? Mana omapal kamori maynamot do kadadam kwaya?’ binata no akin dyiraw so kaobāsanaw.”

¹⁶Sinpangan na, binata ni Jesos a kāna, “Manmanma sanchiw nanawdyi, as manawnawdyi sanchiw nanma.”

Pitdwen Jesos A Ibahey Kadiman Kan Kapagonggar Na (Mk. 10:32-34; Lk. 18:31-34)

¹⁷Sinpangan na, do kayan daw a somonget a mangay do Jerosalem, pinachibawa san Jesos dosi saw a nanawhen na, as nakapachisarita na dyira. ¹⁸“Adngeyen nyo,” kānan Jesos. “Somonget ta do Jerosalem, ki do dawri maiparawat akonchi a Tawo a Yapod Hanyit dyirad matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg. Ikeddeng danchi yaken a madiman, ¹⁹as kan iparawat danchi yaken dyirad dyaw a Jodyo tan oyawen danchi yaken, sapsaplitian danchi yaken, as kan ipailansa danchi yaken do kros. Ki makarahan tatdo a karaw, mirwa akonchi a mabyay.”

No Kapanahes No Ānang Daw Da Juan Kan Santiago (Mk. 10:35-45)

²⁰Sinpangan na, naypasngen di Jesos si baketaw ni Sebedeo a ānang da Santiago kan Juan. Myan paw anak na saw a dadwa. Naydogod do salapenaw ni Jesos a nangdaw dya.

²¹Ki binatan Jesos dya a kāna, “Āngo chakey mo?”

Binatan ānang daw a kāna, “Ikeddeng mo pakono a machipaydisna sanchiw dadwaya a anak ko dyimo do pagtorayan mo: no asa do mangketaw do kawanhan mo, as no asa do mamangketaw do kaholi mo.”

²²Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Chapatak nyo abayaw akdawen nyowaya. Maibtoran nyoriw kalidyatian a akmanchis pasaren kwaw?”^h

Ki initbay da dya a kon da, “Naon, maparin namen.”

²³Do dawri, binatan Jesos dyira a kāna, “On, ibtoran nyonchiw kalidyatian a akmas kalidyatian kwaw anchi, ki yaken abaw mamidi an sinonchiw maydisnad kawanhan ko kan do kaholi ko, ta si Āmang konchiw manoroh siras insagāna naw.”

---

^h **20:22** Do chirin Griego, no binatan Jesos, ki “Maparin nyoriw minom so kōpa a inomen ko?”

²⁴Ki do nakadngey daw no asa poho saw a rarayay da so nyaya, nakasolyan da saw dadwa saya a maykakteh. ²⁵Ki tinawagan sa tabo ni Jesos nanawhen naw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Chapatak nyo a siraw mangitoray so tawo do lobongaya, ki adipenen da saw itorayan daw. As siraw āpohen daw, ki itorayan da saw tawotawo da saw. ²⁶Ki dyi pakono a komwan parinen nyo. No magkalikagom a iyaw torayen, machita iyaw magsirbi dyinyo. ²⁷As no magkalikagom a iyaw katotorayan, ki machita paadipen dyinyo. ²⁸Toladen nyo pakono yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ta nangay akwaba dya a pagsirbyan tawotawo, an dya yaken magsirbi dyira. On, nangay ako a madiman tan isalākan ko saw tawotawo.”

Pyahen Ni Jesos Dadwa Saw A Bolsek

(Mk. 10:46-52; Lk. 18:35-43)

²⁹Ki do kakaro daranaw do idi a Jeriko, reprep saw tawotawo a minonot di Jesos. ³⁰As do kayam daw, myan saw dadwa a bolsek a mahahakay a maydisna do payisaw no rarahsan. Do nakadngey daw sya a myan si Jesos a homabas, inyagagay da a kon da, “Kapotōtan Āri Dabid, chāsi mo pa yamen!”

³¹Ki pinaydabdab da san tawotawowaw, kan inbahey da a magolimek sa, ki alit a naypataywaraw nakaiyagagay da sya a kon da, “Mo Āpo a Kapotōtan ni Āri Dabid, chāsim pa yamen!”

³²Do dawri, nagsardeng si Jesos do kayam naw, as nakatawag na sira, as nakaiyahes na sya a kāna, “Āngo chakey nyo a parinen ko dyinyo?”

³³Ki binata da dya a kon da, “Mo Āpo, chakey namen a makaboya kami pakono!”

³⁴Ki chināsi san Jesos, dawa, sinalid naw mata daw, ki nyeng sa nakaboyaw bolsek saw, kan minonot dana sa di Jesos.

No Maragsak A Kasdep Ni Jesos Do Jerosalem

(Mk. 11:1-11; Lk. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

21 ¹Do nakapaypasngen daw do Jerosalem, do kasngen daranaw do tokonaw a mayngaran so Olibo, do masngenaw do idi a Betpage, nanoboy si Jesos so dadwa dyirad nanawhen naw.

²Binata na dyira a kāna, “Mangay kamo do masngenaya a idi do bitaw no rarahsan, as kan do kapakarapit nyo daw, insigida maboya nyonchiw naigalotaw a asno a myan so orbon. Obayan nyo sa, as kaiyangay nyo sira do dya. ³An myan mangyahes dyinyo, ibahey nyo a ‘Machita sa ni Āpo,’ as kan nyeng na sanchi a palobosan.”

⁴Naparin nyaya tan natongpal inpadtawaw no propīta a kāna,

⁵ “Ibahey nyo dyirad tawotawo do Jerosalemⁱ a kon nyo, ‘Īto iyaw kangay dyinyo no Āri nyowaya! Mapakombaba kan nakasakay do orbon no asno.’ ”^j

⁶ Do dawri, nangay saw dadwaya nanawhen na, kan tinongpal daw naibaheyaya ni Jesos dyira. ⁷ Sinpangan na, inyangay daw asnawaw kan orbon naw do yananaw ni Jesos. Pinaap-ap da saw kagay daw, as nakapagsakay ni Jesos do orbonaw.

⁸ Do dawri, namolay saw kārwan dyirad reprep saw a tawotawo so kagay dad rarahawanaw. Siraw kadwanaw, ki namisapisang sas sangasangaw no kayokayo, as nakaparasay da syad ayamanaw ni Jesos.

⁹ Ki siraw myanaw do panmanaw kan siraw myanaw do panawdyanaw ni Jesos, ki inngengengey da a kon da, “Madaydayaw Kapotōtan Āri Dabid! Maitoroh pakono bindisyon do tinoboyaya ni Āpo Dyos a pinakainawan na! Madaydayaw si Āpo Dyos do katotohosan a hanyit!”

¹⁰ Ki do kasdepaw ni Jesos do Jerosalem, naringgoran kan nasdaawan saw tawotawowaw do syodadaya. Binatabata da a kon da, “Sino paro nyaya?”

¹¹ Ki inatbatbay dan kadwan saw a tawotawo a kon da, “Iyaw, ki si propīta a si Jesos a taga Nasaret do Galilya!”

No Kangay Ni Jesos Do Timplo

(Mk. 11:15-19; Lk. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Do nakapakarapit daw do Jerosalem, somindep si Jesos do atataw no Timplowaw. Sinpangan na, pinahbot na tabo saw maglaklakwaw kan siraw magatgatangaw daw. Pinasakeb na saw lamisaan saw no manatadi saw so kwarta, as kan kinwan na saw bangko da saw no maglaklāko saw so kalapāti. ¹³ As pinaydabdab na sa a kāna, “Naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, ‘No bahay ko, ki matawagan anchi so yanan a paydasalan.’ Ki inyowaya, ki pinayparin nyowaya bahay dan manakanakaw!”^k

¹⁴ Sinpangan na, nangay saw bolsekaw kan logpi saw di Jesos do Timplowaw, as kan pinapya na sa. ¹⁵ Ki nakasoli saw matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg do nakaboya daw so makaskasdaawaw a pariparin na kan iyaw kapangyagagay daw no adedekey do atat no Timplowaya so dāyaw da dya a kon da, “Madaydayaw Kapotōtan Āri Dabid!”

¹⁶ Dawa, siraw matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, ki binata dad Jesos a kon da, “Madngey mo chirichirinen dayan adedekey saya?”

ⁱ 21:5 Mana “Sion.” ^j 21:5 Isa. 62:11; Sak. 9:9 ^k 21:13 Isa. 56:7; Jer. 7:11

“Naon,” binata ni Jesos. “Na, nabāsa nyō abawriw myanaw do Masantwan a Tolas a kāna, ‘Imom Āpo, ki nanawhen mo saw adedekey kan tagibi a maychirin so oyod a pagdaydayaw?’”^l

¹⁷Ki do dawri, minohbot sa Jesos, as nakakaro nad syodadaw, as nakangay na minisan do idyaw a Betanya.

Abayen Ni Jesos Kayo A Igos (Mk. 11:12-14, 20-24)

¹⁸Ki do kamabekas danaw do kapaybidi daw da Jesos do syodadaw a Jerosalem, ki naptengan. ¹⁹Do dawri, nakaboya si Jesos so kayo a igos do payisaw no rarahan. Dawa, yangay na chiniban an myan asi na. Ki do nakapakarapit naw, abaw naboya na, an dyi lang a iyaw bohong naw lang.^m Ki maynamot ta abaw naboya ni Jesos a asi na, inbahey na a kāna, “Abo pakononchi a polos asi mo!”

Do dawri, nanyeng a nahayo igosaw.

²⁰Ki nasdaawan saw nanawhen naw do nakaboya daw so nawri a naparin, kan inyahes da dya a kon da, “Ay samna! Maypāngō a nanyeng a nahayo kayowaya?”

²¹Ki initbay ni Jesos dyira a kāna, “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. An myan kapanganohed nyō, as abo polos kapagmangamanga nyō, maparin nyonchiw akmas pinarin kwaya do kayowaya. On, nawri aba lang, an dya aran mamandaran nyō nyaya tokon a kon nyō, ‘Makatkat ka pakono dya a maipatapwak do tāw,’ ki parinen nanchiw ibahey nyowaw. ²²As dawa, aran āngō a akdawen nyō do dasal nyō, maitoroh anchi dyinyo an myan kapanganohed nyō.”

No Kapanahes Maynamot Do Toray Ni Jesos (Mk. 11:27-33; Lk. 20:1-8)

²³Ki do dawri, naybidi si Jesos do Timplowaw. Ki do kadama naw a mangnanawo daw, nangay sa dyaw matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen da saw no Jodyo, as nakaiyahes da sya a kon da, “Iyaw pinarin mwaya kakoyab do Timplowaya, ki dino nanghapan mos toray, kan sino nangmandar dyimo a omparin siras syay?”

²⁴Ki tominbay si Jesos dyira a kāna, “Sakbay a atbayen ko, ari paw iyahes ko dyinyo. Ta an matbay nyō, ayket, atbayen ko iyahes nyowaya dyaken an sino nanoroh so toray ko a mamarin siras nyaya. ²⁵Dino nakayapwan torayaw ni Juan a Mamonyag a mangbonbonyag: yapo do Dyos mana yapod tawo?”

Ki do dawri, nagsisinopyat sa, kan naysin-aatbay sa do katakatayisa dyira a kon da, “Āngō itbay ta? An ibahey ta a, ‘Yapod Āpo Dyos,’

---

^l 21:16 Sal. 8:2   ^m 21:19 No kayowaya a igos, ki an omsi, ki manma mohtot asi naw, as kan somarono bohong naw.

iyahes nanchyori dyaten an āngō ta dyi ta nanganohed di Juan? ²⁶Ki an batahen tawri a, ‘Yapod tawo’? Aysa! Engga ah, ta makamwamomo saw tawotawowaw, ata, nanganohed sa tabo di Juan Mamonyag a iya, ki asa propita no Dyos.”

²⁷As dawa, no initbay dad Jesus, ki “Chapatak namen aba.”

Sinpangan na, binata ni Jesus dyira a kāna, “Na, an komwan, ibahey kwaba dyinyo an āngō toray ko a mamarin so akma siras nya.”

No Pangarig Do Dadwa A Babbaro

²⁸Ki inbahey ni Jesus dyiraw nya pangarig a kāna, “Āngō mabata nyo do dya? Myan saw dadwa maykakteh a mahahakay, ki nangay āmang daw do matonengaw, as nakabata na sya, ‘Barok, mangay ka pa a maytarabako sicularaw do kaobāsan taw.’

²⁹“Ki kānan baro naw a, ‘Makey akwaba.’ ” Ki nahay abas dēkey, as nakapagbabāwi na, dawa, nangay.

³⁰“Sinpangan na, nangay āmangaw do adyenaw no matonengaw a anak na, as nakabata nas inbahey naw do matonengaw. Ki ‘On mo Āmang, mangay ako,’ binata na, ki nangay aba.”

³¹Ki inyahes ni Jesus dyira a kāna, “Sino paro dyirad dadwa saya baro naw nangtongpal so inbaheyayan āmang da?”

Ki binata da, “Na, syimpri iyaw matonengaya.”

Dawa, binatan Jesus dyira, “No ibahey ko dyinyo, ki oyod a siraw magsingsingiraw so bwis kan siraw mababakesaw a maglaklāko so asi, ki manmanma sanchi a somdep do pagtorayan ni Āpo Dyos kan inyo. ³²Ta nangay si Juan dyinyo tan inanawo naw oyod a rarahan, ki inanohdan nyo aba. Ki siraw magsingsingiraw so bwis as kan siraw maglaklakwaw so asi, ki inanohdan da. Ki inyo, aran naboya nyo naw kapagbabāwi da, ki alit na pa dyi kamo a magbabāwi kan manganoched dya.”

No Maynamot Dyirad Mangay-aywanaw So Kaobasan

(Mk. 12:1-12; Lk. 20:9-19)

³³Ki tinongtong ni Jesus naychirin a kāna, “Adngeyen nyo asa paya pangarig. Myan asa āpohen a naymoha so aro a obas do kaobāsan naw, kan dinibon na a inahadan. Nakapamarin na pa so rakoh a yanan pamisan na kan angangaw a bato a pangapyan na so asoyaw no ipaates naw. Sinpangan na, napatnek pas bengbeng a pagbantayan na. Do katayoka naranaw, inpaābang na dyirad pinagbantay naw, as nakapagbyahi na.

³⁴“Do chimpo danaw no kapaychamomolas, tinoboy no nagpaābangaw siraw tobotoboyen naw a mangay dyirad nangipaabāngan naw tan mangay a manghap so binglay naw. ³⁵Ki siraw nangipaabānganaw, tiniliw da saw tinoboy naw, as nakamalo da so asaw dyira, as diniman daw asaw, kan inagsigsidan daw chatatdo daw.

³⁶“Ki minirwa nanoboy akin kaobāsanaw so arwaro kan nanoma saw a tobotoboyen, ki pinarin daranaw akmas pinarin daw dyirad nanomaw.

³⁷“Ki do dawri a naparin, tinoboy na dyiraw anak naw, kan binata na a kāna, ‘Ay! Syirto a anyiben daw anak kwaya.’

³⁸“Ki do nakaboya daw so anakaw no akin kaobāsanaw sya, nagtotolagan da a kon da, ‘Iya danaw nyayaw mangtawidaw so kaobāsanaya. Ngay, yangay ta dimanen tan dyaten danaw kaobāsanaya!’

³⁹“Sinpangan na, tiniliw da, as nakaipoha da sya do gaganaw no kaobāsan, as nakadiman da sya.”

⁴⁰Do dawri, inyahes ni Jesos dyira a kāna, “Dawa, anchan mangay iyaw akin dyiraw so kaobāsanaya, āngō nchiw parinen na dyirad nangipaabāngan naw?”

⁴¹Ki binata da dya a kon da, “Syimpri, dimanen na sanchi a abo polos kāsi na dyirad mararahet saw a pinaabāngan na so kaobāsan naw, as kaipaābang nanchi sya do matarek a siraw manorohaw dyas binglay na do maapit daw a asin obas.”

⁴²Binata ni Jesos dyira a kāna, “Nabāsa nyo abawri a polos myanaw do Masantwan a Tolas a kāna,

‘Iyaw nawri a bato a inpoha dan mapatnek saw so bahay, ki nayparin a iyaw kasisitaan a bato a mangpayit so nawri a bahay. Iyaw nyaw pinarin no Dyos, kan taywara maganay kan makaskasdaaw do kapakaboya ta?’ⁿ

⁴³“Dawa, ibahey ko dyinyo a mapakaronchi dyinyo pagtorayan no Dyos, as maitoroh anchi dyirad makatongpalaw so chakey no Dyos. [⁴⁴As no madodog do nyaya a bato, mapotopot anchi. Ki aran sino a matopakan na, pitahen nanchi.”]^o

⁴⁵Ki do nakadney daw no matotohosaw a papadi kan siraw Parisyowaw so pangarigaw ni Jesos, ki naawātan da a chinirichirin naw nyaya a pachikontra na dyira. ⁴⁶Dawa, pinadas da a ipatiliw. Ki aran komwan, namo sa dyirad tawotawowaw, ata, anohdan dan tawotawo saw a asa propīta no Dyos si Jesos.

No Pangarig Maynamot Do Kasar (Lk. 14:15-24)

22 ¹Ki minirwa dana nagpangarig si Jesos dyirad tawotawo saw.

²Binata na a kāna, “Maiyarig paw pagtorayan ni Āpo Dyos do asaya āri a nangisagāna so kasaran maynamot ta magkasar anak naw a mahakay. ³Tinoboy na saw tobotoboyen naw a manawag siras rinara na saw do pagkasaran naw, ki nakey saba nangay. ⁴Dawa, minirwa nanoboy

ⁿ 21:42 Sal. 118:22-23; Ara. 4:11; Roma 9:33; 1 Ped. 2:7   ^o 21:44 Nya a birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

so kadwan pa saw a toboboyen na, kan inbilin na dyira a kāna, ‘Ibahey nyo pa dyirad rinara kwaw a nakasagāna dana tabo. Naparti dana saw pinataba ko a baka ko, kan nahoto dana saw ichan. Dawa, basta mangay dana sa.’

5 “Ki inkaskaso daban rinara naw, basbāli a tinongtong da do sigodaw a plano da. Nangay asa do talon na, as no kadwan, ki nangay do pagnigosyowan naw. 6 Ki siraw kadwan saw, ki tiniliw da saw toboboyen no āryaw, as nakalidyalidyat da sira, kan nakadiman da sira.

7 “Ki taywaraw nakapakasoli no āryaw, dawa, tinoboy na saw soldado naw a nangdiman siras nangdimanaw siras toboboyen naw, as nakaipasosoh nas idi daw.

8 “Do dawri, binatan āryaw dyirad kadwan pa saw a toboboyen na a kāna, ‘Naisagāna danaya tabo para do pagkasaran, ki polos a dyi dana sa maikariw rinara kwaw. 9 Dawa, mangay kamod kalkalsāda, ta rarahen nyo sa tabo maboya nyo a tawo, ta mangay sa machakan do dya pagkasaran.’

10 “Dawa, nangay saw toboboyen naw do kalkalsāda, as rinara da sa tabo naboya da tawo, marahet kan maganay so dadakay. Do dawri, nakapno sad pagkasaranaw.

11 “Ki do kasdepaw no āryaw a mangay a manyideb siras nangayaw daw, ki naboya naw asaw a tawo a dya nakalaylay so pachikasar. 12 Ki inyahes no āryaw dya a kāna, ‘Hoy, mo Sit! Maypāngō kasdep mo dya, an dyi ka naylaylay so laylayaw a gagāngay an mangay kad pagkakasaran?’

“Ki naylilyak abaw mahakayaw.

13 “Sinpangan na, binatan āryaw dyirad magsirsirbi saw daw a kāna, ‘Tiliwen nyo nya mahakay, as karimpong nyo sya, as kan kapaksyat nyo syad mamansokelaw a kasarisaryan a yanan dan tomanyitanyis saw kan mayngaletngat a tawotawo do lidyat da.’”

14 Sinpangan na, binata pan Jesos a kāna, “Aro matawagan, ki papere lang pidyen no Dyos a makasdep do pagtorayan na.”

No Kapanahes Maynamot Do Kapagbayad So Bwis (Mk. 12:13-17; Lk. 20:20-26)

15 Do katayoka no nawri, komnaro saw Parisyo saw, as nakapagtotolag da an maypāngō kasdok das Jesos maynamot do kapanahahes da.

16 Dawa, tinoboy da saw kadwan saw a nanawhen da kan kadwan saw a nanawhen ni Āri Herodes a mangay a manahahes di Jesos.

“Mo Maistro,” binata da, “chapatak namen a tabo a ichirin mo, ki oyod. Abaw matarek a inanawo mo, an dyi lang a iyaw oyodaw a chakey no Dyos a parinen tawotawo. Chapatak namen pa a mangidomdoma kaba, kan itatārek mo sabaw matohos so saad. 17 Dawa, ibahey mo pa dyamen an āngo myan do aktokto mo. Maikontrawri do linteg iyaw kapagbayad namen so bwis do impirador do Roma mana engga?”

¹⁸ Ki nadlaw ni Jesos marahetaw a plano da dya, kan binata na dyira a kāna, “Inyo a maysinsīsingpet, āngō ta sooten nyo yaken? ¹⁹ Ipaboya nyo pa dyaken plata nyowaw a pagbayad nyos bwise nyo.”

Do dawri, tinorohan das plata.

²⁰ Ki inyahes ni Jesos dyira, “Sino akin ladawan kan akin ngaran syay?”

²¹ Ki initbay da, “Nas Impirador.”

Do dawri, binata ni Jesos dyira a kāna, “Dawa, an komwan, itoroh nyod Impirador dyira naw, as itoroh nyo do Dyos dyira naw.”

²² Ki do nakadngey daw so nyaya, ki nasdaawan sa. Sinpangan na, kinarwan das Jesos.

No Kapanahes Maynamot Do Kapagongar
(Mk. 12:18-27; Lk. 20:27-40)

²³ Ki do dawri pa a araw, myan saw nangay di Jesos a yapod gropo dan Sadosyowaw a siraw Jodyo saw a makabata a dya mirwa mabyay nadiman. Inyahes da dya a kon da,

²⁴ “Maistro, innanawowaw ni Moyses a kāna, ‘An madiman iyaw asa mahakay a myan so kabahay, as abo paw pōtot na, machita ahapen a kabahayen kakteh naw bālwaw a ipag na tan potōtan na so pinakaanak no kakteh naw a nadiman.’^p

²⁵ “An komwan linteg, āngō mabata mo do dyaya pangarigan? Myan saw papito a makakakteh a mahahakay do idi namenaya. Iyaw matonengaw, ki nangabahay, as kan sakbay a myan pōtot na, nadiman. Dawa, kinabahay no adyen naw iyaw bālwaw. ²⁶ Ki komwan naparin dya a nadiman a abos pōtot. Masaw, naparin do chatatdo daw a nandad nakadiman da a tabo a papito a abos pōtot. ²⁷ Do kapanawdyanaw, nadiman mabakesaw.

²⁸ “Dawa, an komwan,” inyahes dan Sadosyowaw di Jesos, “anchan araw a kapagongar, sinonchi dyirad papito saya makakakteh iyaw akin kabahay so nya mabakes, ta kinabahay daya a tabo?”

²⁹ Ki initbay ni Jesos dyira a kāna, “Samna! Matikaw kamo, ta maawātan nyo abaw naitolasaw do Masantwan a Tolas, as kan maawātan nyo abayaw panakabalin no Dyos! ³⁰ Ta anchan mirwa mabyay tawotawo a nadiman, ki mangabahay pa sabanchi daw, ta akma dana sanchis anghil saw do hanyit. ³¹ Ki an maynamot do kapirwa mabyay no nadiman, nabāsa nyo abawriw binataw no Dyos dyinyo a kāna, ³² ‘Yaken, ki yaken Dyos daw da Abraham, Isaak, kan Jakob?’^q No chakey na batahen, ki iyabaw Dyos no nadiman, an dya iyaw Dyos no sibibyay.”

³³ Ki do nakadngey daw no tawotawowaw so nawri, nasdaawan sa do komwanaya a kapangnanawo na.

^p 22:24 Deot. 25:5-6   ^q 22:32 Eks. 3:6

Iyaw Kasisitaan A Bilin
(Mk. 12:28-34; Lk. 10:25-28)

³⁴Ki do kadngey daw no Parisyo saw a dyi da natbay no Sadosyowaw si Jesos, ki naychipeh sa a nagtotolag. ³⁵Ki do dawri, myan asa abogado a rarayay da, kan pinadas na sooten si Jesos maynamot do nakapanahes na dya.

³⁶“Maistro,” binata na di Jesos, “āngō kasisitaan a bilin do linteg taya a Jodyo?”

³⁷Ki binata ni Jesos dya a kāna, “‘Machita chadaw nyo Āpo a Dyos nyo do tābo poso nyo, tābo katawo nyo, as kan tābo aktokto nyo.’”³⁸Iyaw nawriw manma kan kasisitaan a bilin. ³⁹Ki no somarono a kasisitaan, ki nyaya: ‘Machita chadaw nyo kapayngay nyo a tawo a akmas kada nyo so inawan nyo.’^s ⁴⁰Siraw nya dadwaw nangornos so tabo Linteg ni Moyses kan intolas da saw no tabo a propīta.”

No Kapanahes A Maynamot Di Kristo
(Mk. 12:35-37; Lk. 20:41-44)

⁴¹Ki do nakapaychipeh paw daw no Parisyo saw, inyahes ni Jesos dyira a kāna, ⁴²“Āngō mabata nyo maynamot do Kristo? Āngō a kapotōtan iyaw pakayapwan na?”

Ki binata da dya, “Yapod kapotōtan Āri Dabid.”

⁴³Ki inyahes dana ni Jesos dyira a kāna, “Na, āngō ta sigon do inpaltiingaw no Ispirito Santo di Dabid, ki tinawagan nas Kristo so Āpo na? Binata na a kāna,

⁴⁴‘Binata ni Āpo Dyos di Āpo ko: “Maydisna ka do kawanhan kwaya a mandad kaābak ko siras kabosor mo saya, kan ipapitapita ko sad kokod mwaya.”’^t

⁴⁵“An tawagan ni Dabid so ‘Āpo,’ maypāngō nakahtot ni Kristo do kapotōtan Dabid?”

⁴⁶Ki aba polos naibay da, as kan somniknan do dawri, apabaw makaitored a manahes di Jesos.

No Kapaydabdab Ni Jesos Dyirad Mangnanawo So Linteg Kan Parisyo
(Mk. 12:38-39; Lk. 11:43-52; 20:45-46)

23 ¹Sinpangan na, binatan Jesos dyirad tawotawo saw kontodo nanawhen na saw a kāna, ²“Myan karbengan dan mangnanawo sayas linteg kan Parisyo saya a manginanawos Lintegayan Moyses. ³Dawa, onotan nyo tabo a ibahey da a parinen nyo. Ki aran komwan,

---

^r 22:37 Deot. 6:5   ^s 22:39 Leb. 19:18   ^t 22:44 Sal. 110:1; Ara. 2:34-35; 1 Kor. 15:27; Heb. 1:13

ki tahatahan nyo abaw dadakay daw, ta iyaw inanawo dāya, ki parinen daba. ⁴Tod da sa lidyalidyaten saw tawotawo do nakaipasabhay daw dyira so mararahmet saya a linteg da. Ki aran komwan, polos a dyi sa machipaysabhay dyira so aran akmay dedeng. ⁵Nawri lang chagaget daw kapaysin-gaganay da a mangipaboya dyirad tawotawo so pariparinен daw tan myan pagdayawan da. Dawa, payparakohen daw akmaw kodibot a pangapyan da so intolas da a yapod Masantwan a Tolas, as kaibedbed da syad moyen daw kan kaholyaw a pongopongwan da. Asa pa, pinanaro daw baroyboy saw do kagay da saw a pangipaboyan da sya do tawotawo a akma say masisita a tawo.” ⁶Nawriw chadaw daw madadayaw saw a yanan dan matotohos saw so saad do paspasken saw kan siraw kasisitaan a disnan do sinagoga da saw. ⁷Imāsen da paw mapadayawan a kabkablaawan no tawotawo do plasa kan matawagan so ‘Maistro.’ ⁸Ki inyo, ipalōbos nyo aba matawagan kamo so ‘Maistro,’ ta makakakteh kamo, as kan myan dyinyo asa lang a Maistro. ⁹Tawagan nyo abas ‘Āmang’ aran sino do lobongaya, ta asaw Āmang nyo a iyaw Dyos a myan do hanyit. ¹⁰Mana chitahen nyo abaw matawagan so ‘Āpo,’ ta asa lang Āpo nyo a si Kristo. ¹¹No magkalikagom a iyaw torayen machita iyaw magsirbi dyinyo. ¹²Ta aran sino a mapatohos so inawan na, ki masnekan anchi, as iyaw mapakombaba, ki maypatohos anchi.

¹³“Aysa! Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsīsingpet kamo! Ta inyo mangbalat so asdepan a mangay do pagtorayan Āpo Dyos tan dyi sa somdep tawotawo. Imbes a somdep kamo, ki engga, basbāli a ipalōbos nyo abaw tawotawo a somdep.

[¹⁴“Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsīsingpet kamo! Allilawen nyo pa saw babbālwaw a mababakes tan madyira nyo bahabahay da, as kapaydasal nyo so manaro a pangoliwlib nyos kaparin nyowaw. As dawa, marahrahmet anchiw dosa nyo.]”

¹⁵“Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsīsingpet kamo! Magbibiyahi kamo kan mangangay kamo do matatarek saw a nasyon a mapawnot so aran asa lang a mayparin a nanawhen nyo. As an myan napawnot nyo, ki payparinen nyo a mangamangay pa kan inyo a madosa do impirno.

^u 23:5 Do kadadwa gasot a katawen sakin no kaiyanak ni Jesos, tabo no mahahakay a Jodyo, ki mangitolas sa do papil so bilbilin saya no Dyos, as kahon da sya, as kaibedbed da syad moyen daw kan kaholyaw a pongopongwan da. Iyaw nyaw pakatonangan sya a siraw no bilbilin no Dyos, ki myan do pangtoktwan da kan do ayit da. Iyaw nyayaw parinen da do kāda kapaydasal dan mabebekas, malaksid do Araw a Kapaynaynahah kan an myan pista da (Eks. 13:9, 11-16; Deot. 6:4-9; 11:13-21). No ipaboya no baroyboy saw, ki iyaw kapagdaydayaw da do Dyos. As no gagāngay, ki apat lang do kagay da (Nom. 15:37-41).

^v 23:14 Nya a birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

¹⁶ “Kapakāsi nyo pa, inyo a bolsek a mangipangolo! Inanawo nyo a kon nyo, ‘An magkariw asa tawo, ki masisita aba a tongpalen naw kari na an nawri lang pagkari naw Timplo. Ki ad-adda masisita a tongpalen na an nawriw pagkari naw balitokaw do Timplo.’ ¹⁷ Samna! Inyo a bolsek a abos arang! Āngō masisisita? Iyawriw balitokaw mana iyaw Timplowaw a mapayparin so balitokaw a masisita? ¹⁸ Inanawo nyo pa a kon nyo, ‘An magkariw asa tawo do altar, ki masisita aba a tongpalen naw nawri a kari na. Ki an pagkari naw dāton naw do altaraw, ki nawriw masisita tongpalen na kari na.’ ¹⁹ Bolsek kamwaya a taywaras kasalanga! Āngō masisisita? Iyawriw dātonaw mana iyaw altaraw a mapayparin so dātonaw a masisita? ²⁰ Dawa, an pagkari no tawo altaraw, ki iyaba lang altaraw pagkari na, an dya nairaman danaw dātonaw. ²¹ An pagkari no tawo Timplowaw, ki iyaba lang Timplowaw pagkari na, an dya iyaw Dyos a minyan daw. ²² As an pagkari no asa tawo hanyit, nairaman danaw tronwaw no Dyos kan si Āpo Dyos a mismo a maydisna daw.

²³ “Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsisingpet kamo! Chagaget nyo a itoroh apagkapollo no āpit nyo kan apagkapollo dan rikado saya a dedekey, ki parinen nyo abayaw kasisitaan saya a chakey no linteg a akmas kaparin nyos kosto dyirad kapayngay nyo a tawo, kāsi, kan kapanganohed do Dyos. Siraw nyayaw kasisigoradwan a manōma parinen nyo sakbay no kapagtongpal nyo so kadwan. ²⁴ Inyo a bolsek a mapawnot so tawo, taywarayaw kaannad nyo, ta aran akmayaw tongaw a lapos, ki sitsiten nyo a ipoha, ki āngō ta maboya nyo sabaw akmaya so karakoh no nwang a gatos?

²⁵ “Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawos linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsisingpet kamo! Ta oyasan nyo lang hapot no bāso kan pinggan nyo, ki do irahem, napekpek kamwaya so kaāgom kan kakōsit. ²⁶ Aysa! Inyo a bolsek a Parisyo, panmahan nyo a oyasan do irahem no bāso nyo a maipariho do pangtokwan nyo tan madalos panchiw hapot naw.

²⁷ “Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsisingpet kamo! Akma kamoy tanem a aschip a napintoran so maydak. Mapintas so hapot, ki makabābaba do irahem, ta napno so tohatohang no nadiman saw kan nahta saw a bangkay. ²⁸ Masaw a mapaboya kamod tawotawo a akmay maganay so kaparin, ki napno irahem nyo so kapaysinsisingpet kan aro pa a klasi no marahet.”

No Kaipadto Ni Jesos So Kadosa Da (Lk. 11:47-51)

²⁹ “Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg kan inyo a Parisyo, ta maysinsisingpet kamo! Patneken nyo saw mapipintas saw a tanem dan propita saw, kan pintasen nyo tanem dan malinteg saw a tawo. ³⁰ Batahen nyo pa a, ‘An myan kami sawen do chimpo daw no aāpong namen saw,

ayket, nachipangdiman kami aba siras propīta saw.^w ³¹Dawa, an komwan bata nyo, ayket, pagatosen nyo inawan nyo, ta ipaboya nyo a inyo dana kapotōtan daw no nangdiman saw siras propīta saw.^w ³²Sigi, apnohen nyo gatos saw a insiknan da no aāpong nyo saw. ³³Pi! Mayarig kamo do boday, kan akma kamwayaw anak no marem a masisikap! Maypāngō a maditchanan nyo kalidyatatan do impyirno? ³⁴Dawa, toboyen ko sanchi dyinyo siraw propīta ko, siraw masisiribaw a tawo, kan siraw maganay a mangnanawo so chirin no Dyos. Dimanen nyo sanchiw kadwan dyira, kan ilansa nyo sanchid kros kadwan. As siraw kadwan saw, ki saplitan nyo sanchi do sinagoga nyo saw, kan lakatan nyo pa sanchi do idiidi a lidyalidyaten. ³⁵Parinen konchiw nya tan rebbeng nyonchiw madosa a maynamot do nakadimanaya so tabo malinteg a tawo do lobongaya a somniknan do nakadimanaw ni Abel a abos gatos a mandad nakadimanaw ni Sakaryas a anak ni Barakyas a diniman kapoonan nyo do payawan no Masantwan a Yanan kan altar.^x ³⁶No ibahey ko dyinyo, ki oyod a rawaten nyonchi a tawotawo do dya kapotōtan kapagdosa dan kapoonan nyo saw a maynamot do tabo marahet a pinarin da.”

**No Katanyis Ni Jesos A Maynamot Do Jerosalem
(Lk. 13:34-35)**

³⁷Ki binata na pan Jesos nyaya a kāna, “Ay-ay pīman, inyo a tawotawo do Jerosalem, ta diniman nyo saw propīta saw, as kan inagsidan nyo sas bato natoboy saw dyinyo a toboboyen no Dyos! Naypipira dana chakey koynyo a psychipehen a akmas kakhebaw no manok so pyek na saw, ki makey kamo abaya! ³⁸Dawa, sichangori, nonolay narana inyo no Dyos. On, nonolay naw syodad nyo kan Timplo nyo a mararayaw. ³⁹No ibahey ko dyinyo, ki polos a dyi nyo nanchi yaken a mirwa a maboya a mandan marapit chimpo a kabata nyonchi sya a, ‘Madaydayaw kan maitoroh pakono bindisyon do tinoboyaw ni Āpo Dyos a pinakainawan na.’ ”

**Ipakatoneng Ni Jesos Iyaw Kalasaw No Timplowaw
(Mk. 13:1-2; Lk. 21:5-6)**

24 ¹Minohbot si Jesos do Timplo. Ki do kapakabawa naranaw, naysangen saw nanawhen naw dya, kan inpadlaw da dyaw matatarek saw a tominek do dawri a Timplo. ²Ki binatan Jesos dyira a kāna, “On, maboya nyo sa tabo nyaya sichangori. Ki ibahey ko dyinyo no oyod a apabanchi a polos matokos a machidket a bato do yanan daya sichangori, ta malasanchi a tabo.”

^w 23:31 Sigon do kapangtokto no Jodyo, ki tawiden anak dadakay dan inyapwan da, ta batahen da a, “Akmas dadakay no āmang, ki komwan anak.” ^x 23:35 Gen. 4:8; Sak. 1:1; 2 Kron. 24:20-22

Siraw Kalidyatan Kan Kaidadanesan
(Mk. 13:3-13; Lk. 21:7-19)

³ Sinpangan na, somnonganet sa Jesos do tokonaw a mayngaran so Olibo. Do nakapaydisna naw, naypasngen sa dyaw nanawhen naw a sira lang, as nakaiyahes da sya a kon da, “Ibahey mo pa dyamen an kangonchiw kaparin dan nyaya, kan maypāngonchiw pakailasinan namen so kangay mo, as kan iyaw pandan lobongaya?”

⁴ Ki initbay ni Jesos dyira a kāna, “Magannad kamo tan abo mapaychawaw dyinyo. ⁵ Aro sanchiw mangay a mangosar so ngaran ko, kan batahen danchi a, ‘Yaken si Kristo!’ Aronchiw allilawen da. ⁶ As madngey nyonchiw kabtak no gobat kan damdāmag maynamot do gobat, ki mabakel kamo abanchi, ta machita maparin saw nyaya, ki chakey naba batahen a nawri danaw pandan lobongaya. ⁷ Maggogobat sanchiw nasyon kan nasyon, as kan komwan sanchiw pagaryan kan pagaryan. Myan pa sanchiw kapaychapteng kan gin-gined do matatarek saw a logar. ⁸ Tabo siraw nya, ki pangrogyan pa no panglidyalidyat a akmas kapagpasikalaw no maymanganak.

⁹ “Ki do dawri, tiliwen kan idarom danchinyo no tawotawo a lidyalidyaten, as kan dimanen da panchinyo. Ipsok danchinyo no tabo tawotawo maynamot do kapachichasa nyowaya dyaken. ¹⁰ As do dawri, aro dana sanchiw tomadyichokod do kapanganohed da dyaken. Maysin-lilipot sanchi, kan maysin-iipsok dana sanchi. ¹¹ Mohtot sanchiw aro sa sinan propīta a mapaychawaw siras aro saw a tawotawo. ¹² As maynamot anchi do kapayparo danayan marahet, maypakapsot dananchiw adaw no aro a tawotawo. ¹³ Ki maisalakan anchiw makaibtor so kapanganohed na mandad pandan. ¹⁴ Machita maikasaba a manma iyaw Maganayaya a Dāmag a maynamot do pagtorayanaya ni Āpo Dyos do tabo nasnasyon do lobongaya tan mapaneknekan dan tabo tawotawo. Anchan tayokaw nawri, iya dananchiw kangay no pandan lobongaya.”

No Makamwamomo A Mangrarayaw
(Mk. 13:14-23; Lk. 21:20-24)

¹⁵ Tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “Maboya nyonchiw ‘Makamwamomwaw a Mangrarayaw’ a maytēnek do masantwan a yanan a akmas binataw ni Daniel^y a propīta no Dyos kaychowa. (Inyo a makabāsa so nyaya, awāten nyo a maganay iyaw chakey na batahen!) ¹⁶ Do dawrinchi, siraw myan do Jodya, machita mayyayo sanchi a somonget do katokotokonan a tomayo. ¹⁷ Iyanchiw myan do papagaw no bahay na,^z ki dyi dana pakono a maybabalay a manghap so warawara na do irahem

---

^y 24:15 Dan. 9:27; 11:31; 12:11   ^z 24:17 Do Jodya, do chimpón Jesos, namarin saw tawotawos papag da do lantagaw a atep no bahay da tan pagpariiran da.

no bahay na a iyonot na. ¹⁸Masaw myanaw do bengkag naw, dyi dana pakono a maybidi do bahay na a mangay a manghap so pagsokatan na. ¹⁹Ki piman, ta makakāsi sanchiw mabogyaw kan mapasoswaw do dawri a araw! ²⁰Maydasal kamo do Dyos tan dyi pakono a ammyan mana do Araw a Kapaynaynahah iyaw kapayayo nyo. ²¹Ta do dawrinchi, myan sanchiw lidyat a polos a dyi pa naparin mana dyi pa napadasan nakayapo do nakaparswa no Dyos so lobongaya a mandas changori, as kan mapirwa pabanchi a polos nyaya do masakbayan. ²²Ki an dya inaksayan no Dyos bidang no nawri sa araw a kalidyatan, abanchiw aran sino a mabidin a sibibyay do lobongaya. Ki maynamot dyirad tawo saw a pinidi no Dyos, chinsayan naw araw sayanchi a kayan kalidyatanaya.

²³“Do dawrinchi, an myan makabata sya dyinyo a kāna, ‘Chiban nyo, ari dana dyas Kristo!’ mana ‘Chiban nyo, tori aba dwadaw?’ ki manganohed kamwaba dyira. ²⁴Ta tombod sanchiw aro a sinan Kristo kan sinan propīta a mapaboya so makaskasdaaw saw a milagro kan pangancharan tan pamaychawaw da siras aro a tawotawo. On, allilawen da sanchi, an maparin, aran sira paw pinidyaw no Dyos a tawo na. ²⁵As dawa, kadngeyen nyo, ta naisakbay ko na sa naibahey a tabo dyinyo nya saya.

²⁶“Dawa, an batahen danchi dyinyo a kon da, ‘Yangay nyo a chiban, ta aryaw do let-ang si Kristo,’ ki mangay kamo aba daw ah. As an batahen danchi dyinyo a kon da, ‘Aryaw si Kristo a tomayotayo do irahem dya,’ ki anohdan nyo saba. ²⁷Ta akmas karanyagaw no kimat a yapod dāya a magpalaod, ki komwan kangay konchi a Tawo a Yapod Hanyit.

²⁸“Masyirto a matongpal nyaya a akmas panyinyirinaya a mabata a, ‘Aran dino a yanan bangkay, dawrinchiw kakpehan dan agila a omsitsit sya.’ ” Nyaw binatan Jesos.

No Kangay No Tawo A Yapod Hanyit (Mk. 13:24-27; Lk. 21:25-28)

²⁹Tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “Nanyeng do katayokanchi no nawri sa a araw a kalidyatan, maysarinchiw araw, kan arabanchiw sedang no bohan. Maychahesday sanchiw bitohen a yapod hanyit, as kan tabonchi do hanyit a myan so panakabalin, ki makosokoso sanchi.^a ³⁰Do dawri, mapaboyanchi do hanyit iyaw pangilasinan so kapaybidi ko a Tawo a Yapod Hanyit, kan do dawrinchi, siraw tabo nasnasyon do lobongaya, ki taywaranchiw kapagmamayo da.^b Ta do dawrinchi, ki maboya danchi yaken a Tawo a Yapod Hanyit a mawara a pongosan no demdem^c a myan so panakabalin kan tan-ok. ³¹Sinpangan na, tobuyen

^a 24:29 Isa. 13:10; 34:4; Esek. 32:7; Joel 2:10; 3:15; Hag. 2:21; Pal. 6:12-17

^b 24:30 Sak. 12:10   ^c 24:30 Dan. 7:13; Mk. 9:7; 14:62; Pal. 1:7 No chakey a batahen demdem, ki “bileg no Dyos a mangokom.”

ko sanchiw anghilis ko, as kan do kapaylilyak anchin trompita, mangay sanchi a mangpeh siras pinidi kwaw do aran dino a seksek do intiro a lobong a yapod dāya kan laod, ammyānan kan abagātan.”

No Mahap A Nanawo Do Kayo A Igos
(Mk. 13:28-31; Lk. 21:29-33)

³²Sinpangan na, tinongtong ni Jesos nangnanawo a kāna, “Adālen nyo nya pangarig a maynamot do kayowaw a igos: An somiknan a omlak kan tomohos, chapatak nyo na a masngen danaw rayon. ³³Komwan pa dyinyo sichangori. An maboya nyonchiw katongpal no tabo nya saya kalityatan, chapatak nyo nanchi a īto danaw kawara ko, kan mayarig do nagtoktok danaw do aneb a mapanyiwang. ³⁴No ibahey kwaya dyinyo, ki oyod. Myan panchi dyinyo do dyaya kapotötan^d sibibay pa do katongpal no tabo no bata ko saya. ³⁵Iyanchiw hanyit kan tanaya, ki mabo sanchi a tabo, ki mabo abanchi a polos chirin ko.”

Abaw Makapatak So Nawri A Araw Kan Oras
(Mk. 13:32-37; Lk. 17:26-30, 34-36)

³⁶“An maynamot do dawri a araw kan oras no panongpalanaya, ki aba polos makapatak sya. On, ta aran siraw anghilis do hanyit, ki chapatak daba. As aran yaken a Anak no Dyos, ki chapatak kwaba, an dyi lang a si Āmang kod hanyit moyboh a makapatak sya. ³⁷Akmas kaparin daw no tawotawo saw do kachimpo ni Noyi, komwan anchiw kaparin dan tawotawo do kangay konchi a Tawo a Yapod Hanyit. ³⁸On, ta akmas sakbayaw no layos a siraw tawotawo, ki nāw da komninan kan naybobok kan naychakabahay a nandad nakasdepaw ni Noyi do biray naw. ³⁹Ki chinapatak dabaw napariparin a nandad kayan danaw no layosaw a nangalyod sira a tabo. Komwan anchi do kangay ko a Tawo a Yapod Hanyit. ⁴⁰Do dawrinchi a araw, myan saw dadwa mahahakay do bengkag, mahap anchiw asaw, ki mabidin asaw. ⁴¹Masaw a myan sanchiw dadwa mababakes a manggiling. Mahap anchiw asaw, ki mabidin asaw. ⁴²As dawa, sisasagāna kamo pakono ah, ta chapatak nyo abaw araw a kangay no Āpo nyo. ⁴³Ki kaawāten nyo nya: An chapatak no akin bahay iyaw orasaw a kangay no manakanakaw do bahay na an mahep, syimpri, nāw nanchi a mayokay a magsagsagāna tan dya makasdep manakanakawaw. ⁴⁴Dawa, komwan kamo pakono a pirmi a nakasagāna, ta mangay akonchi a Tawo a Yapod Hanyit do dyi nyo a hahawen a oras.” Nawriw binata ni Jesos dyira.

Iyaw Mapagtalkan Kan Dya Mapagtalkan A Adipen
(Lk. 12:41-48)

⁴⁵Ki binata ni Jesos a kāna, “Iyaw mapagtalkanaw kan masirib a adipen, ki iyanchiw talken āmo naw a manyidechideb siras rarayay na

^d 24:34 Mana “inyo a tawotawo a Jodyo.”

saw a adipen, kan iyanchiw maminglay dyira so kanen da. ⁴⁶ Magasat nawri a adipen an masabatan āmo naw a madama na pariparinan inbilin naw. ⁴⁷ Ibahey ko dyinyo oyod. Payparinen anchi no āmo naw a iya danaw mangaywan so tabo warawara na. ⁴⁸ Ki an kaspangarigan, marahet nawri a adipen, as kan batahen na do aktokto na a kāna, ‘Mahay pa ngataw kawara no āmo kwaw.’ ⁴⁹ Do dawri, nāw narana mangkabkabil siras kapayngay naw a adipen, as kapagbokbokatot kan kapachichinom na dyirad maboboken saw. ⁵⁰ Sinpangan na, nyeng a mawaraw āmo naw do dyi na hahawen a araw kan oras do kadama naw a mamariparin so komwan. ⁵¹ Ayket na! Syimpri dosāen nanchi a dimanen. On, ipanānam nanchi dyaw no dosa daw no maysinsīsingpet saw a tawotawo a yanan dan tomanyitanyis saw kan mayngaletnget a tawotawo do lidyat da,” binata ni Jesos.

No Pangarig A Maynamot Do Asa Poho A Babbalāsang

25 ¹Ki do dawri, tinongtong ni Jesos nangnanawo, as kan binata na a kāna, “No kangay no pagtorayan ni Āpo Dyos, ki maiyarig anchi dyirad asa poho saya babbalāsang a nanghap so riraken da a mangay a mangbayat so mahakayaw a mangabahay.” ² Ki siraw dadimaw, ki masalanga sa, as siraw dadimaw, ki masisirib sa. ³ Inhap dan masalangaw paysohwan daw, ki nanghap saba so risiriba da lana.^f ⁴ Ki siraw masiribaw, inapno da saw paysohwan daw, as matarek paw napangayan das risiriba da. ⁵ Ki maynamot ta nahay a nawaraw nobyowaw, nadoho sa, as dawa, nakaycheh saw babbalāsangaw.

⁶ “Ki do kaābak no ahep, myan nangney a kāna, ‘Ari danaw nobyowaw! Yangay nyo na bayaten!’

⁷ “Ki do dawri, naybangon saw babbalāsangaw, as nakaisagāna da siras paysohwan da saw.

⁸ “Ki siraw masalangaw, ki nanahes sas lana daw no masisiribaw a kon da, ‘Torohan nyo pa yamen so lana nyo, ta makey danaya mawsep paysohwan namenaya.’

⁹ “Ki binata dan masiribaw dyira a kon da, ‘Namna! Engga, ata, āngō nchan dya makanawob dyaten a tabo. Maganaganay an mangay kamo na gomātang so dyira nyo.’

¹⁰ “Dawa, nangay sa gomnātang dadimaw so lana da. Ki do kabo da paw, nawaraw nobyowaw. Sinpangan na, nachirayay saw myanaw so lana a somindep do pagkasaranaw, as nakaneb danan pantawaw.

e **25:1** Do dadakay dan Jodyo, an myan magkasar, iyaw nobyowaw, ki mangay do bahay no nobya naw do dāmwaw a araw no kasar. Do dawri a ahep, siraw naychabahayaya as kan siraw bisīta dāya, ki maysoho sa mangay do mayparinaw anchi a bokod darana bahay.

f **25:3** Do dawri a chimpoo, no osaren da do riraken da, ki lana no olibo.

¹¹ “Ki nahay abas dēkey, nawara saw nangayaw a gomnātang so lana da, kan inngejey da a kon da, ‘Āpo, Āpo, pasdepen mo pa yamen.’

¹² “Ki binatan nobywaw a kāna, ‘Ay, engga! Chapapatak ko abaya inyo.’ ”

¹³ Pinanawdyi ni Jesos a kāna, “Sisasagāna kamo pakono, ta chapatak nyo abaw araw mana oras a kangay ko.”

No Pangarig Dyirad Tatdo A Tobotoboyen

(Lk. 19:11-27)

¹⁴ Tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “Maiyarig paw pagtorayan ni Āpo Dyos do asa tawo a magbyahi. Ki do sakbayaw a kakaro na, nangitalek so warawara na dyirad tobotoboyen naw. ¹⁵ Tinorohan naw asaw so dadima ribo a kwarta.^g As iyaw asaw, ki tinorohan nas dadwa ribo, as asa ribo do asaw. Intoroh na dyiraw hahawen naw a kabaelan da parakohen. Ki do katayoka naranaw a nanoroh dyira, nagbyahi dana.

¹⁶ “Iyaw nanorohan naw so dadima ribo, ki nanyeng na innigosyo, ki naiganansyaan nas akmas kārwaw no inhap naw a dadima a ribo.

¹⁷ Ki aran iyaw nanorohan naw so dadwa ribo, ki innigosyo na, ki nakaganansya so akmas naitorohaw dya. ¹⁸ Ki iyaw nanorohanaw so asa ribo, ki yangay na inlabeng iyaw kwartaw no āmo na tan itayo na.

¹⁹ “Ki do nakahay naranaw, somnabat danaw āmo daw kan nachikwinta dyira. ²⁰ Ki nangay natorohan naw so dadima ribo, kan inyangay na intoroh do āmo naw kwartaw a naitoroh dya kontodo naganansya naw a dadima ribo, as nakabata na syad āmo naw a kāna, ‘Mo Āpo, dadima ribo intoroh mo dyaken, ki sichangori, cha danaw kwarta mwaw kan iyaw ganansya mo a dadima pa ribo.’

²¹ “Ki binatan āmo naw dya a kāna, ‘Maganayayaw pinarin mwaya, kan managtongpal kan matalek kaya tobotoboyen! Maynamot ta mapagtalkan ka do dēkey a bānag, pagaywanen konchi mos arwaro pa. Changori, somdep ka a machiraman a machipagragsak dyaken.’

²² “Ki do dawri, nangay natorohan naw so dadwa ribo, as nakabata na syad āmo naw a kāna, ‘Mo Āpo, dadwa ribo intoroh mo dyaken, ki sichangori, cha danaw kwarta mwaw kan iyaw ganansya mo a dadwa pa ribo.’

²³ “Ki binatan āmo naw dya a kāna, ‘Maganayayaw pinarin mwaya, kan managtongpal kan matalek kaya tobotoboyen! Maynamot ta mapagtalkan ka do dēkey a bānag, pagaywanen konchi mos arwaro pa. Changori, somdep ka a machiraman a machipagragsak dyaken.’

²⁴ “Ki do dawri, nangay natorohan naw so asa ribo, as nakabata na syad āmo naw a kāna, ‘Āpo, chapatak kwaw a masosolyen ka.

^g 25:15 “Kwarta” mana “talento.” Mt. 18:24

Nawryayaw chabalay mo machichami kan magranyi kayas dyi mwa inmoha, kan hapen mo dyi mwa itahep.²⁵ Dawa, namo akwaw. Inyangay ko a inlabeng kwartaya a intoroh mo. Sichangori, cha danaw kwarta mwaya!

²⁶ “Ki do dawri, binatan āmo naw dya a kāna, ‘Oltimo kayas karahet kan kasadot a toboboyen! Chapatak mo naya a nawiriw chabalay ko machichami kan ranyen ko aran dyi kwa inmoha, kan hapen ko dyi kwa itahep.²⁷ An komwan chapatak mo, rebbeng na pakono a pinasdep mo do bangko kwarta kwaw tan sakangwan myan nahap ko do kapaybidi kwayaw sigodaw a myan dyaken kontodo anak na?’²⁸ Ki do dawri, binata no āmwaw dyirad kadwan saw a toboboyen na a kāna, ‘Apen nyo kwarta kwaw dya, ta itoroh nyo do myanaw so asa poho a ribo.²⁹ Ta no tawowaw a myan so mapariparin, ki arwaro maitoroh dya tan magsobra. Ki no abos mapariparin, aran iyaw dēkeyaw a myan dya, ki mapakaro panchi dya.³⁰ As iyaw abos sinpangan a toboboyen, ki apen nyo, kan paksyaten a mangay do mamansokel a kasarisaryan a yanan dan tomanyitanyis saw kan mayngaletnget a tawotawo do lidyat da.’”

No Kaokom Dan Nasyon

³¹ Tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, “Anchan mangay ako a Tawo a Yapod Hanyit kontodo kabileg kan dayag ko, kan pachirayayan ko pa sanchiw tabo anghilis ko, ki do dawrinchi, maydisna akonchid trono kwaw a magtoray.³² Mapaychichipeh sanchiw tawotawo do tabo nasyon do salapen ko, as paychapidyen ko sanchi a akmas kapaychapidyaw no magpaspastor siras karniro kan kalding.^h³³ Siraw malinteg a maiyarig dyirad karniro saw, ki pangayen ko sanchi do kawanan ko. As siraw maiyarig dyirad kalding, ki pangayen ko sanchi do kaholi kwaw.³⁴ Anchan tayokaw nawri, yaken a Āri, ki batahen konchi dyirad tawotawo saw do kawanan kwaw, ‘Ngay, inyo a binindisyonan Āmang ko! Rawaten nyo pagtorayan a naisagāna dyinyo a somniknan pad nakaparswan lobongaya.³⁵ Maynamot ta naptengan ako, ki pinakan nyo yaken. Nawaw ako, ki pinaynom nyo yaken, kan nangay ako a akmay gan-ganaet, ki pinadagos nyo yaken.³⁶ Do kabwaw no laylay ko, ki linaylayan nyo yaken. Naganyit ako, ki sinarongkaran nyo yaken, as kan nabahod ako, ki yangay nyo yaken a sinidongan.’³⁷ Ki atbayen danchi no malinteg saw a tawotawo a kon da, ‘Kangom Āpo, nakaboya namen dyimo a naptengan, ki pinakan namen imo, mana kāngo nakawaw mo a pinaynom namen?³⁸ As kāngo paw nakaboya namen dyimo a gan-ganaet, ki pinadagos namen imo, mana kāngo nakaboya namen dyimo a abos laylay, ki linaylayan namen imo?³⁹ As kāngo nakaboya namen

^h 25:32 Mt. 13:49-50; 25:41

dyimo a maganyit mana nabahod, ki sinarongkaran namen imo?" ⁴⁰Ki yaken a Āri, ki batahen konchi dyira a kon ko, 'Ibahey ko dyinyo oyod a an pinarin nyo naw komwan dyirad aran asa a mabobodis a kakakteh ko, bāli pinarin nyo na dyaken.'

⁴¹"Sinpangan na, ibahey konchi dyirad myanaw do kaholi kwaw, 'Inyo a naokom dana a madosa, komaro kamo dya. Mangay kamo do abwaw so pandan a apoy a naisagāna di Satanas kan siraw anghilis na saw. ⁴²Ta naptengan ako, ki pinakan nyo aba yaken. Nawaw ako, ki pinaynom nyo aba yaken. ⁴³Do nakangay kwaw dyinyo a akmay gan-ganaet, ki pinadagos nyo aba yaken. Do kabwaw no laylay ko, ki linaylayan nyo aba yaken. Naganyit kan nabahod ako, ki polos a dyi nyo yaken a sinarongkaran.' ⁴⁴Ki atbayen danchi a kon da, 'Kangom Āpo, nakaboya namen dyimo a naptengan mana nawaw, gan-ganaet mana abos laylay, naganyit mana nabahod a dyi namen imo a sinidongan?' ⁴⁵Ki atbayen ko sanchi a kon ko, 'Ibahey ko dyinyo oyod a an dyi nyo sa sinidongan aran asa dyirad kabobodisanaya, bāli yaken danaw dyi nyo a sinidongan.' ⁴⁶Dawa, siranchiwi nyaw mangay do abos pandan a kadosa, amnan siraw malinteg saya dya, ki siraw mangay do yanan byay a abos pandan," binata ni Jesos.

Sikapan Da A Dimanen Si Jesos

(Mk. 14:1-2; Lk. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

26 ¹Do nakaibahey danaw ni Jesos so tabo nya nanawo, binata na dyirad nanawhen naw a kāna, ²"Chapatak nyo a dadwa dana karaw mapahabas, as karapit no Pista no Pakanaknakman so Nakahabas no Anghil. Ki do dawrinchi, maiparawat ako a Tawo a Yapod Hanyit, as kan mailansa akonchi do kros."

³Ki do kaibahey paw ni Jesos so nawri, naychipeh saw matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen da saw no Jodyo do palasyowaw ni Kaypas a katotohosan a padi. ⁴Nagtotolag sa an maypāngko kaikorimed da mangtiliw si Jesos tan dimanen da.

⁵Ki binata da a kon da, "Maparin aba irana ta tiliwen an madamaw pista ah, ta angwan nawriw mangiras so riribok dyirad tawotawo saw."

Napadwan So Bangbanglo Si Jesos Do Betanya

(Mk. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶Sinpangan na, do kayan da Jesos do Betanya a idi, nangay a nagsarongkar do bahayaw ni Simon a nagliproso do nakarahan. ⁷Ki do kadama daw a koman, naypasngen dyaw asaw a mabakes a nakaigpet so ultimo so kangina a bangbanglo a mayngaran so nardo a nakapno do praskita a alabastro,ⁱ as nakapado na sya do ohwaw ni Jesos.

ⁱ 26:7 Iyaw alabastro, ki kitian bato kan akmay dyidyaw. Tiktikan kan osaren da pangididyawan so bangbanglo.

⁸Ki nakasoli saw nanawhen naw do nakaboya daw so nya a pinarin na, as nakabata da sya a kon da, “Aysa! Mangbayo nyaya. ⁹Magbalor nyaya so mangina. Dyori a maganaganay an ilāko, as itoroh kwartaw dyirad mapopobri saw?”

¹⁰Ki chapatak ni Jesos kadabadabay da, dawa, binata na dyira a kāna, “Inolay nyo! Āngo ta ririboken nyo mabakesaya? Oyod a maganay nawri a pinarin na dyaken. ¹¹Ta siraw pobri, ki pirmi sa myan dyinyo. Ki an yaken, manayon akwaba dyinyo. ¹²Pinado na dyaken bangbanglwaya tan maisagāna ko a maitanem. ¹³No ibahey ko dyinyo, ki oyod a aran dino a kaikasabaan Maganayaya a Dāmag do lobongaya, ki masarsarita panchiw pinarinayan nyaya mabakes a pakanaknakman sya.”

No Kapachitolag Ni Jodas A Lipotan Na Si Jesos
(Mk. 14:10-11; Lk. 22:3-6)

¹⁴Sinpangan na, asa dyirad asaw a poho kan dadwa nanawhen ni Jesos a mayngaran so Jodas Iskariote, ki nangay dyirad matotohos saw a papadi. ¹⁵Ki binata na dyira a kāna, “Āngo itoroh nyo dyaken an iparawat ko dyinyo si Jesos?”

Ki tinorohan das tatdo a poho a plata a pirak. ¹⁶Do dawri, insiknan ni Jodas maychichwas so gondaway na a manglipot di Jesos.

No Kaisagāna No Kapanawdyan A Pangmalem
(Mk. 14:12-21; Lk. 22:7-14, 21-23; Jn. 13:21-30)

¹⁷Do manōmaw a araw no Pista no Tinapay a Abos Libadora, ki nangay sad Jesos nanawhen naw, as nakabata da sya dya a kon da, “Dino chakey mo a pagsagānaan namen so pangmalem ta do Pistaya no Nakahabasaw no Anghil?”^j

¹⁸Ki binata na dyira a kāna, “Somdep kamo do syodadaya, as kangay nyo do asaw a tawo, as kaibahey nyo sya dya a kon nyo, ‘Binataw ni Maistro a narapit danaw oras, as do bahay monchiw pachipistaan na kan nanawhen na saw.’”

¹⁹Do dawri, tinongpal dan nanawhen naw inbilinaw ni Jesos dyira. Insagāna daw kanen da sigon do dadakay daw a Jodyo do pistaya a pakanaknakman so nakahabasaw no anghil.

²⁰Ki do kapaysarisari naranaw, nahahanghang sa Jesos kan siraw dosi saw a nanawhen na. ²¹Ki do kayan daw a koman, binata ni Jesos dyira a kāna, “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. Asanchi dyinyo manglipot dyaken.”

²²Ki do dawri, taywara a nagmamayo saw nanawhen naw, kan somniknan sa nagsasarono a nangyahes sya di Jesos a kon da, “Mo Āpo, yakenori?”

---

^j 26:17 No dāmwaw a pangmalem do dyaya a pista, ki pinangaranan da so Pistan Passover a pakanaknakman da so nakahabasaw no anghil do Egipto. Eks. 12:1-27; Leb. 23:5-8; Deot. 16:5-8

²³Ki tinbay ni Jesos a kāna, “Iyaw kinayrayay kwaya nangisawsaw so tinapay do sabakaya, ki iyanchiw manglipotaw dyaken. ²⁴Yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki syirto a madiman akonchi a akmas naitolasaw do Masantwanaya a Tolas, ki kapakāsi panchi no nawri a tawo a manglipot dyaken! Maganaganay an dya nayanak nawri a tawo.”

²⁵Ki naychirin si Jodas, iyaw manglipotaw sya a kāna, “Mo Maistro, yakenori?”

Ki binatan Jesos, “Nabata mo na.”

No Manawdyi a Kapachipangmalem Ni Jesos Dyirad Nanawhen Naw

(Mk. 14:22-26; Lk. 22:15-20; 1 Kor. 11:23-25)

²⁶Ki do kayan daw a koman, nanghap si Jesos so tinapay, as nakapaydasal na nagyaman di Āpo Dyos. Sinpangan na, inakchikchid na a intoroh dyirad nanawhen naw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Hapen nyo, as kan kanen nyo, ta nyaw inawan ko.”

²⁷Sinpangan na, nanghap so asa kabaso do inomen daw, as nakapagyaman nad Āpo Dyos, as nakaiparawat na sya dyira, as nakabata na sya a kāna, “Minom kamo a tabo so nya. ²⁸Ta iyaw nya, ki raya ko a moyog anchi do kadiman ko a pangsigorādo so bayo a tolag no Dyos tan mapakawan tabo tawotawo do gatogatos da. ²⁹Ibahey ko dyinyo a mirwak pabanchi a polos a minom so palekaya no obas a mandad araw a kapachinom ko dyinyo so bayo do pagtorayan ni Āmang ko.”

³⁰Do katayokaw no nawri, nagkankanta sa, as nakahbot da a somnonget do Tokon a Olibo.

No Kaibahey Ni Jesos So Kailibak Sya Ni Pedro

(Mk. 14:27-31; Lk. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³¹Do kayan da pa do rarahan, binatan Jesos dyira a kāna, “Iyaw nya ahep, ki inyo a tabo, ki payayowan nyonchi yaken a akmas naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna no Dyos, ‘Dimanen konchiw mangonong so karniro, as siranchiw karniro, ki maychawpit sanchi.’^k ³²Ki anchan mirwa akwa mabyay, manmanma akonchi a mangay do Galilya kan inyo.”

³³Ki initbay ni Pedro dya a kāna, “Aran komaro sanchi a tabo dyimo, ki an yaken, ki engga!”

³⁴Binata ni Jesos dya a kāna, “Ibahey ko dyimo oyod mo Pedro a do dyaya ahep, sakbay a monyiw sabongan a manok, naypitdo mo nanchi yaken a inlibak.”

³⁵Ki binata dya ni Pedro a kāna, “Aran mairaman akonchi a madiman dyimo, polos a dyi koymo a ilibak.” Komwan paw binata da tabo no nanawhen naw.

^k 26:31 Sak. 13:7

No Kapaydasal Ni Jesos Do Getsemani
(Mk. 14:32-42; Lk. 22:39-46)

³⁶ Sinpangan na, do kawaraw da Jesos do asaw a logar a mayngaran so Getsemani,^l binata ni Jesos dyirad nanawhen naw a kāna, “Maydisna kamo dya, ta mangay ako dwadaw a maydasal.” ³⁷Katayoka na nangibahey syaw, inhap na sa Pedro kan siraw dadwaw a anak ni Sebedeo, kan nachibawa sa so dēkey. Do dawri, somniknan si Jesos a magmamayo kan mariribok. ³⁸Sinpangan na, binata na dyira a kāna, “Taywarayaw kapagmamayo ko, kan akmayaw chadiman ko. Mabidin kamo dya, ki machipagridam kamo dyaken ah.”

³⁹ Do dawri, naypabawas dēkey, as nakapaysasakeb nad tana, as nakapaydasal na a kāna, “Mo Āmang ko, an maparin, ki paditchanen mo pa yaken do kalidyatan kwaya.”^m Ki pagayatan kwabaw matongpal, an dya iyaw chakey mo.”

⁴⁰ Sinpangan na, do kapaybidyaw ni Jesos do yanan daw no tatdwaw a nanawhen na, ki nadasan na sa a makaycheh. Binata nad Pedro a kāna, “Aysa! Maparin nyo abawriw machipagridam dyaken so aran asa kaoras? ⁴¹Makaridam kamo kan maydasal kamo pakono tan dyi kamo a masday do solisog. Oyod a sisasagānaw kapangtokto nyo, ki makapsot inawan nyo.”

⁴² Katayokan nawri, naypirwa nachibawa si Jesos do paydasalan naw, as nakapaydasal na a kāna, “Mo Āmang, an dya maditdit nya, malaksid an isabhay ko nya lidyat, maparin pakono a akmas chakey mwaw.” ⁴³Ki do kapirwa naranaw a naybidi do yanan daw no nanawhen naw, myan dana sa minirwa nakaycheh, ta oyod das kadoho.

⁴⁴ Dawa, kinarwan dana sa ni Jesos a mirwa, as nakapaybidi na do paydasalan naw. Iyaw pitdwaya no kapaydasal na, ki akmas nakapaydasal nad dāmwaw. ⁴⁵Sinpangan na, naybidi dyirad nanawhen na, as nakabata na dyira a kāna, “Ari kam pawri a makaycheh kan maynahah? Chiban nyo an dya narapit danaw orasaw, as kaiparawat ko a Tawo a Yapod Hanyit dyirad arwaw so gatos. ⁴⁶Maybangon kamo na, ta may ta na. Chiban nyo, tori danaw manglipotaw dyaken!”

No Kalipot Kan Katiliw Da Si Jesos
(Mk. 14:43-50; Lk. 22:47-53; Jn. 18:3-12)

⁴⁷ Madama pa maychiy chirin si Jesos do nakawaraw ni Jodas a iyaw asaw dyirad asa poho kan dadwa saw a nanawhen na. Nachirayay sa

^l **26:36** No chakey na batahen Getsemani do chirin a Hebreo, ki “pasok” mana “pangatsan.” Iyaw nya, ki myan do makataylaodaw a tokon a mangaranan so Olibo a somalap do Jerosalem.   ^m **26:39** Mana “paditchanen mo pa yaken do kōpaya.”

dyaw arwaw a tawotawo a nakabahayang kan nakamamalo a tinoboy dan matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen da saw no Jodyo. ⁴⁸Tinorohan ni Jodas saw nachirayayaw dya so sinyal a iyaw nyaya: “No dadek kwaw anchi, ki iyaw kadyawen nyowaya, dawa, tiliwen nyonchi.”

⁴⁹Do nakapakarapit daw daw, ki taros a nangay si Jodas di Jesos, as nakabata na sya a kāna, “Oy, mo Maistro,” as nakadadek na sya.

⁵⁰Ki initbay ni Jesos dya a kāna, “Mo Sit, parinen mo chakey mwa parinen dyaken.”

Ki do dawri, naypasngen saw tawotawowaw, kan kinamet das Jesos a tiliwen.

⁵¹Ki do dawri, inasot no asaw dyirad nanawhenaw ni Jesos bahayang naw, as nakasintaw nas adipenaw no katotohosanaw a padi, kan naringodan. ⁵²Sinpangan na, binatan Jesos dya a kāna “Pasohoten mo bahayang mwaya, ta no mangdiman so kapayngay na tawo do bahayang, ki bahayang anchiw omdiman sya. ⁵³Chapatak mo abawri a maparin ko mangdaw so sidong ni Āmang ko, kan nyeng na tobuyen nasosorok paw kan asa poho kan dadwa a bonggoy dan anghilis saw? ⁵⁴Ki an parinen ko komwan, maypāngō pa matongpal naitolasaw do Masantwan a Tolas a machita maparin saw nya?”

⁵⁵Sinpangan na, binatan Jesos dyirad nangtiliwaw sya a kāna, “Tolisan akori? Āngo ta myan bahayang nyo kan mamalo nyo a mangay a omtiliw dyaken? Kararaw, ki nachidisdisna ako dyinyo a nangnanawo dyinyo do Timplo, ki asyo nyo yaken a pinadas a tiliwen do dawri. ⁵⁶Ara, naparin saw tabo nyaya tan matongpal binata daw no propita saw do Masantwan a Tolas.”

Ki do dawri, naychapayapayayo saw nanawhen naw, as ninonolay daranas Jesos.

No Kaiyangay Da Si Jesos Dyira Do Pangokoman

(Mk. 14:53-65; Lk. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷Sinpangan na, do nakatiliw daw si Jesos, inyangay da do bahayaw no katotohosanaw a padi a si Kaypas, ta dawriw nakakpehan dan mangnanawowaw so linteg kan siraw panglakayen daw. ⁵⁸Ki do dawri, myan a mononot si Pedro a makabawa so dēkey, kan tod a nanda do atataw no bahay no katotohosanaw a padi. Do nakasdep naw do atataw, nachidisna dyirad gwardya saw tan chiban na an āngō mapariparin di Jesos.

⁵⁹As siraw matotohos saw a papadi kan siraw tabo konsihal saw, ki nanta sas bayataw a pangpaneknek a maikontra di Jesos tan myan iyaw pakayapwan da omdiman sya. ⁶⁰Ki alit na abo nachichwasan da a aran aro mabayataw saw a nangay a maychirin so maikontra dya. Ki do kahay darana a maychichwas, myan saw naytēnek a dadwa mahakay

kan nangay sa do salapen daw, as nakabata da sya a kon da, ⁶¹“Binataw no nyaya tawo a maparin na kono a rarayawen Timplowaw no Dyos, as kapirwa na kono sya patneken do irahem no tadtwa karaw!”

⁶²Ki do dawri, naytēnek katotohosanaw a padi, as nakaiyahes na syad Jesos a kāna, “Oyodoriw batabatahen daya maikontra dyimo? Abawriw maitbay mo?”

⁶³Ki naylilyak aba si Jesos.

Sinpangan na, pinirwa danan katotohosanaw a padi a inyahes dya a kāna, “Pagkaryen koymo do salapen sibibyaw a Dyos a ibahey mo an imo si Kristo a Anak no Dyos.”

⁶⁴Ki binatan Jesos a kāna, “Nabata mo na. Ki no ibahey ko dyinyo, ki somiknan sichangori, maboya nyonchi yaken a Tawo a Yapod Hanyit a maydisna do kawanan no Dyos do hanyit a myan so panakabalin, as kan maboya nyo panchi yaken a maypābodis a yapod hanyit a mapongosan so demdem.”ⁿ

⁶⁵Do dawri, taywaraw nakapakasoli no katotohosanaw a padi. As dawa, pinirit naw laylay naw, as nakaibahey na sya dyirad tawotawo saw daw a kāna, “Aysa! Maddi, ta tod naya dyābat si Āpo Dyos do kapachiyengay no toray na do Dyos! Machita ta pawriw pamaneknek ta? Nadngey nyo nayaw marahet a binata na. ⁶⁶Ki āngo keddeng nyo?”

Ki initbay da a tabo a rebbeng naranaw a madiman.

⁶⁷Do dawri, chinichipan da kan dinandanog da. As siraw kadwan saw, ki sinipsipat da. ⁶⁸Binata da dya a kon da, “Imom Kristo, tarosen mo pa an sino saw nangsipataya dyimo?”

No Kailibak Ni Pedro Si Jesos

(Mk. 14:66-72; Lk. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹Do dawri, myan a maydisna si Pedro do gagan do atataw. Sinpangan na, nangay asaw a toboboyen a mabakes do yanan naw, as nakabata na sya dya a kāna, “Na, aran imo, syirto a imo asaw a rarayay ni Jesos a taga Galilya.”

⁷⁰Ki naglibak si Pedro do salapen dan tabo, kan binata na a kāna, “Wā! Abayaw chapatak kod batabatahen mwaya!”

⁷¹Ki minohbot si Pedro, as nakangay nad rowanganaw, ki naboya danan asaw a matarek a toboboyen a mabakes, kan binata na dyirad kadwan saw a myan daw a kāna, “Iyaw nyaya tawo, ki nachirayarayaway di Jesos a taga Nasaret.”

⁷²Do dawri, pinirwa danan Pedro a inlibak, as pinagkari na a kāna, “Pi! Ikari kwa polos a dyi kwa chapapatak nawri a tawo.”

ⁿ **26:64** Sal. 110:1; Dan. 7:13; Mt. 24:30. No chakey a batahen demdem, ki “bileg no Dyos a mangokom.”

⁷³Nahay abas dēkey, myan saw naytēnek daw a nangay sa di Pedro, kan binata da dya a kon da, “Syirto a imo asaw dyira, ata, madlawaya do kapaychichirin mwaya.”

⁷⁴Do dawri, insiknan ni Pedro nagkari a kāna, “Si Āpo Dyos danaw makatoneng an bayataw ako, ta chapatak ko abayaw nawri a tawo!”

Ki do dawri, nyeng a minonyiw sabonganaw a manok. ⁷⁵As nanakem ni Pedro binataw ni Jesos dya a kāna, “Sakbay a monyiw sabonganaw a manok, ki maypitdo mo nanchi yaken a inlibak.”

Ki do nakanakem naw so nawri, minohtot si Pedro, kan napenpen nabaw katanyis na.

No Kaiparawat Da Si Jesos Di Pilato
(Mk. 15:1; Lk. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

27 ¹Do kapysesedang naranaw, nagtotolag sa tabo matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen da saw no Jodyo a dimanen das Jesos. ²Katayokaw no nyaya, binahod das Jesos, as nakaiyangay da sya a inparawat di Pilato a gobirnador a yapod Roma.

Iyaw Nakadiman Ni Jodas
(Ara. 1:18-19)

³Ki do nakaboyaw ni Jodas, iyaw nanglilipotaw sya, so nakaikeddeng daw a dimanen si Jesos, ki nagbabāwi kan pinabidi naw tatdwaw a poho a plata a pirak dyirad matotohos saw a papadi kan panglakayen saw. ⁴Binata na dyira, “Nakagatos ako, ta inparawat kwaya dimanen tawowaw a abos gatos.”

Ki binata dan papadyaw kan panglakayen saw dya a kon da, “Abaw bibyang namen daw. Imo danaw makatoneng.”

⁵Ki pinagsid ni Jodas kwartaw do irahemaw no Timplo, as nakahbot na a nangay a nanglodiyit a nangapseh so inawan na.

⁶Ki kinpeh dan matotohos saw a papadiw plata saw, as nakabata da sya a kon da, “Baywan naw no linteg ta a pangayen tad pangapyanaw so kwartan Timplo, ta tadiw nya no byay no asa tawo.”

⁷Ki do dawri, napagtolagan da a igātang das tana daw no mamariparinaw so angang tan payparinen da pagtatanman dan gan-ganaet saw. ⁸Dawa, napangararan so “Tana a Nagatang do Raya” a aran mandas changori.

⁹Do dawri, natongpal binataw ni propīta Jeremias do kaychowa pa a kāna, “Inhap daw tatdo a poho a plata a pirak a iyaw baloraw no napagtolagan dan kapotōtan Israelitaw a tadin byay na. ¹⁰As in-gātang da so tanaw no mamariparinaw so angang a akmas nakabilinaw no Dyos dyaken.”^o

---

^o **27:10** Sak. 11:12-13; Jer. 18:1-3; 32:6-10

No Kaosisa Ni Pilato Di Jesus
(Mk. 15:2-5; Lk. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹ Do dawri, pinaytēnek da si Jesus do salapen gobirnadoraw^p tan osisaen na. Inyahes na dya a kāna, “Āngō? Imoriw Āri daw no Jodyo saw?”

Ki binata ni Jesus, “Nabata mo na.”

¹² Ki do kapagatos daw sya no matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen saw, inatbay na saba. ¹³ Do dawri, binatan Pilato dya a kāna, “Madngey moriw kārwayan kaipagatos da dyimo?”

¹⁴ Ki tominbay aba polos si Jesus do aran asaw lang a ipagatos da, dawa, taywara chinaklat no gobirnadoraw.

No Kaikeddeng No Kadiman Ni Jesus
(Mk. 15:6-15; Lk. 23:13-25; Jn. 18:39-19:16)

¹⁵ Do kāda Pistan Nakahabasaw no Anghil do kāda tawen, myan dadakay no gobirnador a mapakakaro so asa nabahod a tawo a aran sino a akdawen dan tawotawo. ¹⁶ As do dawri, myan asaw a magdindinamag a nabahod a mayngaran so Jesus^q Barrabas.

¹⁷ Ki do nakapaychipeh daranaw no tawotawowaw, inyahes ni Pilato dyira a kāna, “Sino chakey nyo a pakakarohen ko: si Barrabas mana si Jesus a matawagan so Kristo?”

¹⁸ Binata naw nya, ta chinapatak na a maynamot do kahoho da nawriw nangidaroman das Jesus dya. ¹⁹ Asa pa, ta do kapaydisna paw ni Pilato do pangokoman naw, ki myan inpabahey dya no baket naw a kāna, “Machiraman kabad malintegaya a tawo, ta natayēnep kwaw kahep, as kan oyod ko nayas kalidiyat sichangori a maynamot dya.”

²⁰ Ki do dawri, pinaklaklal dan matotohosaw a papadi kan siraw panglakayenaw siraw tawotawo saw tan akdakdawen da a si Barrabas danaw pakakarohen ni Pilato, as ipadiman nas Kristo. ²¹ Ki mirwa inyahes danan gobirnadoraw dyira a kāna, “Na, ibahey nyo na ah, an sino chakey nyo a pakakarohen ko dyirad dadwa saya?”

Ki initbay da, “Si Barrabas!”

²² Ki initbay ni Pilato a kāna, “Na, an komwan, āngō parinen kod Jesus a matawagan so Kristo?”

Ki nāsa sa mangingengete sya a kon da, “Ipailansa mo do kros!”

²³ Ki binata ni Pilato dyira a kāna, “Ta āngō pa? Āngō pinarin na a gatos ta dawa?”

Ki naypangay nakaiyagagay da sya a kon da, “Ipailansa mo do kros!”

---

^p 27:11 Si Pilato nyaya. ^q 27:16 Do kadwan a manyoskripto, aba naitolas a ngaran Jesus, as kan si Āpo Jesus abaw chakey na batahen.

²⁴Ki maynamot ta maboya ni Pilato a apabaw sirbi na an tongtongan na, basbāli a makey sa mamarin so riribok, napahap so ranom, as nakapaybanaw na do salapen tawotawo, as nakabata na sya, “Abaw bibyang ko do kadiman nyowayas nya tawo. Inyo danaw makatoneng ah!”

²⁵Ki inatbay dan tabo tawotawo saw a kon da, “Inolay mo na, ta yamen kan siraw anak namen sayaw makatoneng do kadiman nyaya tawo!”

²⁶Do dawri, pinakakaro na si Barrabas. Ki si Jesos, inpasaplit na dyirad soldadwaw, as nakaimandar na sya dyira a ilansa da do kros.

No Kaoy-oyaw Dan Soldadwaw Si Jesos

(Mk. 15:16-20; Jn. 19:2-3)

²⁷Do dawri, inyangay dan soldadwaw ni gobirnador si Jesos do atataw no bahayaw no gobirnadoraw, as kan chinpeh da sa tabo rarayay da saw a soldado do salapen na. ²⁸Sinpangan na, pinakaro daw laylay naw, kan kinekehan da si Jesos so akmay mabaya so kita kan akmas kekehaw no āri. ²⁹Namahokon sas manolok a inbalāngat das oho naw. Pinaigpetan das byawo^r iyaw kawanan naw a tanoro na, as nakapaydogod da do salapen na a naysindādayaw dya a kon da, “Mabyay Āri dayan Jodyo!” ³⁰Sinpangan na, chinichipan da, as nakapohes das byawowaw a inpaigpet da dya, as nakapasimsimlod da sya do oho naw.

³¹Do nakatayokaw no nakapangoy-oyaw dāya, pinakaro daw pinakekeh daw dya, as nakapabidi das sigodaw a laylay na. Sinpangan na, inyayam darana a yangay a ilansa do kros.

No Kailansa Da Si Jesos Do Kros

(Mk. 15:21-32; Lk. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

³²Ki do kahbot daranaw do syodadaw, nabayat daw asaw a mahakay a mayngaran so Simon a taga Sirene. Ki do dawri, pinilit daw nya mahakay a naysabhay so krosaw ni Jesos. ³³Ki nakarapit sa do logaraw a mayngaran so Golgota. No chakey na batahen, ki “Logar no Bangabanga.”

³⁴Sinpangan na, pinadas da a paynomen si Jesos so palek a napasaglan so apdo.^s Ki do nakataham naw sya, ki chinakey naba a ininom.

³⁵Sinpangan na, do nakatayoka daw a nangilansa si Jesos, nagbibinglayan daw laylay na saw maynamot do nakapagbibinonot da, ³⁶as nakapaydisna da ombantay sya. ³⁷Do toknolen naw, myan pinangay da a iyaw ipagatos daw dya. No naitolas, ki “IYAW NYA SI JESOS, IYAW ĀRI DAN JODYO.”

---

^r 27:29 Siraw āri do kaychowa, ki myan igaet da a balitok a sarokod a nakaikitikan so ngaran da a pangilasan so katoray da. ^s 27:34 Sal. 69:21. Sigon do kapakaāwat dan magadal so Biblya, akmay inosar daw nyaya a pamagpipikel so inawan.

³⁸ As myan pa saw dadwa manakanakaw a pinarayay da a inlansa do bokod da saw a kros do maybitaw ni Jesos. Iyaw asaw, ki myan do kawanan naw. As iyaw asaw, ki myan do kaholi naw.

³⁹ Siraw tawotawowaw a omhabas sya, ki inoy-oyaw da, kan naylilinlin sa a binata da a kon da, ⁴⁰“Samna! Imo nakabataw sya a rarayawen monchiw Timplowaw, as kapatnek mo syad irahem no tatdo a karaw! Pi! Sichangori, isalākan mo paw mismo a inawan mo. An oyod a imo danaw Anakaw no Dyos, ayket na, gomchin ka pad dawri a kros!”

⁴¹ Komwan paw matotohos saw a papadi, siraw mangnanawowaw so linteg, kan siraw panglakayen saw, ki inoy-oyaw da. ⁴²On, binatabata da a kon da, “Nangisalakanaya so kadwan a tawo, ki asyo naya maisalakan inawan na. An oyod a iyaw Āri dan tawotawo saw do Israel, ayket na, gomchin pakono do kros naya tan manganohed kami dya. ⁴³ An oyod a magtalek do Dyos, kan oyod a Anak no Dyos a akmas binata naw, chiban ta pan ara ikaso no Dyos a isalākan sichangori.”

⁴⁴ Ki aran siraw manakanakawaw a rarayay na a nailansa, komwan kaoyaw da sya.

No Nakadiman Ni Jesos

(Mk. 15:33-41; Lk. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵ Somniknan do kayegen danaw no araw, nabo sedang, kan naysari iyaw intiro a lobong a nandad kaalas tres do kamakoyab. ⁴⁶ Sinpangan na, do kakalo naranaw a mangalas tres, nangngengey si Jesos so malyak, kan binata na a kāna, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” No chakey a batahen nyaya, ki “Dyos ko, Dyos ko, āngo ta ninonolay mo yaken?”

⁴⁷ Siraw naychatetēnekaw daw a nakadngey sya, binata da, “Tawagan nya tawo si Elyas!”

⁴⁸ Ki sinpangan na,, no asa dyira, ki nanyeng a nayyayo a nanghap so akmay dadyi a pinakneban na so naysoka a palek, as nakapatap na syad tobwanaw no byawo, as nakapagolo na syad dangoyaw ni Jesos. ⁴⁹ Ki binata dan kadwanaw daw a kon da, “Anchi kamo, ta chiban ta panchi an yangay a isalākan ni Elyas!”

⁵⁰ Sinpangan na, minirwa dana nangngengey si Jesos so malyak, as naybitos byay na do nakaiparawat naw so ispirito na di Āpo Dyos.

⁵¹ Do dawri, napirit a naysay kortinaw^t do Timple a yapod tohos a nandad sayran. Nagin-gined pa so mayit a napayayabhak siras rarakohaw a bato. ⁵² As do dawri, naywangan saw tanem, as nagongar saw aro a nadiman a tawotawo no Dyos. ⁵³ Ki do nakapagonggar danaw ni Jesos, minohtot sa do tanem daw a aschip, as nakangay da do Jerosalem a iyaw masantwanaw a syodad a dawriw nakaboyan sira no aro a tawotawo.

^t 27:51 Iyaw nyaya kortina, ki matokpoh kan lilibeng no Kasasantwanaw a Yanan do irahem no Timple dan Jodyo saw. Eks. 26:31-33; Heb. 9:3

⁵⁴Ki taywara mananawaw kapitan daw no soldado saw kan siraw rarayay naw a magbanbantay si Jesos do kadidiw daw so gin-ginedaw kan iyaw kaboya daw so mapariparin naw. Binatabata da a kon da, “Oyod sawen a Anak ni Ápo Dyos!”

⁵⁵Ki do mabawaw so dēkey di Jesos, myan aro saw a mababakes daw a omchidechideb sya. Siraw nyaya mababakes, ki minonot sad Jesos a somidosidong a yapo pad Galilya. ⁵⁶No kadwan dyira, ki sa Maria Magdalena, kan si Maria a ānang ni Santiago kan Jose,^u kan iyaw kabayahaw ni Sebedeo.

No Nakaitanemaw Ni Jesos
(Mk. 15:42-47; Lk. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷Do kamakoyāb naranaw, ki nawaraw asaw a mahakay a mabaknang a mayngaran so Jose a taga Arimatea, as kan iya, ki asa pa nanawhen ni Jesos. ⁵⁸Nangay do yananaw ni Pilato, kan yangay na chindaw bangkayaw ni Jesos. Do dawri, inbilin ni Pilato tan maitoroh dya. ⁵⁹Dawa, yangay ni Jose a inhap bangkayaw, as nakapongos na sya so madalos a ayowayob. ⁶⁰Sinpangan na, pinosek naw bangkayaw ni Jesos do mismo naw a tanem a aschip a bayo pa inpaparin na a nabangbangan, as nakaneb na syas rakkoh a bato, as nakayam narana.

⁶¹Ki myan sa daw, sa Maria Magdalena kan asa paw a Maria a myan a maydisna do anmwaw no pantawaw no tanem.

Siraw Magbanbantay Do Tanemaw

⁶²Do somarono danaw a araw, do katayoka danaw no Arawaw a Kapagsagāna,^v nangay sad Pilato matotohosaw a papadi kan siraw Parisyowaw. ⁶³Binata dad Pilato a kon da, “Ápo, manakem namenaya a do kabyay paw no nawri a mangal-allilawaw a tawo, ki binata naw a mirwa kono a mabyay do chatatdo naw a araw. ⁶⁴Dawa, ibilin mo tan mabantayan so maganay tanemaw a mandan makahabas tatdo a karaw. On, ta āngo nchan yay da takawen nanawhen na saw bangkay naw, as kaibahey da sya dyirad tawotawo a kon da, ‘Nagongar danas Jesos.’ Ta an maparin komwan, malidlidyat dananchiw manawnawdyaw a pangallilaw kan iyaw nanmaw.”

⁶⁵Do dawri, binata dyira ni Pilato a kāna, “Sigi, manghap kamo siras soldado saw, kan kapyahen nyo a ipabantay dyira a mandan pandan chapatak nyo.”

⁶⁶Dawa, yangay da pinaysonong tanemaw, as pinangayan da pas pangilasinan do hapotaw no aneb naw a bato tan abo mangbadede so batwaw, as nakapanokos da siras soldado saw a magbantay sya.

---

^u 27:56 Nyaya, ki si Maria a ānang Jesos.   ^v 27:62 Do dawri, ki Araw a Kapaynaynahah.

No Kapagongar Ni Jesos

(Mk. 16:1-10; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

28 ¹Do nakatayokaw no Araw a Kapaynaynahah, do kapaysesedang danaw do manōmaw a araw no lawas, yangay a chiniban Maria Magdalena kan asa paw a Maria iyaw nakaitanemanaw ni Jesos. ²Ki do dawri, nanyeng a naggin-gined so mayit, kan gominchin asa anghil ni Āpo a yapod hanyit. Binadede naw batwaw a aneb no tanemaw, as nakadisna na sya. ³Oltimo a makapoyat a akmay kimat anghilaw, kan taywaras kaydak laylay naw. ⁴Ki do nakaboya daw so anghilaw, namirpir saw gwardyaw do taywara a nakamo da, kan naysasakeb sa akmay nadiman.

⁵Ki naychirin anghilaw dyirad mababakes saw a kāna, “Mamo kamo aba. Chapatak ko a si Jesos a nailansa do kros chichwasen nyowaya. ⁶Ki apaba dya maynamot ta nagongar dana a akmas binata naw. Ngay, chibaniyo pad pinangayan daya sya. ⁷Sichangori, makalisto kamo. Yangay nyo a ibahey nya dyirad nanawhen naw a kon nyo, ‘Nagongar danas Jesos, as kan nanma dana a mangay do Galilya. Dawrinchiw kaboyan nyo sya.’ Aran chibaniyo an dya oyod iyaw binata kwaya dyinyo ah!”

⁸Dawa, nakabel sa a komnaro do aschipaw, as kan aran mamo pa sa, ki oyod das kasoyot. Naychapayapayayo sa a nangay a nangipakatoneng so nawri a dāmag dyirad nanawhen na saw.

⁹Ki nyiknyinan da a binayat san Jesos, kan kinablaawan na sa. Do dawri, naypasngen sa kan kinepkep daw kokod naw, as nakapagdaydayaw da dya.

¹⁰Do dawri, binatan Jesos dyira a kāna, “Mamo kamo aba. Mangay kamo dyirad kakakteh ko saw, ta ibahey nyo a mangay sad Galilya, ta maboya danchi yaken daw.”

Iyaw Inpadāmag Daw No Gwardya Saw

¹¹Ki do nakayam daranaw no mababakesaw, mangay sad syodad kadwan saw a soldado a nagwardya so tanemaw, ta yangay da inpadāmag dyirad matotohosaw a papadi iyaw tabo a napariparin. ¹²Ki naychichipeh saw matotohos saw a papadi kan siraw panglakayen saw, as nakapagtotolag da. Tinorohan da saw soldadwaw so aro a kwarta da, ¹³as nakabata da sya dyira a kon da, “Ibahey nyo dyirad tawotawo saw a, ‘Nangay sa kahep nanawhen na saw, kan tinakaw daw bangkay naw do kayan namenaw a makaycheh,’ kon nyo ah. ¹⁴As an mapatakan anchi ni Gobirnador, ki nolay nyo, ta yamen anchiw makatoneng dya tan abo mabata na dyinyo.”

¹⁵Dawa, inhap dan gwardyaw kwartaw, as pinarin daw naibilinaw dyira. Ki mandas changori, ki nawri paw dāmag a chapatak dan Jodyo saw.

No Katoboy Ni Jesus Siras Nanawhen Naw
(Mk. 16:14-18; Lk. 24:36-49; Jn. 20:19-23; Ara. 1:6-8)

¹⁶Ki siraw asaw a poho kan asa a nanawhen ni Jesus, ki nangay sa do Galilya, do tokonaw a inbahey ni Jesus a ngayan da. ¹⁷Ki do nakaboya daw si Jesus, ki nagdaydayaw sa a aran nagmangamanga saw kadwan a iya, ki si Jesus. ¹⁸Ki naypasngen si Jesus dyira, as nakabata na sya dyira a kāna, “Naitoroh dyaken tabo a toray do hanyit kan do tanaya. ¹⁹Dawa, mangay kamo dyirad tabo tawotawo do intiro a lobong, ta payparinen nyo sa nanawhen ko. Bonyagan nyo sa do ngaran Āmang kan Anak kan Ispirito Santo. ²⁰On, nanawhen nyo sa a magtongpal so tabo inbilin ko dyinyo. Naknakmen nyo nyaya a nāw ko dyinyo a mandanchan pandan.”